

การบรีดการ และการพัฒนา:บบงาน ตำรวจ

การบริหารและการพัฒนาระบบงานตำรวจ

โดย

พันตำรวจโท ดร. พงษ์ธร ธัญญศิริ
ที่ปรึกษาเฉพาะด้านนโยบายและการบริหารงานยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

งานเรียบเรียงเรื่อง “การบริหารและพัฒนาระบบงานตำรวจ” ขึ้นนี้ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อเป็นบทบันทึกอีกบทหนึ่งของการพัฒนาและปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้แก่องค์กร ตำรวจซึ่งผู้เรียบเรียงได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการและผู้ช่วยเหลืองานการ ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๐ และเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ซึ่งหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้ใน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนมีความเข้าใจในการพัฒนาองค์กรตำรวจ ได้ดียิ่งขึ้น ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนให้เป็นไปตามความคาดหวัง ของประชาชน

ทั้งนี้ ผู้เรียบเรียงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ พลตำรวจเอกวิชัย เดชบุญชร ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และ พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์ รวมถึงขอขอบคุณ พันตำรวจเอกหญิง ดร. สมลักษณ์ ไชยเสรี ซึ่งผลงานชิ้นนี้จะไม่สำเร็จลงได้เลย หากขาดพวกท่านที่ได้กล่าวมานี้ ผู้เรียบเรียงหวังว่างานชิ้นนี้จะยังเป็นบันทึกต่อการพัฒนา ระบบงานตำรวจอันเป็นที่พึ่งต่อประชาชนต่อไป

พันตำรวจโท ดร. พงษ์ธร ธีบุญศิริ

สิงหาคม ๒๕๕๕

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร การพัฒนาและการปฏิรูประบบงานตำรวจ	๑
บทที่ ๑ สภาพปัญหาและข้อเสนอเบื้องต้นในการพัฒนาระบบงานตำรวจ	๑๗
บทที่ ๒ แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบงานตำรวจ	๓๓
บทที่ ๓ ข้อเสนอการพัฒนาระบบงานตำรวจของคณะกรรมการพัฒนา งานตำรวจ	๔๙
บทที่ ๔ ข้อเสนอการปฏิรูประบบงานตำรวจของคณะกรรมการปฏิรูป ระบบงานตำรวจ	๖๕
บรรณานุกรม	๑๔๗
ภาคผนวก	๑๕๗

บทสรุปผู้บริหาร

การบริหารและการพัฒนาระบบงานตำรวจ

องค์กรตำรวจเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นการพัฒนาองค์กรดังกล่าวจึงมีความสำคัญมาก และจากแนวคิดในการพัฒนาระบบงานตำรวจที่ได้มีมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ มาจนถึงรัฐบาลชุด พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาว่าจะต้องมีการพัฒนาระบบงานตำรวจ เพื่อให้เป็นที่พึงของประชาชนอย่างแท้จริง จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งได้มีการจัดทำร่างกฎหมายในการพัฒนาองค์กรตำรวจขึ้น โดยเสนอไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ไม่สามารถผ่านมาเป็นกฎหมายได้เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้หมดอายุลงไปก่อน และต่อมารัฐบาลชุด นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาว่าจะต้องมีการปฏิรูประบบงานตำรวจ โดยได้มีการรื้อฟื้นการปฏิรูประบบงานตำรวจ และได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๖๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจขึ้นมา โดยนำรายงานข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ มาทำการศึกษา เพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติการ (road map) ในการพัฒนาองค์กรตำรวจให้มีลักษณะเป็นองค์กรวิชาชีพและเป็นที่พึงของประชาชน และสังคมให้ต่อไป

ความเป็นมาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบงานตำรวจ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่๒๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจขึ้น โดยมีพลตำรวจเอกวิสิษฐ เดชกุญชร เป็นประธาน และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่าง ๆ รวม ๕ คณะ เพื่อทำการศึกษา ในทางทฤษฎี และเปรียบเทียบการบริหารงานตำรวจของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งค้นคว้า แนวทางในการจัดรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับระบบงานตำรวจของประเทศไทย โดยคณะกรรมการต่าง ๆ ประกอบด้วย

คณะกรรมการด้านโครงสร้างและการบริหาร มี พลตำรวจเอก ดร.ไกรสุข สิ้นสุข เป็นประธาน

คณะกรรมการด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจ มี พลตำรวจเอก ดร.วัชรพล ประสารราชกิจ เป็นประธาน

คณะกรรมการด้านการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย มี พลตำรวจโท วันชัย ศรีนวลนัต เป็นประธาน

คณะกรรมการด้านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ มี รองศาสตราจารย์ ดร.รังสิต พิริยะรังสรรค์ เป็นประธาน

คณะกรรมการด้านวิชาการและสนับสนุนการดำเนินงาน มี ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เป็นประธาน

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดประชุม สัมมนา ทั้งในประเทศและร่วมกับหน่วยงาน ระหว่างประเทศ ตลอดจนระดมความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการตำรวจ และประชาชนโดยทั่วไป จนกระทั่งได้ข้อเสนอแนะที่เป็นสาระสำคัญที่เปรียบเสมือน ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาองค์กรตำรวจ ๑๐ ประการ โดยได้เสนอกฎหมายเพื่อพัฒนา องค์กรตำรวจ จำนวน ๒ ฉบับ เพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กรตำรวจไทยในปัจจุบัน ในหลายประการ เช่น ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง การขาดการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ การขาดการพัฒนาสถานตำรวจ และการขาด หลักประกันในการอำนวยการยุติธรรมทางอาญา เป็นต้น

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ได้มีการประมวลจัดทำทิศทาง แนวทาง และข้อเสนอรายละเอียดในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานตำรวจไว้ใน ๑๐ ด้าน ดังนี้

๑) การกระจายอำนาจการบริหารงาน (Decentralization)

คณะกรรมการฯ ได้เสนอให้มีการกระจายอำนาจการบริหารตำรวจ ไปสู่ระดับภาคหรือกองบัญชาการต่าง ๆ โดยยกกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑-๙ และกองบัญชาการตำรวจนครบาล ให้มีสถานะและอำนาจการบริหารงานบุคคลอย่างเบ็ดเสร็จ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยให้มีรูปแบบ “เสมือนนิติบุคคล” ต่างหากจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แนวคิดนี้ยังหมายถึงความรวมถึงการยกฐานะของกองบัญชาการที่มีความสำคัญในการบริหารงานตำรวจให้มีสถานะเป็น “เสมือนนิติบุคคล” ด้วยเช่นกัน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ยังสามารถกำกับดูแลการปฏิบัติของหน่วยงานข้างต้น ให้เป็นไปตามกฎหมายได้โดยทำหน้าที่คล้ายปลัดกระทรวง แต่ไม่สามารถเข้าไปก้าวล่วงงานในระดับปฏิบัติการหรือ การบริหารงานภายในของหน่วยงานของตำรวจภูธรภาค ตำรวจนครบาล หรือกองบัญชาการต่าง ๆ ได้

๒) การมีกลไกกำกับการบริหารงานของตำรวจ (Police Board) หรือ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ (Civilian Oversight)

เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีบทบาทในการบริหารงานตำรวจ (Civilian Oversight) จะเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนา ระบบการบริหารตำรวจ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง คณะกรรมการฯ เสนอให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจระดับชาติ เป็นองค์กรสูงสุดที่สามารถกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการบริหารงานบุคคลระดับสูงของระบบงานตำรวจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในระดับภาคและนครบาล ควรมีคณะกรรมการตำรวจภาคและนครบาล ที่จะมาดูแลการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการปฏิบัติงาน รวมถึงการบริหารงานบุคคลในระดับภาคและระดับนครบาลอีกชั้นหนึ่ง โดยมีความเชื่อมโยงกับคณะกรรมการระดับชาติ

นอกจากนี้ในระดับจังหวัดและระดับสถานีตำรวจ ก็ควรมีคณะกรรมการที่เชื่อมโยงกับระดับภาค ในการดำเนินการที่มากขึ้นในการบริหารงานและแต่งตั้งโยกย้ายในเขตอำนาจของตนเอง ทั้งนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายตำรวจ จะมีตัวแทนจากฝ่ายการเมือง ข้าราชการตำรวจ อดีตตำรวจ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานเต็มเวลาและภาคประชาชน โดยให้มีการแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ เช่น ในส่วนคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารงานศาลยุติธรรมและคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ปลัดกระทรวงยุติธรรม นายกสภานายความ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจากการสรรหาอีก ๘ คน ซึ่งเป็นนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนเป็นกรรมการ

สำหรับคณะกรรมการนโยบายตำรวจของสำนักงานตำรวจนครบาล และสำนักงานตำรวจภูธร หรือกองบัญชาการอื่นๆ (ก.ต.ส.) อาจจะประกอบด้วยกรรมการจาก ก.ต.ช. หนึ่งคน ผู้แทนคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ผู้แทนจากคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนจากสภานายความ โดยให้คำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับเขตพื้นที่การทำงานหรืออำนาจหน้าที่ ของสำนักงานตำรวจนั้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีกจำนวน ๖ คน ที่ได้รับการสรรหาจากสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่นั้น และผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนในส่วนของคณะกรรมการในระดับจังหวัดและระดับสถานีตำรวจนั้น เห็นควรให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้สอดคล้องกับหลักการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตามความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องที่ต่อไป

ส่วนอำนาจหน้าที่ของ ก.ต.ช. ได้แก่ การกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารงานตำรวจ รวมถึงการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการตำรวจเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีตำรวจ นครบาล อธิบดีตำรวจภูธรภาค และตำแหน่งที่เทียบเท่าอื่น โดยจะต้องรับฟังข้อเสนอแนะจาก ก.ต.ส. ทั้งนี้ ควรมีการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจให้เป็นหน่วยงานรองรับการทำงานของ ก.ต.ช. และ สนับสนุน

การทำงานของ ก.ต.ส. ให้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับนโยบายของ ก.ต.ช. โดยสำนักงาน ก.ต.ช.นี้ จะต้องเป็นหน่วยงานอิสระที่ขึ้นตรงต่อ ก.ต.ช. เท่านั้น ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่ประการใด

๓) การมีคณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์ หรือการสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจ

คณะกรรมการฯ ได้เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์ จากการกระทำของตำรวจ เป็นคณะกรรมการที่เป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้ที่จะมาเป็นคณะกรรมการมีจำนวน ๕ คน ซึ่งไม่เป็นข้าราชการตำรวจหรืออดีตข้าราชการตำรวจ โดยมีกระบวนการสรรหาที่เหมาะสม ปฏิบัติงานเต็มเวลา

คณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เป็นอิสระนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นมาตรการเสริมกระบวนการรับเรื่องราวร้องทุกข์ซึ่งจัดตั้งอยู่แล้วที่เป็นองค์กรตรวจสอบภายในหรือระบบเรตารวจที่ตรวจสอบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่คณะกรรมการนี้เป็นองค์กรตรวจสอบภายนอกจะทำหน้าที่กำกับดูแลและมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบ คำร้องทุกข์ที่เกิดจากการใช้อำนาจหรือจากการกระทำของตำรวจ พิจารณาวินิจฉัย คำร้องทุกข์ หรือพิจารณาเสนอแนะให้มีการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำผิด ประกอบกับมีฝ่ายเลขานุการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในงานราชการของคณะกรรมการที่สนับสนุนการดำเนินงานและติดตามการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการ รายงานตรงต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการในเชิงนโยบายต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจต่อไป ทั้งนี้ การวินิจฉัยของคณะกรรมการชุดนี้จะต้องมีผลในเชิงบังคับและผูกพันองค์กรเช่นเดียวกับผลการดำเนินการทางวินัยขององค์กรตำรวจ

๔) การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจ

คณะกรรมการเห็นว่าตำรวจควรจะต้องมีความรับผิดชอบในงานเฉพาะที่เป็นภารกิจหลักของตำรวจ (Core Functions) เท่านั้น เช่น การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยให้กับประชาชน จึงเห็นควรให้มีการศึกษาถึงความเหมาะสมและวิธีการที่จะโอนภารกิจที่ไม่ใช่งานตำรวจ

ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบและคำนึงความพร้อมในการรับโอนภารกิจของหน่วยงานดังกล่าว โดยยังไม่มีการโอนภารกิจในทันที ทั้งนี้ เมื่อมีการศึกษาโดยบริบูรณ์แล้ว เห็นควรให้มีการโอนกิจการบางประเภท เช่น งานตำรวจคนเข้าเมือง งานตำรวจท่องเที่ยว งานตำรวจป่าไม้ ฯลฯ ไปยังหน่วยงานอื่น โดยมีการกำหนดแผน ขั้นตอน และเตรียมความพร้อมในการโอนภารกิจ รวมถึงการติดตามประเมินผลภายหลังจากการโอนภารกิจไปแล้วด้วย

สำหรับหน่วยงานที่มีภารกิจรองบางประเภท หรืองานสนับสนุนงานตำรวจ อาจจะคงไว้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ให้ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงานตำรวจให้เป็นหน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit หรือ SDU) เช่น งานโรงพยาบาลตำรวจ งานออกแบบสถาปัตยกรรม เป็นต้น

๕) การปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่างานสอบสวนมีความสำคัญเปรียบเสมือน “ต้นธาร” ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงต้องมีการส่งเสริมพนักงานสอบสวน ให้มีความเป็นอิสระ มีลักษณะเป็นวิชาชีพ และมีศักยภาพ ทักษะ ความรู้ ความชำนาญ ในงานสอบสวนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังจะต้องมีระบบประกันความเป็นอิสระ ให้ปราศจากการแทรกแซงตามสายการบังคับบัญชา จึงวางแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

๕.๑) ควรมีหน่วยงานสอบสวนส่วนกลางขึ้นมา เพื่อพัฒนาวิธีการสอบสวน ที่เป็นลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมถึงการสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน

๕.๒) การปรับปรุงให้สายงานสอบสวน มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชาตามสายงานปกติ มีการสร้างดุลยภาพในชั้นจับกุม และชั้นสอบสวน

๕.๓) การกำหนดค่าตอบแทน ให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนโดยเทียบเคียงกับบุคลากรหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

๖) การปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ

คณะกรรมการเสนอให้มีการทบทวนภารกิจและมอบภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานของสถานีตำรวจ ไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง โดยเน้นการดำเนินการเชิงป้องกันอาชญากรรมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ให้มากยิ่งขึ้นในฐานะหุ้นส่วนโดยอาศัยหลัก “ยุติธรรมชุมชน” ที่เป็นลักษณะการทำงานเชิงหุ้นส่วนกับชุมชน โดยให้อำนาจแก่ชุมชนในการจัดการป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนให้ชุมชนได้มีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาและกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณด้านความปลอดภัยในชุมชนให้แก่สถานีตำรวจด้วย

อีกทั้งควรมีการทบทวนการแบ่งขนาดสถานีตำรวจตามปริมาณงาน ขนาดพื้นที่ที่รับผิดชอบ และสัดส่วนการดูแลประชาชน โดยการจัดแบ่งขนาดสถานีตำรวจ จะทำให้การบริหารจัดการวัสดุ และบุคลากรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้ว อาจจะมีการแบ่งเขตสถานีตำรวจใหม่ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละขนาดสถานีตำรวจ

๗) การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจ หรือการพัฒนากระบวนการในการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ

คณะกรรมการได้เสนอให้ “ยกสถานภาพ” ของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ให้เป็นสถาบันการศึกษาวิชาการของตำรวจอย่างแท้จริง โดยควรมีหลักสูตรที่เน้นวิชาการของตำรวจสมัยใหม่ (Modern Policing) และเห็นควรให้เป็นหน่วยงานอิสระในรูปแบบของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ หรือ Service Delivery Unit (SDU) ที่ไม่ขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บริหารและอาจารย์ ซึ่งเป็นนักวิชาการตำรวจอย่างแท้จริง ไม่ใช่เป็นตำรวจในการแต่งตั้งมาลง เพื่อเป็นเส้นทางความก้าวหน้าในการรับราชการตำรวจเท่านั้น ส่วนการผลิตตำรวจชั้นประทวนของโรงเรียนตำรวจภูธรหรือนครบาลในปัจจุบัน ได้มีการกระจายอำนาจในการผลิตตำรวจชั้นประทวนให้กับตำรวจภูธรภาค อาจทำให้ไม่สามารถผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการและเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงควรให้มีหน่วยงานกลางในการฝึกอบรม รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานและคุณภาพให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการ ยังเห็นว่าควรมีการยกระดับคุณวุฒิของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น

๘) การปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ

คณะกรรมการเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และหน้าที่รับผิดชอบ ในขณะเดียวกันให้มีการปรับปรุงให้เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ และสวัสดิการแก่นักงานสอบสวน ให้เทียบเท่ากับบุคลากรของหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถให้คุณให้โทษแก่ประชาชนจากการบังคับใช้กฎหมายได้ แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะถูกคาดหวังจากสังคม ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความอดทน เสียสละ และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างสุจริต เทียงธรรมและยุติธรรม แต่จากสภาพปัญหาตำรวจได้รับค่าตอบแทนต่ำ และมีสวัสดิการในการประกอบอาชีพน้อย ในขณะที่มีปัจจัยเอื้อให้เกิดการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานดังกล่าว จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบได้ในวงกว้าง ดังนั้น จึงควรมีการแยกบัญชีเงินเดือนข้าราชการตำรวจแยกจากข้าราชการพลเรือน ให้สามารถเทียบเท่ากับบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและให้มีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันได้อย่างมีเกียรติ

ในท้ายที่สุด คณะกรรมการได้เสนอให้มีแก้ไขพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ขยายฐานเงินเดือนมิให้มีการเพิ่มขึ้นเร็วเกินไป โดยให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสามารถขึ้นรับเงินเดือนในระดับสัญญาบัตร ๓ (ส.๓) ในอัตราเงินเดือนพันตำรวจโท ซึ่งต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว และขยายฐานเงินเดือนให้แก่ข้าราชการระดับสัญญาบัตรในลักษณะเดียวกันด้วย

ส่วนพนักงานสอบสวนนั้น คณะกรรมการได้เสนอให้ได้รับค่าตอบแทนหรือเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง ที่มีเหตุพิเศษสำหรับพนักงานสอบสวนเป็น ๒ ระยะ และท้ายที่สุดจะมีอัตราเงินเพิ่มเทียบเท่ากับบุคลากรอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยจะมีอัตราเงินเพิ่มจากระดับสัญญาบัตร ๑ (สบ.๑) ถึง ระดับสัญญาบัตร ๖ (สบ.๖) ระหว่าง ๑๐,๐๐๐.- บาท ถึง ๔๑,๐๐๐.- บาท ต่อเดือน ซึ่งต่อมาได้มีการผลักดัน

ในเรื่องค่าตอบแทนพิเศษสำหรับพนักงานสอบสวน จนท้ายที่สุดกระทรวงการคลัง ได้ให้ความเห็นชอบกับระเบียบ ก.ตร. ที่กำหนดค่าตอบแทนพิเศษ ดังกล่าว โดยให้มีผล ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

๙) การส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

คณะกรรมการเห็นว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นบุคลากรสำคัญ ในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน จึงควรพิจารณา ตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ โดยส่งเสริมความก้าวหน้าของตำรวจ ชั้นประทวน ได้แก่ การลดความถี่ของชั้นยศลง และให้สามารถเลื่อนไหลไปสู่ชั้นสัญญาบัตรได้ เมื่อมีคุณสมบัติและคุณวุฒิครบถ้วนโดยเร็ว ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดเส้นทาง ความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้สามารถเติบโตเป็นชั้นสัญญาบัตรได้อย่างชัดเจน

๑๐) การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมการเห็นว่าเพื่อให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้ง “สถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม หรือ Institute for the Advancement of the Rule of Law” ที่มีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนที่เป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมและพัฒนาหลักนิติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ทั้งนี้หน่วยงาน ดังกล่าว จะต้องมีการระบบบริหารงานงบประมาณได้อย่างคล่องตัว ในลักษณะเหมาจ่าย (Block Grant) มีคณะกรรมการมาจากสัดส่วนภาคประชาชน นักวิชาการ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูงและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ตลอดจนเป็นที่ยอมรับ จากทุกภาคส่วน ในด้านการส่งเสริมความเป็นธรรมและความยุติธรรมของสังคม เข้ามาทำหน้าที่คณะกรรมการที่อิสระตามสมควรจากการกำกับดูแลของฝ่ายการเมือง มีกองทุนเป็นของตนเอง ในลักษณะเดียวกับสถาบันวิจัยและพัฒนาแบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยเงินกองทุนอาจจะมาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการค่าปรับจากการกระทำผิดอาญา หรือ การสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานนี้สามารถผลักดันนโยบายสำคัญ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้เกิดการปฏิรูปและพัฒนากิจกรรมในการ เคลื่อนไหวทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบตำรวจได้เสนอแนะไว้ข้างต้น จึงได้มีการเสนอร่างแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗ หรือร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ พ.ศ. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระแยกจากองค์กรตำรวจ โดยเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อนายกรัฐมนตรีพร้อมได้จัดทำแผนและรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างเงินเดือน สวัสดิการ และค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนและพนักงานสอบสวน ตลอดจนแนวทางในการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม พ.ศ. เสนอเพิ่มเติมต่อนายกรัฐมนตรี ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการก็นำร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว ไปปรับปรุงความคิดเห็นจากสาธารณชน และข้าราชการตำรวจหลายครั้ง จนกระทั่งวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ ต่อมาได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งท้ายที่สุดได้มีการพิจารณาให้รวมร่างกฎหมายทั้งสองฉบับเข้าด้วยกัน แล้วเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญฯ สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา อย่างไรก็ดี สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้สิ้นสุดวาระลงก่อน ประกอบกับร่างกฎหมายดังกล่าว เป็นกฎหมายที่สำคัญสมควรให้สภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เป็นผู้พิจารณาอย่างรอบคอบ จึงไม่ได้มีการผลักดันให้ผ่านเป็นกฎหมายบังคับใช้ภายในอายุของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งผลให้ร่างแก้ไขกฎหมายฯ ดังกล่าว เป็นอันพับไปจนถึงปัจจุบัน สำหรับร่างกฎหมายทั้งสองฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายให้หน่วยงานระดับกองบัญชาการเป็น “เสมือนนิติบุคคล” โดยให้มีสำนักงานอธิบดีตำรวจภูธร นครบาล และกองบัญชาการที่สำคัญ ๆ และกำหนดให้เรียกตำแหน่งผู้บัญชาการเดิมเป็นอธิบดีตำรวจ (แก้ไขมาตรา ๑๐ และ มาตรา ๑๓) พร้อมกับการกำหนดองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่หน่วยงานระดับนโยบายระดับชาติ ได้แก่ ก.ต.ช. และระดับกองบัญชาการได้แก่ ก.ต.ส. รวมถึงการกำหนดให้มีสำนักงาน ก.ต.ช. ที่เป็นอิสระขึ้นมา เพื่อรองรับงานของ ก.ต.ช. และ ก.ต.ส. ด้วย (แก้ไข มาตรา ๑๕-๒๓ และ เพิ่มเติมมาตรา ๒๓/๑-๘) นอกจากนี้ยังได้แก้ไของค์ประกอบของ ก.ตร. ในระดับชาติ

และระดับภาคให้อธิบดีตำรวจภาคหรืออธิบดีตำรวจนครบาล เข้ามาเป็น ก.ตร. ระดับชาติ (แก้ไขมาตรา ๓๐ (๑)) รวมถึงการกำหนดให้มี ก.ตร. ระดับภาค ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลที่เป็นอิสระจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า ก.ตร.สำนักงาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓/๑-๓) เป็นต้น ทั้งนี้ ยังมีการแก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียดเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ หลักประกันความมีอิสระและประสิทธิภาพการบริหารงานตำรวจไว้

๒) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ พ.ศ. ได้กำหนดหลักการสำคัญในการพัฒนาระบบการตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์กรตรวจสอบข้อร้องเรียนขององค์กรตำรวจเอง ยังไม่มีระบบประกันว่าจะมีการดำเนินการอย่างจริงจัง จึงมีความจำเป็นในการเสนอกฎหมายนี้ขึ้นมา โดยให้มีคณะกรรมการที่เป็นอิสระ เรียกว่า คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ หรือ ก.ร.ต. ขึ้นคณะหนึ่ง (มาตรา ๒๕) ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๕ คน ทำงานเต็มเวลา ทำหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจ หรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของข้าราชการตำรวจ เช่น การกระทำโดยชัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่ บทพร้อมหรือละเลยต่อหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร การกระทำเกินกว่าเหตุ การนำข้อมูลข่าวสารที่ตนได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ไปเปิดเผยโดยไม่เหมาะสม (มาตรา ๓) เว้นแต่กรณีที่เป็นนโยบายตรงของรัฐบาล ที่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา หรือเรื่องที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เป็นต้น (มาตรา ๔) ร่างกฎหมายนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการอิสระ มีอำนาจกำหนดระเบียบวิธีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขึ้นมามาใช้ในการพิจารณาได้ (มาตรา ๑๓) และได้กำหนดให้นำหลักประกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาทางปกครองมาบังคับใช้ เพื่อประกันสิทธิประโยชน์ของผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอิสระ มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา ๒๕) หากผู้มีอำนาจในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยละเลยเพิกเฉย ถือว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรงเสียเอง และให้สำนักงานรับเรื่องร้องทุกข์เข้ากล่าวโทษดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนต่อไป (มาตรา ๒๖) ทั้งนี้ รัฐบาลจะต้องจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจขึ้นมา ทำหน้าที่ด้านธุรการและศึกษาวิจัยและเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน โดยเลขาธิการของสำนักงานนี้เป็นข้าราชการพลเรือนขึ้นตรงต่อประธาน ก.ร.ต. (มาตรา ๓๖-๔๓) เป็นต้น

คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ และแนวทางในการดำเนินการ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้มีแนวนโยบายในการปฏิรูปองค์กรตำรวจเพื่อให้เป็นที่พึงแก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้ง คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจขึ้นมา โดยมีพลตำรวจเอกวิสิษฐ เดชกุญชร เป็นประธาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพ เข้ามาเป็นองค์ประกอบ โดยมีผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ ตามคำสั่งดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่หลัก ได้แก่ การนำแผนการดำเนินงาน (Road Map) ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจที่ได้เสนอแนะแนวทางไว้ ๑๐ ประการ มาศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และพิจารณาปรับปรุงแผนการดำเนินการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน รวมถึงการพิจารณาปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบ หรือขั้นตอน เพื่อให้เกิดผลโดยตรงในการปฏิบัติ คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้ประชุมหารือกัน และท้ายที่สุด ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ โดยมี พลตำรวจโท เอก อังसानานท์ (ยศขณะนั้น) เป็นประธาน ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการนำเอามติ ความคิดเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ พัฒนาระบบงานตำรวจ มาพิจารณากำหนดแนวทาง และรายละเอียดการขับเคลื่อน ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ แล้วเสนอผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบงาน ตำรวจพิจารณา โดยหากคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณา เป็นที่ยุติ ประการใด ก็ให้นำเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อสั่งการในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะอนุกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทาง รายละเอียด และความเป็นไปได้ในการเสนอแผนปฏิบัติงาน (Road Map) ดังกล่าว โดยที่ประชุม คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาว่าการผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือการเสนอให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายขึ้นมาใหม่นั้น เป็นกรณีที่ต้อง จะทำให้การพัฒนาระบบตำรวจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้หันกลับมาพิจารณา กฎหมายตำรวจแห่งชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันว่า จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปัญหาพื้นฐานที่มีการศึกษาไว้ และข้อเสนอแนะข้างต้น ๑๐ ประการของคณะกรรมการ

พัฒนาระบบงานตำรวจประการใดบ้าง ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นพ้องต้องกันว่า หากจะมีการพัฒนาองค์กรตำรวจ เพื่อให้ประชาชนหรือสังคมได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงนั้น ก็ควรจะต้องเริ่มการพิจารณาปัญหาและการแก้ไขปัญหาภายในหรือปัญหารากฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเสียก่อน หากมีการดูแลเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดี พร้อมกับมีระบบการลงโทษอย่างจริงจังตามหลักการทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแล้ว ก็น่าเชื่อว่าท้ายที่สุดผลประโยชน์จะตกกับประชาชนผู้มาใช้บริการจากตำรวจ คณะอนุกรรมการฯ จึงได้ขออนุมัติหลักการจากคณะกรรมการฯ เพื่อศึกษาเฉพาะประเด็นที่มีความเป็นไปได้ และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจและองค์กรตำรวจที่ละประเด็นไป โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และการพัฒนาสถานีตำรวจ รวมทั้งการพัฒนาขวัญและกำลังใจ ตลอดจนสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความเหมาะสม และสามารถดำรงอยู่อย่างสมเกียรติได้ต่อไป

จากเหตุผลด้านข้อจำกัด ในการดำเนินการเพื่อพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะอนุกรรมการฯ จึงได้นำรายงานฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะ โดยระดมความคิดจากคณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานตำรวจมาเป็นระยะเวลายาวนาน พร้อมทั้งได้ขอรับความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังได้ขอความเห็นจากอนุกรรมการหลายท่านที่ได้จัดทำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจที่ผ่านมาด้วย นอกจากนี้ ยังได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็นในการประชุมอนุกรรมการ ซึ่งได้มีการจัดการประชุมอย่างเป็นทางการ ๘ ครั้ง หลังจากที่มีฝ่ายเลขานุการและประธานคณะกรรมการ ได้ร่วมกันหารือเพื่อแสวงหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะในเบื้องต้นเสร็จสิ้นแล้ว โดยฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการขอความร่วมมือและข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่หารือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบตำรวจ เช่น กองอัตรากำลัง สำนักงานกำลังพล ในด้านการพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองสวัสดิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประเด็นด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของข้าราชการตำรวจ การร่วมมือกับคณะทำงานด้านพัฒนางานสอบสวนของอนุกรรมการคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (อ.ก.ต.ช.) ด้านการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย เพื่อพัฒนางานสอบสวนทั้งระบบ ตั้งแต่ในด้าน

ระบบตำแหน่งพนักงานสอบสวน ให้สามารถเลื่อนไหลไปตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗ และผลักดันให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินประจำตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งท้ายที่สุดคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยแก้ไขระเบียบ ก.ตร. ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินเพิ่มดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากคณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสียสิทธิประโยชน์ที่พึงได้เช่นเดียวกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๗ เป็นต้นมา

จากแนวทางการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูปตำรวจที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้นำประเด็นต่างๆ ที่คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนั้น เข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) เพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเมื่อ ก.ต.ช. เห็นชอบแล้ว หรือมีข้อเสนอแนะประการใด สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็จะได้นำไปปฏิบัติต่อไป ส่วนในประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ประเด็นเรื่องสวัสดิการเกี่ยวกับบ้านพักตำรวจ ทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง ก็ได้ให้ความร่วมมือในการวางแผนพัฒนาอาคารบ้านพักของข้าราชการตำรวจ บริเวณอาคารบ้านพักตำรวจลือชา ที่มีอายุการใช้งานประมาณ ๕๐ ปี ซึ่งต้องใช้งบประมาณกว่า ๑๓ ล้านบาท โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องตั้งงบประมาณ เพื่อใช้ช่วยให้กระทรวงการคลังในลักษณะการใช้งบประมาณแบบผสมผสานที่ได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

ทั้งนี้ พัฒนาการการบริหารงานและพัฒนาระบบงานตำรวจตั้งแต่อดีตมาจนกระทั่งมีการพัฒนาและปฏิรูปองค์กรตำรวจมาอีก ๒ ครั้ง นับว่าเป็นพัฒนาการของการบริหารงานตำรวจครั้งสำคัญที่สมควรบันทึกไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานตำรวจต่อไปอีกในอนาคต

สภาพปัญหาขององค์กรตำรวจ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การทบทวนกระบวนการยุติธรรมที่ผ่านมา กระบวนการยุติธรรมมีการเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การอำนวยความสะดวกยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา ปกครอง และการฟื้นฟูผู้กระทำผิด แต่ในการบริหารงานยุติธรรมมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงานตามขั้นตอน กล่าวคือ เริ่มจากตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรม ราชทัณฑ์ และการฟื้นฟูผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตาม การบริหารงานยุติธรรมทั้งกระบวนการให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ได้ดำเนินการต่อเนื่องตลอดมา

วิสัยทัศน์ของกระบวนการยุติธรรม ตามกรอบของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้มีการกำหนดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติที่ให้มีการพัฒนาและอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการพัฒนาโครงสร้างและระบบงานยุติธรรมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีความเป็นสากล เพื่อให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ เสมอภาค เป็นธรรม สมานฉันท์ และสงบสุข ตลอดจนเคารพศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และมีแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่เป็นกรอบทิศทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ

บริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของคดี ทำให้เกิดความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานมากยิ่งขึ้น เพราะกระบวนการยุติธรรมที่ยาวและเสียเวลาเป็นกระบวนการที่ไม่สามารถรับรองได้ว่ายุติธรรม และความชัดเจนเปิดเผยมากขึ้นเท่าใดเท่าก็รับรองความยุติธรรมมากขึ้นเท่านั้น ความโปร่งใสของระบบคือหัวใจสำคัญในการแก้ไขปัญหาความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ดี แม้ว่ากระบวนการยุติธรรมจะมีแผนแม่บทเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาแล้วก็ตาม แต่การบริหารจัดการยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนแต่อย่างจริงจัง ผลจึงยังไม่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดปณิธานทางการเมือง (Political Will) ที่จะผลักดันให้เป็นไปตามแผน ประกอบกับแผนเป็นเพียงทิศทางการทำงานที่เป็นระบบ แต่หากขาดการปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรและการบริหารที่เป็นระบบไปพร้อมๆ กัน ผลสัมฤทธิ์จึงยังไม่เกิดขึ้นให้เป็นเป็นรูปธรรม

๑.๒ สภาพปัญหาในระบบงานตำรวจ

จากการทบทวนและสังเคราะห์ปัญหาข้อจำกัดทั้งสภาพแวดล้อมการบริหารราชการและสภาพแวดล้อมทางสังคมและการเมือง รวมทั้งจากรายงานการวิจัย บทความงานวิชาการต่างๆ ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมา รวมทั้งจากการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ สามารถสรุปประเด็นสำคัญในสภาพปัญหาได้ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ

๑.๑ การรวมศูนย์อำนาจในการบริหาร

โครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน เป็นลักษณะการจัดโครงสร้างของระบบราชการแบบดั้งเดิม (Bureaucracy)^๑ เน้นสายการบังคับบัญชาและอำนาจหน้าที่ การควบคุมบังคับบัญชา ส่งผลให้มีโครงสร้างและระดับตำแหน่ง

^๑ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การบริหารงานตำรวจ, (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๗.

ที่มีสายการบังคับบัญชายาวเกินไป ถึงแม้ว่าตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) สามารถกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการกระจายอำนาจระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับตำรวจภูธรจังหวัดและราชการส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่ ก.ต.ช. เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม^๒ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีกำหนดกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจน ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนไม่ตรงตามลักษณะของพื้นที่และทันต่อสถานการณ์

๑.๒ การมีภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของตำรวจอยู่มาก

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖^๓ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้กว้างขวางและหลายหลาก การจัดลำดับความสำคัญไม่ชัดเจน จึงทำให้บทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจมีมากมาย ส่งผลให้โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกิจการตำรวจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีความสลับซับซ้อน นอกจากนี้ตำรวจจะมีหน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตลอดจนรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมแล้ว ตำรวจยังมีการกิจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักที่สำคัญของรัฐในแทบทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่การทหาร การจัดเก็บภาษี การศุลกากร การทะเบียน การท่าเรือ การสื่อสาร การบิน การศึกษา การพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ หรือแม้แต่กระทั่งการแพทย์ และการมหรสพ^๔ เป็นต้น ส่งผลให้ต้องใช้งบประมาณ และกำลังคนจำนวนมากในการปฏิบัติหน้าที่ ขณะที่การแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มกำลังคนและการกำหนดอัตราตำแหน่งให้รองรับภารกิจย่อมไม่ใช่หนทางที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ปัญหาด้านความขาดแคลนกำลังคนและงบประมาณยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และไม่มีทีท่าว่าจะคลี่คลายลง

^๒ มาตรา ๑๖ และ ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๗.

^๓ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗.

^๔ “ปรเวศ จันทสร, “การปฏิรูปงานตำรวจไทย,” วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ๒๓, ๔ (ตุลาคม ๒๕๓๖) : ๔๔๓ - ๔๗๓.

๑.๓ การจัดองค์กรแบบกึ่งทหาร และระบบยศตำรวจไม่เหมาะสมและสอดคล้องในปัจจุบัน

การจัดองค์การของตำรวจนับแต่อดีตกาล ได้ยึดถือลักษณะของการจัดหน่วยและการบริหารแบบทหารเป็นหลัก มีการให้ความสำคัญของรูปแบบ โครงสร้าง องค์การ และการใช้ชั้นยศเช่นเดียวกับของทหาร อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าลักษณะงานของตำรวจนั้นแตกต่างจากลักษณะของงานทหารอย่างน้อย ๔ ประการ คือ^๔

๑.๓.๑ การปฏิบัติงานของตำรวจต้องสามารถปฏิบัติงานได้ตามลำพัง โดยมีโอกาสใช้วิจารณ์ญาณภายใต้ขอบเขตของการตีความกับตัวบทกฎหมาย ตรงข้ามกับทหารซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด ผู้ปฏิบัติจึงมีโอกาสใช้วิจารณ์ญาณได้น้อยกว่า

๑.๓.๒ การริเริ่มและการวางแผนของตำรวจต้องเริ่มจากตำรวจระดับปฏิบัติงาน มีการเสนอขึ้นไปตามลำดับขั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูง ตรงข้ามกับทหารซึ่งผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการจากระดับสูงลงสู่ระดับต่ำ

๑.๓.๓ การปฏิบัติงานของตำรวจมีการทำงานเป็นทีมที่มีลักษณะเล็กบ่อยครั้งต้องแยกทำงานอิสระเพียงลำพัง ตรงข้ามกับทหารซึ่งต้องทำงานเป็นทีมขนาดใหญ่

๑.๓.๔ การปฏิบัติงานของตำรวจต้องสัมผัสกับประชาชน ตรงข้ามกับทหารซึ่งการปฏิบัติงานเป็นการป้องกันประเทศจากการรุกรานภายนอกประเทศ

การจัดองค์กรตำรวจในรูปแบบกึ่งทหารนี้จะมีชั้นยศเข้ามาเกี่ยวเนื่องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากการเน้นสายการบังคับบัญชาเป็นหลัก มีข้อสังเกตว่าระบบชั้นยศนั้นเป็นหลักนิยามที่ใช้กันในกิจการทหารที่ต้องมีการบังคับบัญชาที่เคร่งครัดตามชั้นยศที่ได้รับ และการขัดคำสั่งในกิจการทหารอาจส่งผลกระทบต่อความล้มเหลวในการบรรลุพันธกิจและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

^๔ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การบริหารงานตำรวจ, หน้า ๔ - ๕.

นอกจากนี้ ตามพันธกิจของทหารแล้ว ข้าศึกหรือศัตรูของประเทศย่อมมิใช่คนไทยด้วยกัน เมื่อการใช้อำนาจของตำรวจเพื่อปราบปรามประชาชนหมดยุคไปแล้ว การใช้ระบบชั้นยศในกิจการตำรวจจึงมีแนวโน้มที่จะไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย^๖ นอกจากนี้ สายการบังคับบัญชาของตำรวจที่ผูกติดกับชั้นยศมากเกินไป ยิ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ จนบางครั้งอาจจะเป็นที่สงสัยว่าปฏิบัติหน้าที่เกินขอบเขตหรือไม่ เป็นผลทำให้เกิดช่องว่างในการสร้างความร่วมมือกับประชาชน รวมถึงการกำหนดค่าตอบแทนจะผูกติดกับชั้นยศ ทำให้ไม่สามารถกำหนดค่าตอบแทนตามลักษณะของค่างานได้ แม้ความรับผิดชอบของตำแหน่งจะแตกต่างกัน^๗ ทั้งนี้ ในอดีตกิจการตำรวจแต่เดิมได้กำหนดให้มีข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศเพื่อทำหน้าที่ในงานด้านการสนับสนุนและข้าราชการตำรวจ ที่ผ่านการฝึกอบรมในวิชาการตำรวจทำหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม^๘

๑.๔ งานสอบสวนขาดอิสระและไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

กระบวนการสอบสวนเป็นกระบวนการเริ่มแรกของการยุติธรรมทางอาญา เพื่อการรวบรวมพยานหลักฐาน พฤติการณ์แห่งคดี เพื่อพิสูจน์ยืนยันการกระทำผิด เป็นกระบวนการค้นหาความจริงที่มีความสำคัญยิ่ง พนักงานสอบสวนในบทบาทการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนนั้นต้องเป็น “อิสระ” ทั้งจากภายนอกและภายใน อิสระจากภายนอก หมายถึงอิสระจากอำนาจการเมืองและอำนาจบังคับบัญชา

^๖ ยันยงค์ คำบันลือ, การศึกษาเพื่อปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานของตำรวจ, ประมวลแนวคิดมุมมองของคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเพื่อการปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานของตำรวจ คณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา, ๒๕๔๙, หน้า ๔๗. (เอกสารอัดสำเนา).

^๗ พ.ต.ต.(หญิง) ศรีธมยา ทับเป็นไทย, การบริหารงานตำรวจ : ศึกษาเกณฑ์การแบ่งข้าราชการตำรวจประเภทมียศและไม่มียศ, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘, หน้า ๖.

^๘ พล.ต.ต.วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์, การใช้พลเรือนเพื่อปฏิบัติงานบางหน้าที่ในกรมตำรวจ, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๘, น.๑๐๓.

การทำสำนวนการสอบสวนใดๆ ของพนักงานสอบสวนจะต้องเป็นอิสระ ปราศจากการบงการของการเมืองหรือสายการบังคับบัญชา^๙ อีกทั้งปัจจุบันสภาพงานสอบสวนยังเป็นการที่ตำรวจขาดทักษะความชำนาญและความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ และไม่รู้จักปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนในการเป็นผู้ให้บริการที่ดีกับประชาชน^{๑๐}

๒. ด้านการบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานขั้นต้นในกระบวนการยุติธรรมที่มีกำลังคนมากที่สุด จากสถานภาพกำลังพลในปัจจุบัน พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีจำนวนประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ กว่าคน และข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน โดยบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งมีประเด็นข้อจำกัดหรืออุปสรรค ที่ควรพิจารณา ดังนี้

๒.๑ การละเลยการใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล

สภาพปัญหานี้มีความชัดเจนและเป็นที่ยกมาอย่างแพร่หลายในสังคมในเรื่องการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นลักษณะรวมอำนาจสู่ศูนย์กลาง โอกาสในการก้าวหน้ามีได้อยู่ที่ประชาชนผู้ที่รับบริการเป็นผู้ตัดสินใจ แต่กลับอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูง จึงเกิดการวิ่งเต้นใช้เส้นสายเพื่อเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง และอาจเป็นที่มาของการทุจริตประพฤติมิชอบ ผลของระบบอุปถัมภ์ทำให้ข้าราชการตำรวจที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเกิดการแตกความสามัคคี แยกเป็นพรรคเป็นพวก^{๑๑} นำไปสู่ปัญหาการใช้ข้อพิพาทในองค์กร อีกทั้งโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติอาจถูกแทรกแซงได้จากหลายกรณี เพราะอำนาจการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจระดับชั้นสัญญาบัตร โดยเฉพาะตำแหน่งผู้บังคับการตำรวจขึ้นไป ต้องได้รับการเห็นชอบจาก

^๙ร.ต.ท.ปริญญ์ ปาละ, บทบาทของพนักงานสอบสวนในการอำนวยความยุติธรรมตามแนวทางรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓, หน้า ๑๔๓.

^{๑๐}ร.ต.ท.ชาติรี เชื้ออภัย, การพัฒนานักงานสอบสวนเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามแนวนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔, หน้า ๒.

^{๑๑}พ.ต.ต.อรรถ เพชรอินทร, ตำรวจกับการเมืองไทย, (นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๔๒), หน้า ๑๙.

คณะกรรมการข้าราชการตำรวจโดยมีประธาน ก.ตร. ที่มาจากฝ่ายการเมือง^{๑๒} (ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะกำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการแต่งตั้ง โยกย้าย ให้กับหน่วยงานระดับรอง (กองบัญชาการ) แต่ในข้อเท็จจริงแล้ว ยังคงมีการให้อำนาจแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้สามารถเข้าไปตรวจสอบหรือแทรกแซงได้)

๒.๒ การสรรหาและผลิตบุคลากร

กระบวนการสรรหาและผลิตบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะแยกเป็น ๒ ประเภทหลักได้แก่ตำรวจชั้นประทวน และตำรวจชั้นสัญญาบัตร พอสรุปได้ดังนี้

๒.๒.๑ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ข้าราชการตำรวจบางส่วนในระดับชั้นสัญญาบัตรสำเร็จการศึกษาอบรมจากโรงเรียนเตรียมทหารและส่งต่อไปอบรมที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยที่เป็นการเรียนในระบบโรงเรียนทหารเพื่อฝึกความอดทน ความเสียสละ โดยมุ่งหวังให้เกิดความสามัคคีระหว่างกองทัพบกและตำรวจ แต่จากปัจจุบันสถานการณ์และสภาพสังคมได้แปรเปลี่ยนไป การเรียนร่วมกับทหารเพื่อเป็นกองกำลังตำรวจร่วมปฏิบัติหน้าที่กับฝ่ายทหารจึงมีความจำเป็นน้อยลง และมีข้าราชการตำรวจบางส่วนได้เข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจในหลักสูตรต่าง ๆ ที่มีเป็นการเรียนการสอนในลักษณะกึ่งทหาร เน้นความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความเสียสละต่อผู้อื่น การฝึกตามยุทธวิธีตำรวจ การสืบสวนสอบสวน และวิชาชีพตำรวจ ลักษณะการเรียนการสอนดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาวะในปัจจุบัน โดยตำรวจถูกคาดหวังให้มีความเป็นวิชาชีพสูงขึ้น มีความใกล้ชิดและเป็นมิตรต่อประชาชน และเป็นผู้ให้บริการที่ดี อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดตามระบบการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นให้ผู้เรียนรู้เป็นศูนย์กลาง

๒.๒.๒ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจในระดับชั้นประทวนต้องผ่านการศึกษอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมตำรวจกลางและศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๑-๙ โดยมีระยะเวลาศึกษาเป็นเวลา ๑๘ เดือน เมื่อศึกษาจบแล้วจะได้รับยศพลตำรวจ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นบุคลากรที่ต้องอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดในระดับต้นของกระบวนการยุติธรรม และเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ปกป้องคุ้มครองประชาชน ถือว่ามีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการยุติธรรม แต่สำเร็จการศึกษาในระดับความรู้ชั้น ม.๖ และผ่านการศึกษอบรมจากศูนย์อบรมตำรวจยังไม่มีเหมาะสม

^{๑๒}ร.ต.อ.สมชาติ เสงี่ยมศักดิ์, ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย : ศึกษากรณีการแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔, หน้า ๖.

๒.๓ การพัฒนาบุคลากร และวิชาชีพตำรวจ

๒.๓.๑ หลักสูตรการฝึกอบรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสบปัญหาข้อขัดข้องในด้านการพัฒนาบุคลากร เนื่องจากหลักสูตรและปริมาณในการพัฒนาบุคลากรตำรวจมีน้อยและไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรในปัจจุบันมุ่งให้ความสำคัญในด้านการบริหารงาน โดยมีหลักสูตรสำหรับผู้บริหารระดับต้น (หลักสูตรสารวัตร หลักสูตรฝ่ายอำนวยการ หรือหลักสูตรพนักงานสอบสวน (สบ.๒)) ผู้บริหารระดับกลาง (หลักสูตรผู้กำกับการ) ผู้บริหารระดับสูง (หลักสูตร ผู้บริหารงานตำรวจระดับสูง) เพื่อให้มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดที่เป็นเงื่อนไขว่าด้วยการแต่งตั้งในระดับสารวัตร ผู้กำกับการ หรือผู้บังคับการ ซึ่งจะต้องผ่านการฝึกอบรมจากหลักสูตรที่กล่าวมา แต่จากเนื้อหาของหลักสูตรดังกล่าวเป็นลักษณะการอบรมด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่มีลักษณะที่ให้ความรู้ในสายงานหรือสาขาวิชาชีพที่ชัดเจน (ยกเว้นหลักสูตรพนักงานสอบสวน) และไม่สามารถจัดการฝึกอบรมได้อย่างทั่วถึง ส่วนหลักสูตรการฝึกอบรมทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มทักษะความชำนาญ มีการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรสืบสวน หลักสูตรการป้องกันปราบปราม หลักสูตรสอบสวน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมทุกสายงาน อีกทั้งยังมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและการบริหารจัดการที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาข้าราชการตำรวจได้อย่างทั่วถึงในทุกๆ ภูมิภาค ทำให้ข้าราชการตำรวจไม่ได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้เท่าทันกับวิทยาการใหม่ๆ และสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป

๒.๓.๒ องค์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรตำรวจให้มีความเป็นวิชาชีพอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือการจัดเก็บและรวบรวมเป็นฐานข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้ทางด้านวิชาชีพตำรวจ และการพัฒนาองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยในปัจจุบันการรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตำรวจยังขาดการบริหารจัดการที่ดี ส่งผลให้การเก็บและรวบรวมองค์ความรู้จะจัดกระจาย ขาดความเป็นระบบ ทำให้ตำรวจในระดับปฏิบัติการเข้าถึงได้ยาก ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในพื้นที่ส่วนมากมักขาดการปฏิบัติตามความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมา หรือจะปฏิบัติตามแบบแผนธรรมเนียมของหน่วยงานที่เคยปฏิบัติมาเป็นหลัก

๒.๓.๓ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจแห่งการให้บริการ

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจแห่งการให้บริการนี้มีความสำคัญ เนื่องจากการข้าราชการตำรวจทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ แต่จากสภาพปัญหาข้อจำกัดของระบบการศึกษาเพื่อผลิตข้าราชการตำรวจ การพัฒนาบุคลากรตำรวจ ที่ยังไม่ให้ความสำคัญในด้านนี้อย่างจริงจัง กอปรกับผู้บังคับบัญชาที่มาปกครองบังคับบัญชาไม่ได้มาตามระบบคุณธรรม และไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ จึงทำให้ไม่ได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังในคุณธรรมและจริยธรรม อุดมการณ์ ตลอดจนจิตสำนึกที่ดีได้ ส่งผลให้เกิดละเลยแนวคิดเรื่องการให้บริการโดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๒.๔ ระบบสวัสดิการ ค่าตอบแทน

ตำรวจเป็นหน่วยงานเริ่มแรกของกระบวนการยุติธรรมที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ตำรวจจึงต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง ต้องใช้ความอดทนและเสียสละ ระบบค่าตอบแทนต้องกำหนดให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และความยากลำบากในการทำงาน แต่จากสภาพความเป็นจริง อัตราค่าตอบแทนที่ตำรวจได้รับเป็นอัตราค่าตอบแทนเท่ากับข้าราชการพลเรือนในระดับเทียบเท่า โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยซึ่งเป็นกำลังพลส่วนใหญ่ขององค์กรตำรวจซึ่งต้องลำบากตรากตรำในการทำงานและเสี่ยงภัย แต่ต้องพบกับค่าตอบแทนที่ไม่สมดุลกับงาน อันนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ เงินค่าครองชีพที่ไม่พอใช้จ่าย และสวัสดิการที่ได้รับไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ^{๑๓๓} ทำให้ตำรวจขาดขวัญและกำลังใจ อันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ในทุกวิถีทางและในรูปแบบต่างๆ

๒.๕ ความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวน

การเลื่อนระดับของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีความรู้ความสามารถ ในปัจจุบันมีข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจำนวนมากที่ศึกษาต่อจนมีคุณวุฒิส่งขึ้นในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี กอปรกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

^{๑๓๓}พ.ต.ต.อยุธยา เพชรอินทร, อ้างแล้ว, หน้า ๑๙.

ที่มีคุณวุฒิดังกล่าวมีประสบการณ์และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่สูง โดยมีคุณสมบัติทัดเทียมกับข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร เนื่องจากได้มีการปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาานาน แต่ระบบการเลื่อนระดับของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนดังกล่าวกระทำได้โดยการสอบแข่งขันที่มีปริมาณอัตราที่เปิดสอบน้อยและไม่มีระยะเวลาที่แน่นอน ทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ^{๑๔}

๒.๖ การถูกแทรกแซงจากผู้มีอำนาจ

๒.๖.๑ การบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อการ

ถูกแทรกแซงการบริหารงานภายในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การไม่วางตัวเป็นกลางทางการเมือง และการละเลยต่อระบบคุณธรรม ส่งผลต่อการถูกแทรกแซงจากผู้มีอำนาจได้โดยง่าย ในลักษณะการบรรจุ สรรหา และแต่งตั้งที่มีลักษณะของระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) มากกว่าที่จะแต่งตั้งในระบบคุณธรรม (Merit System) ดังเห็นได้จากการที่ข้าราชการตำรวจที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบ การแต่งตั้ง และการเลื่อนตำแหน่ง เหนือกว่าข้าราชการตำรวจโดยทั่วไป ^{๑๕}

๒.๖.๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกใช้เป็นเครื่องมือจากผู้มีอำนาจ จากภารกิจหน้าที่ของตำรวจในด้านต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอำนาจ อิทธิพล และผลประโยชน์ของบุคคลหลายฝ่าย ทั้งประชาชน พ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง ตลอดจน องค์กรที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ข้าราชการตำรวจตกอยู่ภายใต้อำนาจและอิทธิพลต่างๆ ระบบการบริหารงานตำรวจถูกแทรกแซงและครอบงำจากผู้มีอำนาจอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ผ่านมา ตำรวจตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศในลักษณะรัฐตำรวจ^{๑๖} จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตำรวจมีการวิ่งเต้นเข้าหา

^{๑๔}บูรณินทร์ ศิริโพธิสมพร, ความพึงพอใจในงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒, หน้า ๗๔.

^{๑๕}พ.ต.ท.สิริวัฒน์ เมนะเสวต, การเมืองกับการปรับโครงสร้างกรมตำรวจเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓, หน้า ๒๐๖.

^{๑๖}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๕.

ผู้มีอำนาจ เพื่อให้ได้ลาภ ยศ และผลประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะตอบแทนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนหรือของประเทศชาติ เพื่อให้ได้ตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่สามารถเอื้อต่อผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับได้

๒.๗ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

๒.๗.๑ ขาดการปลูกฝังความคิดในเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และความคิดในเชิงระบบว่างานตำรวจได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม โดยขาดการให้ความสำคัญต่อการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอื่น

๒.๗.๒ ตำรวจในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายบางส่วนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือหลักสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองประชาชนจากการที่ตำรวจมีหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายที่ต้องมีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (Protection of Individual Freedom) ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมแล้ว ยังต้องมีการปกป้องพิทักษ์ประชาชนไม่ให้ตกอยู่ในอำนาจหรืออิทธิพล^{๑๗} แต่ในปัจจุบัน ประชาชนไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมจากกระบวนการยุติธรรมที่ไม่สามารถป้องกันประชาชนให้หลุดพ้นจากการทำร้ายของอาชญากรหรืออิทธิพลมืด^{๑๘}

๒.๗.๓ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อิงกับอำนาจนิยม ทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีลักษณะที่รุนแรงและละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน งานสืบสวนสอบสวนของตำรวจยังมีการยึดหลัก Crime Control Model เป็นการมุ่งประสิทธิภาพของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เน้นประสิทธิภาพของการจับกุม ขาดความระมัดระวังในการกระหับสิทธิเสรีภาพต่างๆ ที่มีบัญญัติไว้ใน

^{๑๗} ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ, รายงานการวิจัย, คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕, หน้า ๑๔๒ – ๑๔๔.

^{๑๘} พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบงานยุติธรรมในศตวรรษหน้า : การประเมินสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา, รายงานการวิจัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓, หน้า ๒๖.

รัฐธรรมนูญ^{๑๙} กอปรกับการตรวจสอบถ่วงดุลจากองค์กรภายนอกที่คอยกลั่นกรอง และตรวจสอบขั้นตอนและวิธีการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่เป็นระบบและมี ประสิทธิภาพ ทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒.๗.๔ เจ้าหน้าที่ตำรวจบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจุบันข้าราชการตำรวจสามารถได้รับการ แต่งตั้งโยกย้ายให้ไปรับตำแหน่งในสายงานอื่นได้ในทุกตำแหน่ง เช่น งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ฉะนั้น เมื่อมีการแต่งตั้งบุคลากรที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาในด้านที่ เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือได้รับการอบรมที่ตรงกับสายงาน^{๒๐} จะทำให้บุคคลผู้นั้น กลายเป็นผู้ขาดความรู้ความเข้าใจในการบังคับใช้กฎหมาย กอปรกับระบบการพัฒนา บุคลากรที่ไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ

๒.๗.๕ ตำรวจมองข้ามบทบาทของประชาชนในการร่วมทำงาน แบบเท่าเทียมหรือเป็นหุ้นส่วนกัน การกิจในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีใช้อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจเพียงฝ่ายเดียว แต่ทั้งที่จริงแล้ว ประชาชนและชุมชน คือกำลังสำคัญในการปกป้องรักษาความปลอดภัยในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานของตำรวจในด้านต่าง ๆ เช่น การร่วมมือในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม แต่ตำรวจส่วนมากมักมองว่าประชาชนเป็นผู้มีหน้าที่เพียงให้ข้อมูลข่าวสาร ตามที่ตนต้องการเท่านั้น

๓. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลไกในการตรวจสอบ

๓.๑ การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบจากภาคประชาชน

๓.๑.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการ บริหารงานตำรวจ ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๗ กำหนด ให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๔ คน ที่เป็นการสรรหาโดยกรรมการที่มาจากหัวหน้า ส่วนราชการ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

^{๑๙} ญัตติพล โกมินทรชาติ, ทศนะของเจ้าหน้าที่สืบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล ๖ กับการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔, หน้า ๑๔๐.

^{๒๐} พล.ต.ต.วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์, อ้างแล้ว, หน้า ๔.

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการแต่งตั้งของกลุ่มหัวหน้าส่วนราชการ ดังกล่าว ไม่ได้เป็นตัวแทนที่มาจากภาคประชาชนที่แท้จริง^{๒๑} ทำให้ประชาชนที่ได้มาไม่ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพและไม่มีความรู้รอบในพื้นที่ ซึ่งไม่ได้เป็นการสะท้อนการเป็นตัวแทนของประชาชน^{๒๒} อีกทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการและกำกับดูแลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมาย ทำให้การกำหนดนโยบายในการบริหารงานตำรวจยังคงมาจากฝ่ายตำรวจเพียงแต่อย่างเดียว

๓.๑.๒ กลไกในการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสเป็นธรรม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) แต่ ก.ต.ช. มีอำนาจหน้าที่เพียงแค่การกำหนดนโยบายและตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายเท่านั้น^{๒๓} ไม่มีอำนาจในการตรวจสอบและถอดถอนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือข้าราชการตำรวจระดับสูงได้ ขณะที่ กต.ตร. ในระดับกรุงเทพมหานคร ระดับจังหวัด และระดับสถานีตำรวจ มีหน้าที่เพียงแค่ให้คำปรึกษาในการกำหนดนโยบาย รับคำร้องเรียน และกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เท่านั้น^{๒๔} ยังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนและดำเนินการอย่างเด็ดขาดได้อย่างแท้จริง^{๒๕}

^{๒๑}พ.ต.ท.พงษ์ธร ธัญญสิริ, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ, ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาอาชีววิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๕, หน้า ๑๕๐.

^{๒๒}สุภาภรณ์ งบสูงเนิน, บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.สถานีตำรวจ) ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล ๕, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๗, หน้า ๙๙.

^{๒๓}พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘.

^{๒๔}พ.ต.ท.พงษ์ธร ธัญญสิริ, อ้างแล้ว, หน้า ๑๔๐.

^{๒๕}เรื่องเดียวกัน.

๓.๒ ความเชื่อมั่นและทัศนคติของประชาชน

๓.๒.๑ ประชาชนขาดความรู้สึกที่เป็นเจ้าของร่วมในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในและในภารกิจงานของตำรวจ จากการที่ประชาชนและชุมชนขาดความมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ กอปรกับการที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับตำรวจในการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น พบว่า ประชาชนเหล่านั้นมักจะไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกปองร้าย เพราะไม่มีมาตรการหรือกฎหมายมารองรับ^{๒๖} ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวและความเชื่อมั่น ส่งผลให้ไม่สนใจที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่ควร

๓.๒.๒ ทัศนคติในแง่ลบของประชาชนที่มีต่อตำรวจ การที่ตำรวจมีความสัมพันธ์กับเมืองนั้นได้ส่งผลกระทบต่อมุมมองเรื่องภาพลักษณ์ของประชาชนและสื่อมวลชนที่มีต่อตำรวจ ทำให้ไม่อาจจะกล่าวได้ว่าตำรวจคือผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง เพราะเหตุที่ตำรวจไปมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเมือง ไม่มีการวางตัวเป็นกลางทางการเมือง ทำให้ภาพพจน์ตำรวจตกต่ำเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาการ นักการเมืองกันอย่างกว้างขวาง และเป็นไปในทางลบ (Negative) เสียส่วนมาก^{๒๗}

๓.๒.๓ ค่านิยมของการรับราชการตำรวจในสังคมไทย คือ ผู้มีอำนาจจากระบบการบริหารงานของตำรวจที่มีลักษณะกึ่งทหาร อาจทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ถูกต้องในลักษณะการแบ่งลักษณะทางชนชั้นทางสังคมขึ้น เป็นแบบชนชั้นปกครองและชนชั้นผู้ถูกปกครอง ไม่ใช่เป็นลักษณะการให้บริการประชาชนในลักษณะผู้รับใช้ประชาชน^{๒๘}

^{๒๖}โปรดศึกษารายละเอียดใน ร.ต.อ. เฉลิมพล เกียรติทำทราย, ทัศนะของประชาชนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล ๖, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

^{๒๗} พ.ต.ท.สิริวัฒน์ เมนะเสวต, อ้างแล้ว, หน้า ๒๐๖.

^{๒๘}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

๓.๓ ค่านิยมในสังคม

สังคมไทยนิยมยกย่องเชิดชูผู้มีอำนาจและมีอิทธิพล ซึ่งส่งผลและสนับสนุนต่อการกระทำผิดของเจ้าพนักงานตำรวจ จากกระบวนการทางสังคมในลักษณะทางการปกครองพบว่า ตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมสังคมให้อยู่ในภาวะสงบสุข แต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มคนซึ่งเป็นผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นและผู้ที่มีอิทธิพล ต่างพยายามเข้าหาตำรวจเพื่อที่จะใช้อำนาจทางราชการไปในทางประโยชน์ของตน ดังนั้น การปะทะสังสรรค์ของกลุ่มบุคคลสองกลุ่มนี้จึงเป็นไปอย่างมีแบบแผนที่มีการพึ่งพิงกันอยู่ในหลายพื้นที่และในหลายระดับ^{๒๙} ทั้งนี้ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของตำรวจมีความครอบคลุมในเกือบทุกๆ ด้าน จึงทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวต้องการใกล้ชิดเพื่อขยายอิทธิพลออกไปหรือป้องกันการรุกรานจากกลุ่มอิทธิพลอื่น

^{๒๙}พ.ต.ท.วิบูลย์ กิตติอัมพานนท์, ตำรวจกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดนนทบุรี, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑, หน้า ๘๙.

เจตนารมณ์งานทางการเมืองในการพัฒนา และปฏิรูประบบงานตำรวจ

ในการพัฒนาและปฏิรูประบบงานตำรวจได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาในสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี และในสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี จึงเป็นการแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนากระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาต้นธารของกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กรตำรวจมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นับว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองที่แน่วแน่ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

๒.๑ เจตนารมณ์ทางการเมืองในการพัฒนาระบบงานตำรวจ ของรัฐบาลพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์นายกรัฐมนตรี

คำแถลงของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงานตำรวจ โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑.๑ ด้านการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม

๑) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเมือง การปกครองและการบริหารให้สอดคล้องกับทิศทางการนำพาประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมมีความเข้มแข็ง และประชาชนมีความสุขด้วยการดำเนินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) สนับสนุนการกระจายอำนาจอย่างต่อเนื่องตามกรอบระบอบประชาธิปไตย

๓) เน้นการปฏิรูปการบริหารกระบวนการยุติธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงการสืบสวนสอบสวนการกลั่นกรองคดี การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดี การควบคุมและฟื้นฟูผู้กระทำผิด การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๔) ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว

๕) สร้างทางเลือกในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยให้ชุมชนมีบทบาทในการประนีประนอมข้อพิพาท

๖) ป้องกันและเผ่าระวังอาชญากรรม เพื่อลดปริมาณคดี ความสูญเสียจากอาชญากรรม และความขัดแย้งของสังคม

๗) พัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ด้วยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าไปใช้ในการดำเนินงาน

๒.๑.๒ ด้านการพัฒนากระบวนการตำรวจ

๑) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบงานตำรวจให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ สังคม และปัญหาอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) สนับสนุนการพัฒนา รูปแบบและแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๓) พัฒนางองค์กรตำรวจให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้มีความรับผิดชอบ และมีความทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๓๐/๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

จากที่รัฐบาลได้มีนโยบายในเรื่องดังกล่าว และเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงได้มีการสนับสนุน ผลักดันการปรับปรุงพัฒนาระบบงานตำรวจเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายข้างต้นให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องและมีการบูรณาการในทุกมิติกับกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่สังคมและอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง เป็นไปตามหลักนิติธรรมและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในทุกภาคส่วนของสังคมที่จะตอบสนองต่อความต้องการของภาคประชาชนอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจากหน่วยงานตำรวจซึ่งเปรียบเสมือนต้นธารของกระบวนการยุติธรรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นที่พึ่งพิงของสุจริตชนในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวกแก่สังคม อย่างมีความโปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม ที่สามารถตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมาย ในการปฏิบัติงานจากภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ในการจัดทำแผนการดำเนินงานปฏิรูประบบงานตำรวจ (Roadmap) และกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานตำรวจ และแนวทางการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นธรรมต่อสังคม การเสนอแนะการยกเลิกหรือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งการจัดให้มีร่างกฎหมายหรือกฎระเบียบขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานตำรวจ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการประชุม สัมมนา เวทีสาธารณะ การสานเสวนา การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบงานตำรวจ และการรายงานผลการดำเนินงานต่อนายกรัฐมนตรีทุก ๒ เดือน

เพราะฉะนั้น การริเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบงานตำรวจเป็นอันดับแรกย่อมเกิดผลดีต่อหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตำรวจเป็นหน่วยงานต้นธารในกระบวนการยุติธรรมที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เป็นด่านแรกของการสร้างความเป็นธรรมในสังคม และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน

ในฐานะผู้สอบสวนสืบสวนจัดทำสำนวนคดีเพื่อดำเนินการต่อไปตามขั้นตอน แต่เนื่องจากตำรวจเป็นองค์กรขนาดใหญ่ รวมศูนย์อำนาจ และการบริหาร ดังนั้นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานที่แตกต่างไปจากเดิม จึงต้องการความมุ่งมั่นและร่วมมือจากทุกฝ่าย

**คณะกรรมการพัฒนาตำรวจ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๓๐/๒๕๔๙
ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙**

๑. พลตำรวจเอกวิชัย เดชบุญชู	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	กรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๕. อัยการสูงสุด	กรรมการ
๖. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม	กรรมการ
๗. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	กรรมการ
๙. นายกสมาคมทนายความ	กรรมการ
๑๐. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	กรรมการ
๑๑. ศาสตราจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์	กรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกวาศ์	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	กรรมการ
๑๔. รองศาสตราจารย์พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ	กรรมการ
๑๕. รองศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์	กรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์สังคีต พิริยะรังสรรค์	กรรมการ
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล	กรรมการ
๑๘. พลตำรวจเอกไกรสุข สิ้นสุข	กรรมการ
๑๙. พลตำรวจโทจรพล ประสารราชกิจ	กรรมการ
๒๐. พลตำรวจโทวันชัย ศรีนวลนัต	กรรมการ

๒๑. นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์	กรรมการ
๒๒. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	กรรมการ
๒๓. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการและเลขานุการ
๒๔. นายสุทธิพล ทวีชัยการ	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
๒๕. นายสุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
๒๖. พันตำรวจโทพงษ์ธร ธัญญสิริ	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
๒๗. นายสหาการณ์ เพ็ชรนรินทร์	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ
๒๘. นางจิรภา สินธุนาวา	กรรมการและผู้ช่วย เลขานุการ

อำนาจหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ที่สำคัญ

๑) จัดทำแผนการดำเนินงานปฏิรูประบบงานตำรวจ (Roadmap) และกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

๒) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานตำรวจ และแนวทางการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นธรรมต่อสังคม

๓) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการยกเลิกหรือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งการจัดให้มีร่างกฎหมายหรือกฎระเบียบขึ้นใหม่ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานตำรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) จัดให้มีการประชุม สัมมนา เวทีสาธารณะ การสานเสวนา การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบงานตำรวจ

๒.๒ การดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบงานตำรวจ

จากมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๙ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวนทั้งสิ้น ๕ คณะ เพื่อการจัดทำรูปแบบ แนวทางการพัฒนาระบบงานตำรวจ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการด้านโครงสร้างและการบริหาร มี พลตำรวจเอกไกรสุข สิมสุข เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ในการเสนอแนะรูปแบบแนวทาง และจัดทำแผนการดำเนินงานการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างและการบริหารจัดการระบบงานตำรวจและสถานีตำรวจให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน ตามแนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนดในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบ คณะอนุกรรมการดังนี้

๑. พลตำรวจเอกไกรสุข สิมสุข	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ศุภชัย ยาวะประภาษ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ศาสตราจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์	รองประธานอนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์ทศพร ศิริสัมพันธ์	รองประธานอนุกรรมการ
๕. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	อนุกรรมการ
๖. พลตำรวจตรีคำรบ ปัญญาแก้ว	อนุกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ไชยา ยิ้มวิไล	อนุกรรมการ
๘. พลตำรวจตรีสุรพล ทวนทอง	อนุกรรมการ
๙. พลตำรวจตรีธนู ชัยนุกุลศิลา	อนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์จตุพร บานชื่น	อนุกรรมการ
๑๑. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	อนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	อนุกรรมการ
๑๓. พลตำรวจตรีปัญญา มาเม่น	อนุกรรมการ

๑๔. นายพรชัย อัสววัฒนาพร	อนุกรรมการ
๑๕. รองศาสตราจารย์พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ	อนุกรรมการ
๑๖. พลตำรวจตรีพรหมธร ภาคอัติ	อนุกรรมการ
๑๗. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	อนุกรรมการ
๑๘. พลตำรวจโทวัชรพล ประสารราชกิจ	อนุกรรมการ
๑๙. นายศิริศักดิ์ ดิยะพรรณ	อนุกรรมการ
๒๐. นายอายุตม์ สินธพพันธ์	อนุกรรมการ
๒๑. รองศาสตราจารย์อัสระ สุวรรณบลด	อนุกรรมการ
๒๒. นายยันยงค์ คำบรรลือ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๓. พลตำรวจตรียงยศ นาคเฉลิม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. พันตำรวจโทพงษ์ธร ธัญญศิริ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นายสหการณ์ เพ็ชรนรินทร์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. พันตำรวจโทหญิงสมลักษณ์ ไชยเสรีฐ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. พันตำรวจตรีธฤตวัน วนาพัทธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นางเยาวลักษณ์ ตั้งบุญญะศิริ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายกฤษดิน สุขศิริ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นายอิศรพงษ์ เทชะกู	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะอนุกรรมการด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจ

มี พลตำรวจโท วัชรพล ประสารราชกิจ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการเสนอแนะ รูปแบบ แนวทาง และจัดทำแผนการดำเนินงานในการปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและวิชาชีพตำรวจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาพปัญหา อาชญากรรม เศรษฐกิจ และสังคมตามแนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนดในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบคณะอนุกรรมการดังนี้

๑. พลตำรวจโทวัชรพล ประสารราชกิจ	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลตำรวจโทพรชัย พันธุ์วัฒนา	รองประธานอนุกรรมการ
๔. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	อนุกรรมการ

๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย	อนุกรรมการ
๖. พลตำรวจโทจิโรจน์ ไชยชิต	อนุกรรมการ
๗. พลตำรวจตรีชัยยงค์ กิริติขจร	อนุกรรมการ
๘. นางเบญจวรรณ สร้างนิทร	อนุกรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ นาวิพล	อนุกรรมการ
๑๐. พลตำรวจโทพงศ์พัศ พงษ์เจริญ	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวพรพิมล รัตนพิทักษ์	อนุกรรมการ
๑๒. พลตำรวจตรีเรืองศักดิ์ จริตเอก	อนุกรรมการ
๑๓. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	อนุกรรมการ
๑๔. นายอาณัติ ขวนะเกรียงไกร	อนุกรรมการ
๑๕. พันตำรวจเอกปิยะ อุทาโย	อนุกรรมการ
๑๖. นายอำพล วงศ์ศิริ	อนุกรรมการ
๑๗. พลตำรวจโทสถาพร ดวงแก้ว	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๘. พันตำรวจเอกมโนช ตันตระเจียร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. พันตำรวจเอกภาควินิจ์ สัจจพันธุ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พันตำรวจโทพงษ์ธร ธัญญสิริ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นายสหกรณ์ เพ็ชรนรินทร์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. พันตำรวจตรีธฤตวัน วนาพัทธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นายศราวุธ คงยืน	ผู้ช่วยเลขานุการ

๓. คณะอนุกรรมการด้านการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย มี พลตำรวจโท วันชัย ศรีนวนนัต เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง ตลอดจนจัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในระบบงานตำรวจที่สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการฯ ทั้งในระยะเร่งด่วน และระยะยาว โดยรายงานคณะกรรมการฯ เพื่อผลักดันเข้าสู่กระบวนการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบคณะอนุกรรมการดังนี้

๑. พลตำรวจโทวันชัย ศรีนวนนัต	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกววงศ์	รองประธานอนุกรรมการ

๓. พลตำรวจโทบรรจง ตันศยานนท์	รองประธานอนุกรรมการ
๔. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	อนุกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์กมลทิพย์ คติการ	อนุกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย	อนุกรรมการ
๗. พลตำรวจตรีชาญ วัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๘. นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์	อนุกรรมการ
๙. นายพรชัย อัสววัฒนาพร	อนุกรรมการ
๑๐. นายยศศักดิ์ โกไศยกานนท์	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวรื่นฤดี สุวรรณมงคล	อนุกรรมการ
๑๒. นายวิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	อนุกรรมการ
๑๓. นายสุชัย งามจิตต์เอื้อ	อนุกรรมการ
๑๔. นายสุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์	อนุกรรมการ
๑๕. รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	อนุกรรมการ
๑๖. พลตำรวจตรีอาจัน โชติวงศ์	อนุกรรมการ
๑๗. นายอุทัย อาทิวะ	อนุกรรมการ
๑๘. พลตำรวจโทสุพจน์ ณ บางช้าง	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๙. พลตำรวจตรีบุญส่ง จีระเรืองรัตน์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พันตำรวจโทพงษ์ธร ธัญญสิริ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พันตำรวจโทหญิงพรพิมล อุตมโชติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. พันตำรวจตรีธฤตวัน วนาพัทธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาววิลาวัลย์ ยี่ทอง	ผู้ช่วยเลขานุการ

๔. คณะอนุกรรมการด้านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ มี รองศาสตราจารย์สังคีต พิริยะรังสรรค์ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการดำเนินการสำรวจ รับฟัง ประมวล วิเคราะห์ ข้อคิดเห็น และส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบงานตำรวจ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ผ่านสื่อทุกแขนง โดยมีองค์ประกอบคณะอนุกรรมการดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์สังคีต พิริยะรังสรรค์	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายเจริญ โทณวนิก	รองประธานอนุกรรมการ
๔. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	อนุกรรมการ
๕. นางสาวจิรภา แสนเกษม	อนุกรรมการ
๖. พลตำรวจโทจิโรจน์ ไชยชิต	อนุกรรมการ
๗. นายชัยวัฒน์ ธีระพันธ์	อนุกรรมการ
๘. นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	อนุกรรมการ
๙. นายนพตล กรรณิกา	อนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์มาลี พงษ์พวงศาตี	อนุกรรมการ
๑๑. นายสมชาย แสวงการ	อนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์พรชัย สุนทรพันธ์	อนุกรรมการ
๑๓. นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ	อนุกรรมการ
๑๔. นายวิทยา สุริยะวงศ์	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์	อนุกรรมการ
๑๖. นายสรรพลสิทธิ์ คุณพ่ประพันธ์	อนุกรรมการ
๑๗. รองศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต	อนุกรรมการ
๑๘. นางจิรภา สิ้นธุณา	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๐. นายโกลน พรหมเพ็ญ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พันตำรวจโทพงษ์ธร ธีญญศิริ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นายชาตรี จันทรเพ็ญ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. พันตำรวจตรีธฤตวัน วนาพัทธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. นายศราวุธ คงยืน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวกมลรัตน์ พัทธนสาร	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นางสาวนรินยา สุภาพพล	ผู้ช่วยเลขานุการ

๕. คณะอนุกรรมการด้านวิชาการและสนับสนุนการดำเนินงาน มีนายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เป็นประธานอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ในการศึกษา ประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงานตำรวจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้กับประธานกรรมการฯ คณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ทุกคณะ อันนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาระบบงานตำรวจ ให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานตามหลักวิชาการ และมีความเป็นสากล โดยมีองค์ประกอบ คณะอนุกรรมการดังนี้

๑. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายวิทยา สุริยวงค์	รองประธานอนุกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ประธาน วัฒนวานิชย์	อนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์กมลทิพย์ คติการ	อนุกรรมการ
๕. นางจิรภา สิ้นธนา	อนุกรรมการ
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย	อนุกรรมการ
๗. พันตำรวจโทพงษ์ธร ัญญสิริ	อนุกรรมการ
๘. นางสาวเพ็ชรา ภาคิมันต์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวรีนดี สุวรรณมงคล	อนุกรรมการ
๑๐. นางวรรณุช ผ่องนพคุณ	อนุกรรมการ
๑๑. นายวีระศักดิ์ แสงสารพัน	อนุกรรมการ
๑๒. นายสกลธี ภัททิยกุล	อนุกรรมการ
๑๓. นายสุทธิ สุขยิ่ง	อนุกรรมการ
๑๔. รองศาสตราจารย์อัษฎราพรรณ จรัสวัฒน์	อนุกรรมการ
๑๕. นายเอกจิต ไชยวงศ์	อนุกรรมการ
๑๖. นายชาติรี จันทร์เพ็ญ	อนุกรรมการ
๑๗. พันตำรวจตรีธฤตวัน วนาพัทธ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๘. นายกฤษติน สุขศิริ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. นางสาววิลาวัลย์ ยี่ทอง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. นางสาวภัทรา เสริมทรัพย์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. นางสาวระวีวรรณ เสถียรประเมษฐ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒. นางสาวศรารีย์ พูลชัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๓ เจตนารมณ์งานทางการเมืองในการปฏิรูประบบงานตำรวจในรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนายกรัฐมนตรี

คำแถลงของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา ณ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบงานตำรวจ โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

ด้านนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- กฎหมายและการยุติธรรม

๑) พัฒนาระบบการยุติธรรมให้มีระบบการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกกลุ่ม โดยส่งเสริมให้มีการนำหลักความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และหลักการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ในการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทให้มีการจัดตั้งองค์กรประนอมข้อพิพาท มีกระบวนการชะลอการฟ้องสำหรับคดีประมาท คดีลหุโทษ และคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปีเป็นอย่างน้อย มีระบบหรือกระบวนการให้สามารถพิจารณาคดีได้รวดเร็วและเป็นธรรมมากขึ้น

๒) พัฒนากฎหมายให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ปรับระบบงานและกระบวนการให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมและสิทธิเสรีภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้ จะเร่งดำเนินการจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย และองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการทางกฎหมายของหน่วยงานของรัฐในการให้ความเห็น หรือตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐให้เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักนิติธรรม

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการยุติธรรมให้มากขึ้น ภาคใต้การใช้อาสาสมัครเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ขั้นป้องกันอาชญากรรม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การตรวจสอบ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษสามารถกลับสู่ชุมชนมาใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างปกติสุข ตลอดจนจัดให้มีบริการด้านทนายและการปรึกษาทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

- ๔) สนับสนุนและพัฒนาตำรวจให้มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และเป็นตำรวจมืออาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี รวมทั้งดำเนินการให้มีการกระจายอำนาจของตำรวจทั้งในส่วนที่ไม่ใช่ภารกิจหลักและกระจายอำนาจการบริหารไปยังส่วนภูมิภาค
- ๕) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการทำงานของตำรวจ อัยการ และผู้ใช้อำนาจรัฐอื่น ๆ

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๖๕/๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

จากการที่รัฐบาลได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงาน (road map) ปฏิรูประบบงานตำรวจและกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและเพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำแนวทางข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรมต่อสังคม

ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวจนมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร) แล้วแต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดหน้าที่ไปก่อน การปฏิรูประบบงานตำรวจจึงยังไม่ได้เกิดขึ้นและสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังคงมีปัญหากับโครงสร้าง การบริหาร ประสิทธิภาพความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ความน่าเชื่อถือ และการให้ความเป็นธรรมแก่สังคมอยู่จึงจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว ดังนั้น จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๓๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจขึ้น โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	พลตำรวจเอก วชิรฐ เดชกุญชร	ประธานกรรมการ
๑.๒	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๓	พลตำรวจเอก ไกรสุข สিনศุข	กรรมการ
๑.๔	ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	กรรมการ
๑.๕	นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์	กรรมการ
๑.๖	นายถาวร พานิชพันธ์	กรรมการ
๑.๗	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิ์กุล	กรรมการ
๑.๘	พลตำรวจโท ธนู ชัยนุกุลศิลา	กรรมการ
๑.๙	พลตำรวจโท เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๑.๑๐	พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ	กรรมการ
๑.๑๑	นางเรืองรีวี พิชัยกุล	กรรมการ
๑.๑๒	รองศาสตราจารย์วิรัตน์ วงศ์แสงนาค	กรรมการ
๑.๑๓	ศาสตราจารย์ศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑.๑๔	รองศาสตราจารย์สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์	กรรมการ
๑.๑๕	ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์	กรรมการ
๑.๑๗	พันตำรวจเอก (หญิง) สมลักษณ์ ไชยเสรีฐ	กรรมการและเลขานุการ
๑.๑๘	พันตำรวจโท นฤมิตร สุวรรณรัตน์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๙	พันตำรวจโท ภทรพล สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๐	ร้อยตำรวจโท นิธิพัฒน์ กังรวมบุตร	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ ฯ ที่สำคัญ

๑) นำแผนการดำเนินปฏิรูประบบงานตำรวจ (road map) ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ มาศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแผนการนั้น ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน และเพื่อเสนอให้ออกเป็นกฎหมายได้ในที่สุด

๒) เสนอแนะมาตรการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้าง ระบบงานตำรวจ และการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจ เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

๓) เสนอแนะการปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ กฎ หรือ ระเบียบ ที่ล้าสมัยหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงสร้างหรือระบบงานตำรวจ และ ร่างกฎหมาย ข้อบังคับ กฎ หรือระเบียบขึ้นแทน เพื่ออำนวยความสะดวก การพัฒนา

๔) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ ตำรวจ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๕) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยการประชุม สัมมนาเวที สาธารณะ การพบปะเสวนา หรือโดยทางอื่น เพื่อนำความคิดเห็นนั้นมาประกอบการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการ

๖) เชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ขอเอกสาร ข้อมูล หรือความเห็นจาก ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประกอบการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการ ในกรณีนี้หากมีข้อขัดข้อง ให้เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ

๗) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือ คณะกรรมการตามที่เหมาะสม

๘) ดำเนินการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๙) รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบความคืบหน้าของการดำเนินงาน ของคณะกรรมการ ทุก ๓๐ วัน

๓. แนวทางการดำเนินงาน

๑) เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่สำนักงานของคณะกรรมการ โดยให้จัดสถานที่และบุคลากรสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒) ให้กรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานซึ่งได้รับแต่งตั้งที่ไม่ใช่ข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น โดยอนุโลมตามระเบียบของทางราชการ หรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๓) ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งเพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การประชุม สัมมนา การจัดเวทีสาธารณะ และรายการ อื่น ๆ ที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

๔) การเบิกจ่ายเบี้ยประชุม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามอำนาจหน้าที่ ให้เบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อเสนอในการพัฒนาระบบงานตำรวจของ คณะกรรมการพัฒนางานตำรวจ

ข้อเสนอเบื้องต้นต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจ ๑๐ ประการ

จากสภาพปัญหาข้างต้น รวมทั้งกลไกและกระบวนการในการดำเนินการของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจที่ได้รับมติความเห็น จึงได้พิจารณาแนวทางการพัฒนาระบบงานตำรวจที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับสังคมไทย ซึ่งต้องเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เป็นปัญหาสำคัญ ในอดีตและปัจจุบันได้ เป็นแนวทางที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ในด้านการอำนวยความสะดวกที่เน้นความเสมอภาค เป็นธรรม โดยไม่เลือก ปฏิบัติ ตามปรัชญาของหลักนิติธรรม เป็นแนวทางที่มีความคุ้มค่าคือ สามารถ เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนได้สูง โดยมีการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐ เพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็น เป็นแนวทางที่ได้มีการรับฟังความเห็นจากทุกฝ่าย อย่างรอบด้าน และเป็นแนวทางที่ไม่สุดโต่งสามารถดำเนินการได้โดยไม่มี ผลกระทบต่อองค์กรตำรวจเกินสมควร โดยจากกรอบความคิดดังกล่าว คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเห็นว่าแนวทางการพัฒนาระบบงานตำรวจ มีประเด็นสำคัญที่สมควรพิจารณาดำเนินการ ๑๐ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การกระจายอำนาจการบริหารงาน

การกระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจ (Decentralization) เป็นแนวทางที่จะทำให้ระบบการบริหารงานของตำรวจมีประสิทธิภาพ สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็เป็นระบบที่สามารถพัฒนาระบบการตรวจสอบและระบบคุณธรรมในการบริหารงานได้ดีกว่าเดิม โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

๑) การกระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจไปสู่หน่วยงานระดับรอง โดยยกฐานะกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑-๙ และกองบัญชาการตำรวจนครบาล ให้เป็นสำนักงานที่มีความคล่องตัวและเบ็ดเสร็จในการบริหารงานบุคคลในรูปแบบเสมือนเป็นนิติบุคคล และยกฐานะของหน่วยงานในระดับกองบัญชาการหรือหน่วยงานอื่นที่มีความสำคัญที่เหมาะสมให้เป็นสำนักงานที่มีรูปแบบที่เสมือนนิติบุคคลด้วย เช่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานสอบสวน เป็นต้น

๒) โครงสร้างระบบงานตำรวจใหม่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสามารถกำกับ ดูแล หน่วยงานระดับภาค นครบาล และกองบัญชาการที่มีหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกว่าอธิบดีตำรวจภูธรภาค อธิบดีตำรวจนครบาล หรืออธิบดีในระดับกองบัญชาการ โดยทำหน้าที่คล้ายปลัดกระทรวง แต่ไม่สามารถเข้าไปก้าวก่ายงานในระดับปฏิบัติการ หรือการบริหารงานภายในของหน่วยงานของตำรวจภูธรภาค ตำรวจนครบาล หรือกองบัญชาการได้

ประเด็นที่สอง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลการบริหารงานตำรวจ (Civilian Oversight) เป็นกลไกสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการตำรวจให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจจึงเห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจทั้งในระดับชาติ และในระดับภาคและนครบาล โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทาง ตลอดจนกำกับดูแลหน่วยงานตำรวจในระดับต่างๆ การจัดให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจที่มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเป็นกลาง

ทางการเมือง และความรับผิดชอบ (Accountability) ขององค์กรตำรวจต่อประชาชน โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเห็นว่าคณะกรรมการในระดับต่างๆ ควรมีรูปแบบองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.)

๑.๑) องค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม และคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม นายกสภานายความ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจากการสรรหาอีก ๘ คน ซึ่งเป็นนักวิชาการสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน เป็นกรรมการ

๑.๒) อำนาจหน้าที่ที่สำคัญ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารราชการตำรวจ นโยบายระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจในภาพรวม และกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาค และสำนักงานตำรวจอื่นให้ปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบแบบแผน และมติคณะรัฐมนตรี การให้ความเห็นชอบคำขอของประธานรายจ่ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาค และสำนักงานตำรวจอื่น การพิจารณาคัดเลือกข้าราชการตำรวจเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีตำรวจนครบาล อธิบดีตำรวจภูธรภาค และตำแหน่งที่เทียบเท่าอื่น

๑.๓) จัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจให้เป็นหน่วยงานรองรับการทำงานของ ก.ต.ช. โดยให้เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อ ก.ต.ช. และมีความอิสระอย่างเด็ดขาดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีเลขาธิการซึ่งมาจากการสรรหาของ ก.ต.ช. เป็นผู้รับผิดชอบในการทำงานของสำนักงาน และปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของ ก.ต.ช. อีกตำแหน่งหนึ่ง สำนักพัฒนาระบบงานตำรวจจะมีหน้าที่ที่สำคัญในการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบงานตำรวจ เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับระบบคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลขององค์กรตำรวจ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการตำรวจ

๒) คณะกรรมการนโยบายตำรวจของสำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาคและสำนักงานตำรวจอื่น (ก.ต.ส.)

๒.๑) องค์ประกอบจากภาคส่วนต่างๆ อาทิ กรรมการจาก คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติหนึ่งคน ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ผู้แทนจากคณะกรรมการข้าราชการอัยการ ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทยผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนจากสภานายความโดยให้คำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับเขตพื้นที่การทำงาน หรืออำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจนั้นและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนที่ได้รับการสรรหาจากนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาในเขตพื้นที่นั้น และผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชน

๒.๒) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์การบริหารราชการ นโยบายระบบบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาคและสำนักงานอื่น ตลอดจนกำกับดูแลให้ สำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาคและสำนักงานตำรวจอื่นปฏิบัติ ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งมติ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งมีหน้าที่ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการ แต่งตั้งอธิบดีตำรวจนครบาล อธิบดีตำรวจภูธรภาค และอธิบดีตำรวจอื่น เพื่อประกอบ การพิจารณาของ ก.ต.ช.

๒.๓) สำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจจะทำหน้าที่เป็น ฝ่ายเลขานุการของ ก.ต.ส.โดยจะมีผู้อำนวยการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกับ ก.ต.ช. รวมทั้ง มีความเป็นอิสระจากสำนักงานตำรวจอีกด้วย

๓) คณะกรรมการตำรวจในระดับจังหวัดและระดับสถานีตำรวจ โดยการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตาม การบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้มีหน้าที่ในการส่งเสริมกิจการตำรวจ การส่งเสริม ให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา รักษา ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประชาชนตามความต้องการของแต่ละพื้นที่

ประเด็นที่สาม การสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจ

จากสภาพปัญหาประชาชนได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจบางส่วนที่ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การใช้อำนาจโดยมิชอบ การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือตำรวจมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ประกอบกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน จึงควรจัดตั้งคณะกรรมการที่เป็นอิสระ คือ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ นอกจากนี้ยังคงจำเป็นต้องมีกระบวนการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เป็นองค์กรภายในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานตำรวจอื่นๆกันไปด้วย โดยคณะกรรมการอิสระจะเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้กลไกการตรวจสอบภายในของตำรวจทำงานได้ดีขึ้น โดยคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจดังกล่าวควรมีรูปแบบดังนี้

๑) คณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์จากการกระทำของตำรวจ เป็นหน่วยงานไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒) องค์ประกอบ มีจำนวน ๕ คน โดยมีคุณสมบัติและที่มาจากกระบวนการสรรหาที่เหมาะสม เป็นคณะกรรมการที่ทำงานเต็มเวลา ที่มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการตรวจสอบคำร้องทุกข์ที่เกิดจากการใช้อำนาจหรือจากการกระทำของตำรวจ พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์หรือพิจารณาเสนอแนะให้มีการดำเนินการในกรณีที่น่าสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ประกอบกับมีฝ่ายเลขานุการที่มีประสิทธิภาพ โดยให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในงานราชการของคณะกรรมการ ที่สนับสนุนการดำเนินงานและติดตามผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรงต่อคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการดำเนินการในเชิงนโยบายต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจต่อไป

๓) การวินิจฉัยของคณะกรรมการชุดนี้ต้องมีผลผูกพันองค์กร เช่นเดียวกับผลการดำเนินการทางวินัยขององค์กร

ประเด็นที่สี่ การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ของตำรวจ

องค์กรตำรวจเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีภารกิจมากมายหลายลักษณะ ทั้งภารกิจที่เป็นภารกิจหลักของตำรวจ และภารกิจอื่นที่อาจไม่จำเป็นต้องให้ตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ ภารกิจที่เป็นภารกิจหลัก (Core Functions) ของตำรวจมีสามประการ ดังนี้

๑) การรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

๒) การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

๓) การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

ภารกิจรองในงานปฏิบัติการบางประเภทและงานสนับสนุนบางประเภท ควรดำเนินการถ่ายโอนให้หน่วยงานอื่น อาทิ งานตรวจคนเข้าเมือง งานตำรวจท่องเที่ยว งานตำรวจป่าไม้ ควรถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานอื่นรับผิดชอบ

การปรับเปลี่ยนรูปแบบของหน่วยงานในภารกิจสนับสนุน อาทิ งานโรงพยาบาลตำรวจ งานการออกแบบสถาปัตยกรรม ควรปรับรูปแบบไปเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit) เพื่อการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวสูง

ภารกิจบางเรื่องควรมีการกระจายบทบาทไปสู่ความร่วมมือกับชุมชน ตามแนวทางยุติธรรมชุมชน (Community Justice) เช่น การป้องกันอาชญากรรม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ไม่ร้ายแรง เป็นต้น

การถ่ายโอนภารกิจที่มีใช่เป็นภารกิจหลักไปยังหน่วยงานอื่นนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจเป็นไปได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม การถ่ายโอนภารกิจเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยกำหนดให้มีการวางแผนการส่งมอบภารกิจ จัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการดำเนินการถ่ายโอน และการตรวจสอบติดตามผล

ประเด็นที่ห้า การปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานและทำสำนวนความเห็นในทางคดี จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นวิชาชีพและมีความอิสระปราศจากการถูกแทรกแซง จึงมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

๑) ควรมีหน่วยงานสอบสวนส่วนกลาง เพื่อพัฒนาทางวิชาการทางงานสอบสวนที่เป็นลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีเป็นมาตรฐานทั่วประเทศ การส่งเสริมพนักงานสอบสวนให้มีความเป็นวิชาชีพและมีทักษะความรู้ความชำนาญในงานสอบสวน รวมถึงการให้การช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน

๒) การปรับปรุงให้สายงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงตามสายการบังคับบัญชา ตลอดจนการสร้างดุลยภาพของบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นการจับกุมและชั้นสอบสวน

๓) การกำหนดค่าตอบแทนให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยเทียบเคียงกับบุคลากรหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นที่หก การปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงได้ง่าย การปรับปรุงพัฒนาสถานีตำรวจจะส่งผลต่อประชาชนโดยตรง จึงควรมีการปรับปรุงบทบาทและภารกิจของสถานีตำรวจเพื่อสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) การทบทวนภารกิจและมอบภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานอื่นเพื่อการนำกำลังข้าราชการตำรวจไปให้บริการกับประชาชน และการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่

๒) เน้นการดำเนินการเชิงป้องกัน โดยใช้หลักการยุติธรรมชุมชน (Community Justice) โดยส่งเสริมให้มีการร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนให้มากขึ้นในฐานะหุ้นส่วน การทำให้ชุมชนเห็นว่าปรากฏการณ์ความขัดแย้งและการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนเป็นหน้าที่ของชุมชนต้องดูแล เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา การดูแลผู้เสียหาย และผู้พ้นโทษให้กลับสู่สังคม เป็นต้น

๓) การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาสนับสนุนงบประมาณด้านความปลอดภัยในชุมชน รวมถึงการรักษาความปลอดภัยตามห้างสรรพสินค้าที่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนสามารถดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยได้เอง

๔) การปรับเปลี่ยนการแบ่งขนาดสถานีตำรวจใหม่ตามปริมาณงานขนาดพื้นที่รับผิดชอบและสัดส่วนการดูแลประชาชน โดยในแต่ละขนาดของสถานีตำรวจจะได้มีการกำหนดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๕) การปรับเปลี่ยนสายงานและการบริหารงานในสถานีตำรวจเหมาะสมและเอื้ออำนวยกับการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่เจ็ด การพัฒนากระบวนการในการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ

จากระบบการบริหารงานบุคคลตำรวจ ที่แบ่งประเภทข้าราชการตำรวจออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าชุด จนถึงผู้บริหารในระดับต่าง ๆ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ในสายงานต่างๆ จากภารกิจของตำรวจที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชนและสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับปรุงกระบวนการสรรหาและการผลิตผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่ตำรวจให้ได้คนดีมีความรู้ความสามารถ การฝึกอบรมให้มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของแต่ละสายงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรตำรวจอย่างต่อเนื่องให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพอย่างแท้จริง ดังนี้

๑) ยกกระดับหน่วยงานในการผลิตและพัฒนาบุคลากรตำรวจให้เป็นสถาบันการศึกษาวิชาการของตำรวจอย่างแท้จริง โดยควรมีหลักสูตรที่เน้นวิชาการตำรวจสมัยใหม่ (modern policing) และการพัฒนาให้เป็นหน่วยงานอิสระในรูปแบบของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ หรือ SDU (Service Delivery Unit) ที่มีการบริหารจัดการที่คล่องตัวไม่ขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บริหารและอาจารย์ซึ่งเป็นนักวิชาการในศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนการผลิตผู้บังคับใช้กฎหมายให้กับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น

๒) ยกระดับคุณวุฒิตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดประชาชน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักในระดับพื้นที่ ควรยกระดับคุณวุฒิขึ้นจากเดิมที่มีวุฒิการศึกษาเพียงระดับมัธยมหก ให้เป็นเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับวุฒินุปริญา และให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพตำรวจอย่างต่อเนื่องที่เป็นระบบให้มีความสอดคล้องสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม ที่แปรเปลี่ยนไป อีกทั้งรูปแบบการประกอบอาชญากรรมนั้นวันจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการสนับสนุนให้มีการศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรีและสามารถรับเป็นระดับสัญญาบัตรได้ในอนาคตโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน และการปรับอัตราค่าตอบแทนตำรวจชั้นประทวนให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดี และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่แปด การปรับปรุง เงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ

ภารกิจของตำรวจเป็นภารกิจที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายที่ให้คุณให้โทษแก่ประชาชน ตำรวจจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความอดทนเสียสละ และเป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่ให้บริการที่ดีแก่ประชาชน แต่จากสภาพปัญหาตำรวจได้รับค่าตอบแทนต่ำ และมีสวัสดิการในการประกอบอาชีพน้อย ในขณะที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในวงกว้างได้ จึงมีแนวทางในการพัฒนา โดยการกำหนดเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ ค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่น ๆ ที่มีการแยกบัญชีเงินเดือนออกจากบัญชีเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน ให้สามารถเทียบเท่ากับบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและให้มีความเหมาะสมกับการหน้าที่ที่รับผิดชอบและสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน

ประเด็นที่เก้า การส่งเสริมความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวน

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งเป็นมีบทบาทที่สำคัญและเป็นกำลังหลักของตำรวจในการให้บริการประชาชน จึงควรที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าให้ตำรวจชั้นประทวน ดังนี้

๑) ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีการพัฒนาตนเองได้วุฒิปริญญาตรีในสาขาที่เหมาะสมและจากสถาบันที่มีคุณภาพได้รับการเลื่อนระดับไปเป็นชั้นสัญญาบัตรโดยเร็วที่สุด

๒) กำหนดความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวนให้สามารถไปสู่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร อย่างชัดเจน โดย การกำหนดให้มีตำแหน่งสัญญาบัตรเพิ่มเติมในตำแหน่งด้านการให้บริการประชาชน

๓) การลดความถี่ของชั้นยศในระดับชั้นประทวน โดยกำหนดให้มีชั้นยศดาบตำรวจเพียงชั้นยศเดียว

ประเด็นที่สิบ การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจได้พิจารณาตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่สังคมและอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งการสร้างหลักนิติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเริ่มการปฏิรูปจากหน่วยงานตำรวจก่อน แม้ว่าในปัจจุบัน กระบวนการยุติธรรมจะมีกลไกในการปรับปรุงพัฒนา โดยมีแผนแม่บทเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาแล้วก็ตามแต่การบริหารจัดการยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนแต่อย่างจริงจัง ผลจึงยังไม่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากรัฐบาลที่ผ่านมาขาดปณิธานทางการเมือง (Political Will) ที่จะผลักดันให้เป็นไปตามแผน ประกอบกับแผนเป็นเพียงทิศทางการทำงานที่เป็นระบบ แต่หากขาดการปฏิรูปหรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรและการบริหารที่เป็นระบบไปพร้อมๆ กัน ผลสัมฤทธิ์จึงยังไม่เกิดขึ้นให้เป็นรูปธรรม

ดังนั้นเพื่อให้การปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการพัฒนาระบบงานตำรวจเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ของประชาชน และสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล จึงควรจัดตั้งหน่วยงานในหน่วยงานรูปแบบพิเศษที่มีการบริหารจัดการที่คล่องตัวมีอิสระตามสมควรจากการกำกับทางการเมือง และมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการทำหน้าที่ดังกล่าว หน่วยงานที่ว่านี้ควรมีลักษณะเป็นหน่วยงานที่มีกองทุนของตนเอง เช่นเดียวกับ สถาบันวิจัยและพัฒนาาระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (ส.ส.ส.) เป็นต้น โดยเงินกองทุนบางส่วนอาจนำมาจากเงินและทรัพย์สินที่ยึดได้จากการกระทำผิด ค่าปรับจากการกระทำผิดอาญา เป็นต้น ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับการนำภาษีสรรพสามิตจากสุราและบุหรี่มาใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพประชาชนของ ส.ส.ส. หรืออาจจัดเป็นหน่วยงานที่เรียกว่า Special

Delivery Unit ที่มีเงินสนับสนุนที่ชัดเจน และมีกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับจากสังคมมากำกับการดำเนินการ หน่วยงานในลักษณะนี้มีความจำเป็นมากสำหรับประเทศไทย ทั้งนี้เพราะการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากกลไกของกระบวนการยุติธรรมเองในภาวะปกติ และรัฐบาลก็มักจะไม่สามารถผลักดันหรือไม่มีนโยบายในการผลักดันการปฏิรูปที่ยากๆเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีอิสระจากการครอบงำทางการเมือง ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการปฏิรูปและพัฒนากิจกรรมในการเคลื่อนสังคมให้เห็นความจำเป็นในการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง อันจะนำมาสู่การสนับสนุนทางการเมืองและผลสำเร็จของการปฏิรูปในที่สุด

ข้อเสนอแนะเร่งด่วนในการดำเนินงาน

เนื่องจากหน่วยงานตำรวจของประเทศไทย มีขนาดองค์กรใหญ่ มีความซับซ้อนทั้งในด้านโครงสร้าง การบริหารงาน และมีบุคลากรจำนวนมาก การปรับปรุงพัฒนาใดๆก็ตามจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานตำรวจ และประชาชนในวงกว้าง คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจจึงได้พิจารณาถึงประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้กระบวนการการปรับปรุงพัฒนาระบบงานตำรวจทั้งระบบสามารถดำเนินการต่อไปได้ รวมถึงกลไกในการขับเคลื่อนการปรับปรุงพัฒนาระบบงานตำรวจในระยะต่อไป แม้ว่าจจะพ้นสมัยของรัฐบาลนี้ไปแล้ว จึงเห็นควรแบ่งการดำเนินการเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นเรื่องที่น่าจะต้องเร่งรีบดำเนินการโดยเร่งด่วนภายในอายุรัฐบาลชุดนี้ และส่วนที่สองเป็นเรื่องที่สมควรมีการศึกษาเพิ่มเติมอย่างละเอียดและกำหนดแผนและทิศทางการดำเนินการ(Roadmap) อย่างชัดเจนไว้เพื่อดำเนินการเมื่อมีความพร้อม

ประเด็นเร่งด่วน

ประเด็นที่คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเห็นควรดำเนินการโดยเร่งด่วน มี ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การกระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจ

การกระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจ (Decentralization) เป็นเรื่องเร่งด่วนเพราะเป็นแนวทางสำคัญที่หากรัฐบาลขาดเจตจำนงอย่างมุ่งมั่นทางการเมือง จะไม่สามารถทำได้ และเป็นประเด็นที่หากดำเนินการได้สำเร็จก็จะเป็นกุญแจสำคัญ

ในการนำไปสู่การปฏิรูปในเรื่องอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้เพราะการที่องค์กรตำรวจเป็นองค์กรที่รวมศูนย์อำนาจ และขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพนี้เองจึงเป็นที่มาของปัญหาอื่นๆ ที่ตามมา การกระจายอำนาจโดยทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีบทบาทน้อยลง โดยไปเพิ่มบทบาทการทำงานในระดับพื้นที่คือระดับภาค จังหวัด และสถานีตำรวจ จะทำให้ระบบการบริหารงานของตำรวจมีประสิทธิภาพ และสามารถให้บริการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสามารถพัฒนาระบบการตรวจสอบและระบบคุณธรรมในการบริหารงานได้ดีกว่าเดิม แม้ว่าระยะแรกนี้การกระจายอำนาจยังไม่สามารถลงไปในระดับจังหวัด และไม่สามารถเชื่อมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์เช่นในนานาประเทศ แต่ก็เป็นก้าวสำคัญที่ต้องเร่งรีบดำเนินการก่อน

๒. การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ

การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลการบริหารงานตำรวจ (Civilian Oversight) เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องทำควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจ โดยถือเป็นเรื่องที่ต้องจัดทำโดยเร่งด่วนไปพร้อมๆ กัน การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจ ที่มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเป็นกลางทางการเมือง และความรับผิดชอบ (Accountability) ขององค์กรตำรวจต่อประชาชน ในระดับชาติ และระดับพื้นที่ โดยนอกจากการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจในระดับต่างๆ แล้ว ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการสร้างความเข้มแข็งและ ประสิทธิภาพการทำงานให้กับฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ ทั้งนี้เห็นควรให้มีการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ

๓. การสร้างกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจที่มีประสิทธิภาพจากภาคประชาชน

เนื่องจากมีข้อร้องเรียนเป็นจำนวนมากถึงการปฏิบัติหน้าที่การจัดตั้งคณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์จากการกระทำของตำรวจที่เป็นองค์กรอิสระ นอกเหนือจากกระบวนการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่เป็นองค์กรภายในของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยคณะกรรมการอิสระรับเรื่องราวร้องทุกข์จากการกระทำของตำรวจควรเป็นหน่วยงานไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ด้วยตนเอง ตลอดจนมีอำนาจในการสั่งให้มีการดำเนินการ

ทางวินัยที่มีผลผูกพันตำรวจและองค์กรตำรวจ รวมทั้งให้สามารถมีข้อเสนอแนะทางนโยบายในการปรับปรุงงานของตำรวจได้ด้วย จากความสำคัญของปัญหาและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการก่อตั้งคณะกรรมการอิสระนี้ คณะกรรมการจึงเห็นสมควรดำเนินการในเรื่องนี้เป็นประเด็นเร่งด่วน

๔. การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนาระบบการยุติธรรม

เนื่องจากการดำเนินการในการปฏิรูประบบงานของตำรวจเป็นงานที่ไม่สามารถทำได้เสร็จสิ้นในเวลาของรัฐบาลชุดนี้ นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปในกรอบที่กว้างขึ้น คือการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม และพัฒนาหลักนิติธรรมในสังคมไทยอีกด้วย คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจจึงมีเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดตั้งหน่วยงานในหน่วยงานรูปแบบพิเศษที่มีการบริหารจัดการที่คล่องตัว มีความอิสระ มีงบประมาณที่พอเพียง และมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการพัฒนาระบบงานตำรวจ รวมทั้งปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่อไปหลังจากที่รัฐบาลชุดนี้ โดยการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการเคลื่อนไหวทางสังคม (public participation and social movement) อย่างต่อเนื่อง องค์การในลักษณะนี้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำให้เสร็จสิ้นในรัฐบาลนี้ และมีกฎหมายกำหนดโครงสร้างการทำงาน บุคลากร และงบประมาณพร้อมที่จะทำงานต่อเนื่องได้

ประเด็นอื่นๆ

นอกจากประเด็นที่กล่าวมาประเด็นอื่นๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้แก่การถ่ายโอนบทบาทที่ไม่ใช่บทบาทหลักของตำรวจ การปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน การปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ การพัฒนาระบบการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ การปรับปรุงเงินเดือน สวัสดิการและค่าตอบแทนของข้าราชการตำรวจ ตลอดจนเรื่องความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวน ล้วนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมอย่างละเอียดและกำหนดแผนและทิศทางการดำเนินการ (Roadmap) อย่างชัดเจนไว้เพื่อดำเนินการเมื่อมีความพร้อม โดยจะได้นำเสนอและรวบรวมข้อเสนอทั้งหมดไปนำเสนอในรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ข้อเสนอในการปฏิรูประบบงานตำรวจของ คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

จากแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาระบบตำรวจ ได้เสนอแนะไว้ในบทที่ผ่านมา จึงได้มีการเสนอร่างแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗ หรือร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราวจ้างทุกซ์เกี่ยวกับตำรวจ พ.ศ. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระแยกจากองค์กรตำรวจ โดยเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการได้จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อนายกรัฐมนตรีพร้อมได้จัดทำแผนและรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างเงินเดือน สวัสดิการ และค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนและพนักงานสอบสวน ตลอดจนแนวทางในการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม พ.ศ. ... เสนอเพิ่มเติมต่อนายกรัฐมนตรี ในขณะเดียวกัน คณะกรรมการก็ได้นำร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว ไปรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชนและข้าราชการตำรวจหลายครั้ง จนกระทั่งวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ ต่อมาได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งท้ายที่สุดได้มีการพิจารณาให้รวมร่างกฎหมายทั้งสองฉบับเข้าด้วยกัน แล้วเสนอให้คณะกรรมการอำนวยการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา อย่างไรก็ดี

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้สิ้นสุดวาระลงก่อน ประกอบกับร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่สำคัญสมควรให้สภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย เป็นผู้พิจารณาอย่างรอบคอบ จึงไม่ได้มีการผลักดันให้ผ่านเป็นกฎหมายบังคับใช้ภายในอายุของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่งผลให้ร่างแก้ไขกฎหมายฯ ดังกล่าวเป็นอันพับไปจนถึงปัจจุบัน สำหรับร่างกฎหมายทั้งสองฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายให้หน่วยงานระดับกองบัญชาการเป็น “เสมือนนิติบุคคล” โดยให้มีสำนักงานอธิบดีตำรวจนครบาล และกองบัญชาการอื่นๆ ที่สำคัญ ๆ และกำหนดให้เรียกตำแหน่งผู้บัญชาการเดิมเป็นอธิบดีตำรวจ (แก้ไขมาตรา ๑๐ และ มาตรา ๑๓) พร้อมกับการกำหนดองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่หน่วยงานระดับนโยบายระดับชาติ ได้แก่ ก.ต.ช. และระดับกองบัญชาการ ได้แก่ ก.ต.ส. รวมถึงการกำหนดให้มีสำนักงาน ก.ต.ช. ที่เป็นอิสระขึ้นมา เพื่อรองรับงานของ ก.ต.ช. และ ก.ต.ส. ด้วย (แก้ไข มาตรา ๑๕ -๒๓ และ เพิ่มเติมมาตรา ๒๓/๑-๔) นอกจากนี้ ยังได้แก้ไของค์ประกอบของ ก.ตร. ในระดับชาติ และระดับภาคให้อธิบดีตำรวจภาคหรืออธิบดีตำรวจนครบาล เข้ามาเป็น ก.ตร. ระดับชาติ (แก้ไขมาตรา ๓๐ (๑)) รวมถึงการกำหนดให้มี ก.ตร.ระดับภาค ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลที่เป็นอิสระจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า ก.ตร.สำนักงาน (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๓/๑-๒) เป็นต้น ทั้งนี้ ยังมีการแก้ไขเพิ่มเติมในรายละเอียด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ หลักประกันความมีอิสระและประสิทธิภาพการบริหารงานตำรวจไว้

๒) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ พ.ศ. ได้กำหนดหลักการสำคัญในการพัฒนาระบบการตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์กรตรวจสอบข้อร้องเรียนขององค์กรตำรวจเอง ยังไม่มีระบบประกันว่าจะมีการดำเนินการอย่างจริงจัง จึงมีความจำเป็นในการเสนอกฎหมายนี้ขึ้นมา โดยให้มีคณะกรรมการที่เป็นอิสระเรียกว่า คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ หรือ ก.ร.ต. ขึ้นคณะหนึ่ง (มาตรา ๒๔) ประกอบด้วยคณะกรรมการ ๕ คน ทำงานเต็มเวลา ทำหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจ หรือการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของข้าราชการตำรวจ เช่น การกระทำโดยชัดหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การกระทำนอกเหนืออำนาจหน้าที่ บกพร่องหรือละเลยต่อหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร การกระทำเกินกว่าเหตุ

การนำข้อมูลข่าวสารที่ตนได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ไปเปิดเผยโดยไม่เหมาะสม (มาตรา ๓) เว้นแต่กรณีที่เป็นนโยบายตรงของรัฐบาล ที่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา หรือเรื่องที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เป็นต้น (มาตรา ๘) ร่างกฎหมายนี้ ได้กำหนดให้คณะกรรมการอิสระมีอำนาจกำหนดระเบียบวิธีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขึ้นมาใช้ในการพิจารณาได้ (มาตรา ๑๓) และได้กำหนดให้นำหลักประกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณา ทางปกครองมาบังคับใช้เพื่อประกันสิทธิประโยชน์ของผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียนทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอิสระ มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย (มาตรา ๒๕) หากผู้มีอำนาจในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยละเลยเพิกเฉยถือว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรงเสียเอง และให้สำนักงานรับเรื่องร้องทุกข์เข้ากล่าวโทษดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนต่อไป (มาตรา ๒๖) ทั้งนี้ รัฐบาลจะต้องจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจขึ้นมา ทำหน้าที่ด้านธุรการและศึกษาวิจัยและเผยแพร่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน โดยเลขาธิการของสำนักงานนี้ เป็นข้าราชการพลเรือนขึ้นตรงต่อประธาน ก.ร.ต. (มาตรา ๓๖-๔๓) เป็นต้น

แนวทางในการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

ภายหลังจากมีการเลือกตั้งในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐบาลสมัย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจขึ้นมา โดยมีพลตำรวจเอก วชิรฐ เดชกุญชร เป็นประธาน และมีผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพ เข้ามาเป็นองค์ประกอบ โดยมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ ทั้งนี้ ตามคำสั่งดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่หลัก ได้แก่ การนำแผนการดำเนินงาน (Road Map) ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ที่ได้เสนอแนะแนวทางไว้ ๑๐ ประการ มาศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพิจารณาปรับปรุงแผนการดำเนินการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน รวมถึงการพิจารณาปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบ หรือขั้นตอนเพื่อให้เกิดผลโดยตรงในการปฏิบัติ คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้ประชุมหารือกันและท้ายที่สุด ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูป

ระบบงานตำรวจ โดยมี พลตำรวจโท เอก อังसानานนท์ (ยศขณะนั้น) เป็นประธาน ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจที่ ๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการนำเอามติความคิดเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ๑๐ ประการ มาเป็นหลักในการพิจารณากำหนดแนวทาง และกำหนดรายละเอียดการขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ แล้วเสนอผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณา โดยหากคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณา เป็นที่ยุติประการใด ก็ให้นำเรียนนายกรัฐมนตริจารณาเพื่อสั่งการในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทาง รายละเอียด และความเป็นไปได้ในการเสนอแผนปฏิบัติงาน (road map) ดังกล่าว โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาว่า การผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือการเสนอให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายขึ้นมาใหม่นั้น เป็นกรณีที่จะทำให้การพัฒนากระบวนการตำรวจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงได้หันกลับมาพิจารณากฎหมายตำรวจแห่งชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันว่า จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นฐานที่มีการศึกษาไว้ และข้อเสนอแนะข้างต้น ๑๐ ประการของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจประการใดบ้าง ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ เห็นพ้องต้องกันว่า หากจะมีการพัฒนาองค์กรตำรวจ เพื่อให้ประชาชนหรือสังคมได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงนั้น ก็จะต้องเริ่มการพิจารณาปัญหาและการแก้ไขปัญหภายในหรือปัญหารากฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเสียก่อน หากมีการดูแลเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดี พร้อมกับมีระบบการลงโทษอย่างจริงจังแล้ว ก็น่าเชื่อว่าท้ายที่สุดผลประโยชน์จะตกกับประชาชนผู้มาใช้บริการจากตำรวจ คณะอนุกรรมการฯ จึงได้ขออนุมัติหลักการจากคณะกรรมการฯ เพื่อศึกษาเฉพาะประเด็นที่มีความเป็นไปได้ และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาเจ้าหน้าที่ตำรวจและองค์กรตำรวจที่ละประเด็นไป โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและการพัฒนาสถานีตำรวจ รวมทั้งการพัฒนาขวัญและกำลังใจ ตลอดจนสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีความเหมาะสมและสามารถดำรงอยู่อย่างสมเกียรติได้ต่อไป

จากเหตุผลด้านข้อจำกัดในการดำเนินการเพื่อพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะอนุกรรมการฯ จึงได้นำรายงานฉบับสมบูรณ์ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงาน ตำรวจมาวิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะโดยระดมความคิดจากคณะอนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานตำรวจมาเป็นระยะเวลายาวนาน พร้อมทั้งได้ขอรับความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังได้ขอความเห็น จากอนุกรรมการหลายท่านที่ได้จัดทำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงาน ตำรวจที่ผ่านมาด้วย นอกจากนี้ ยังได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็น ในการประชุมอนุกรรมการ ซึ่งได้มีการจัดการประชุมอย่างเป็นทางการ ๘ ครั้ง หลังจากนี้ ฝ่ายเลขานุการและประธานคณะอนุกรรมการ ได้ร่วมกันหารือเพื่อแสวงหาข้อสรุป หรือข้อเสนอแนะเบื้องต้นเสร็จสิ้นแล้ว โดยฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการขอความร่วมมือ และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่หารือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ พัฒนาระบบตำรวจ เช่น กองอัตรากำลัง สำนักงานกำลังพล ในด้านการพัฒนาข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนและความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองสวัสดิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประเด็นด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของข้าราชการตำรวจ การร่วมมือกับคณะทำงานด้านพัฒนางานสอบสวนของอนุกรรมการคณะกรรมการ นโยบายตำรวจแห่งชาติ (อ.ก.ต.ช.) ด้านการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบาย เพื่อพัฒนางานสอบสวนทั้งระบบ ตั้งแต่ในด้านระบบตำแหน่งพนักงานสอบสวน ให้สามารถเลื่อนไหลไปตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และผลักดันให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินประจำตำแหน่งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งท้ายที่สุดคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยแก้ไขระเบียบ ก.ตร. ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ได้รับเงินเพิ่มดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เนื่องจาก คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เสียสิทธิ ประโยชน์ที่พึงได้เช่นเดียวกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๗ ปีแล้ว

เมื่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะของฝ่ายเลขานุการฯ ทางประธานคณะอนุกรรมการฯ จึงได้นำข้อเสนอแนะเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเพื่อเห็นชอบหรือแก้ไขในรายละเอียดต่อไป หากคณะกรรมการฯ เห็นชอบแล้ว ประธานกรรมการก็นำเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งการต่อไป ซึ่งที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้นำประเด็นต่าง ๆ ที่คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนั้น เข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) เพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเมื่อ ก.ต.ช. เห็นชอบแล้ว หรือมีข้อเสนอแนะประการใด สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็จะได้นำไปปฏิบัติต่อไป ส่วนในประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น ประเด็นเรื่องสวัสดิการเกี่ยวกับบ้านพักตำรวจทางรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง ก็ได้ให้ความร่วมมือในการวางแผนพัฒนาอาคารบ้านพักของข้าราชการตำรวจ บริเวณอาคารบ้านพักตำรวจ ลือชา ที่มีอายุการใช้งานประมาณ ๕๐ ปี ซึ่งต้องใช้งบประมาณกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องตั้งงบประมาณ เพื่อใช้จ่ายให้กระทรวงการคลัง ในลักษณะการใช้งบประมาณแบบผสมผสานที่ได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

ผลการดำเนินการของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

จากข้อเสนอแนะที่คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจได้นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ตลอดจนข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และผลการดำเนินการในขั้นต่อไป เช่น ข้อมติของ ก.ต.ช. และการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามมติของ ก.ต.ช. ในปัจจุบัน ที่มีความสอดคล้องกับ ข้อเสนอ ๑๐ ประการของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ดังนี้

ข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจมาเป็นหลักในการพิจารณาโดยมีการพิจารณาทีละประเด็น พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติงาน (road map) ภายใต้ข้อพิจารณาว่า จะต้องดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีการแก้ไขกฎหมาย แต่จะใช้กฎหมายที่มีอยู่ได้แก่ พระราชบัญญัติ

ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงกฎและระเบียบต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานตำรวจ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบงานตำรวจให้ดีขึ้น ภายใต้ข้อจำกัดในด้านปณิธานทางการเมือง (Political will) และข้อจำกัดต่างๆ ดังนั้น หากเป็นข้อเสนอใดที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมาย หรือการตรากฎหมายเพิ่มเติม คณะอนุกรรมการฯ จะกล่าวถึงแนวทางการดำเนินการ และข้อจำกัดต่างๆ เท่านั้น โดยในการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ จะไม่ได้เรียงตามประเด็นที่คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจกล่าวไว้ แต่จะพิจารณาตามความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและขอรับความเห็นชอบหรือแก้ไขในรายละเอียดต่อไป

อย่างไรก็ตาม ในรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการปฏิรูปฯ เพื่อให้่ายในการทำความเข้าใจ จึงได้นำมาจัดเรียงเป็นรายประเด็นให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ โดยแต่ละประเด็นจะได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจโดยย่อ และกล่าวถึงข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการก่อนที่จะได้นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ส่วนมติของคณะกรรมการปฏิรูป ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และการดำเนินการในส่วนของ ก.ต.ข. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะได้กล่าวในส่วนต่อไป สำหรับรายละเอียดข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การกระจายอำนาจการบริหารงาน

๑.หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

- กระจายอำนาจไปสู่หน่วยงานระดับรอง
- ยกฐานะกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร ๑-๙ ให้มีฐานะเสมือนเป็นนิติบุคคล และให้อธิบดีตำรวจนครบาลและอธิบดีตำรวจภาคเป็นหัวหน้าส่วนราชการ
- ยกฐานะกองบัญชาการอื่นที่มีความสำคัญให้มีฐานะเสมือนเป็นนิติบุคคลด้วย
- ปรับโครงสร้างระบบงานตำรวจใหม่ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เสมือนปลัดกระทรวง

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ให้อำนาจ ก.ตร. ในการกำหนดชื่อตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจเป็นตำแหน่งที่มีการเรียกชื่ออย่างอื่น ๆ ดังนั้น หากมีการพิจารณาเพื่อให้รองรับในการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการต่าง ๆ ก็อาจจะกำหนดให้มีการเรียกชื่อตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือกองบัญชาการอื่น ๆ ที่สำคัญ เป็นตำแหน่งอธิบดีตำรวจภาค หรืออธิบดีตำรวจนครบาล ก็ได้ นอกจากนี้ ยังมีการพิจารณาหลักการกระจายอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว พบว่า ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการให้มากขึ้น โดยให้ผู้บัญชาการภาคมีอำนาจเด็ดขาดในการสั่งการ ในนามของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เฉพาะในหน้าที่ภายในภาคของตนเอง โดย ก.ต.ช. ได้วางระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ การปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ กระจายอำนาจให้ผู้บัญชาการทุกเรื่อง ยกเว้น ๙ เรื่อง ยังคงสงวนไว้เป็นอำนาจ ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องมีการดำเนินการ ในภาพรวม ดังนี้

- ๑) การวางแผนสรรหากำลังพล
- ๒) การขอพระราชทานยศและการถอดยศตำรวจชั้นสัญญาบัตร
- ๓) การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- ๔) การให้ความยินยอมให้ข้าราชการตำรวจโอนไปรับราชการ ในส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น
- ๕) การอนุญาตให้ข้าราชการตำรวจไปช่วยราชการนอกสังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ๖) การจัดหาพัสดุประเภทยุทธภัณฑ์
- ๗) การบริหารที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเฉพาะการอนุญาตให้ใช้ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์และการส่งคืนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
- ๘) การเสนอเรื่องต่อ ก.ตร.
- ๙) การเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าว ได้ให้อำนาจแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลง (Overrule) ในกรณีที่เห็นว่าผู้บัญชาการ สั่งการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ใช้อำนาจในฐานะปลัดกระทรวง ตามมาตรา ๗๖ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเห็นว่า ตามระเบียบ ก.ต.ช.ฯ ดังกล่าว ได้มีการกระจายอำนาจตามประเด็นข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจไปแล้ว แต่ก็ควรจะกระจายอำนาจให้ผู้บัญชาการเพิ่มขึ้น โดยสงวนไว้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพียง ๒ เรื่อง ได้แก่

๑) การวางแผนสรรหากำลังพล

๒) การจัดหาพัสดุประเภทยุทธภัณฑ์บางประเภทตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยยังให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจสั่งการแก้ไขการดำเนินการของผู้บัญชาการได้ หากผู้บัญชาการ ใช้อำนาจหน้าที่ไปทางที่เสียหายหรือไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนแนวทางการดำเนินการ

๓. แนวทางการดำเนินการ

๑) ออกระเบียบ ก.ตร. กำหนดตำแหน่งที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น โดยกำหนดให้ตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจภูธร หรือผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้บัญชาการอื่นที่สำคัญ เป็นตำแหน่งอธิบดีตำรวจภาค หรืออธิบดีตำรวจนครบาล หรืออธิบดีตำรวจสำหรับกองบัญชาการที่มีระดับความสำคัญอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง

๒) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการ ในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) นำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณาแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการ ในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๒) เลขาธิการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. อนุมัติจัดเข้าระเบียบวาระการประชุม ก.ต.ช.

๒.๓) ก.ต.ช. ประชุมพิจารณา

๒.๔ ฝ่ายเลขานุการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. ลงนามในร่างระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

๒.๕ นำเสนอเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

๒.๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดพัสดุประเภทยุทธภัณฑ์ที่คงไว้เป็นอำนาจของ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขระเบียบดังกล่าว โดยไม่มีการแก้ไข พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทำให้หลักการกระจายอำนาจโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ไม่อาจจะแทรกแซงการดำเนินการของผู้บัญชาการภาคต่าง ๆ ได้เลยนั้น ยังมีข้อจำกัดในทางกฎหมาย เพราะตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ได้ให้อำนาจแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในการใช้อำนาจเข้าตรวจสอบ กำกับดูแล หรือแทรกแซงการบริหารของตำรวจภูธรภาคหรือกองบัญชาการต่าง ๆ ได้ หากในอนาคตมีการแก้ไขกฎหมายต่อไป ก็ควรจะได้นำร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจมาพิจารณาต่อไป

ประเด็นที่ ๒ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ พิจารณาเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลการบริหารงานตำรวจ (Civilian Oversight) จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการตำรวจ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ จึงเห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ทั้งในระดับชาติ ระดับภาค และในนครบาล โดยให้คณะกรรมการดังกล่าว มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทาง ตลอดจนกำกับดูแลหน่วยงานตำรวจในระดับต่างๆ โดยให้มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเป็นกลางทางการเมืองและความรับผิดชอบ (Accountability) ขององค์กรตำรวจต่อประชาชน นอกจากนี้ ควรมีการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจขึ้น ให้เป็นอิสระจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนแรก ข้อเสนอแนะให้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจในระดับต่าง ๆ

๑. หลักการและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจ

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเสนอแนะ เห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ก.ต.ช. ในระดับต่าง ๆ เช่น

คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) องค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารราชการตำรวจ และควรมีสถาบันพัฒนาระบบงานตำรวจให้เป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อ ก.ต.ช.

คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติของสำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจภูธรภาคและสำนักงานตำรวจอื่นๆ (ก.ต.ส.) องค์ประกอบจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ กรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติหนึ่งคน ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม คณะกรรมการข้าราชการอัยการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับเขตพื้นที่ ฯลฯ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารราชการ นโยบายระบบบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาคและสำนักงานอื่น ๆ ตลอดจนกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยมีสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการให้กับ ก.ต.ส.

คณะกรรมการตำรวจในระดับจังหวัดและระดับสถานีตำรวจ โดยปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมกิจการตำรวจ การส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญารักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของประชาชนตามความต้องการของแต่ละพื้นที่

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้พิจารณาศึกษาระเบียบ ข้อกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการ นโยบายตำรวจแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ให้ปฏิบัติตามนโยบาย และตามมาตรา ๑๘ (๖) กำหนดให้ ก.ต.ช. มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ การปฏิบัติตามนโยบายการบริหารงานตำรวจ ในกรณี ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ และติดตามการบริหารงานตำรวจของกรุงเทพมหานคร จังหวัด และสถานีตำรวจต่าง ๆ (กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด กต.ตร.สถานีตำรวจ) เพื่อตรวจสอบติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในเขตพื้นที่ดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังมี มาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย และรักษา ความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต.ช. กำหนด

ในประเด็นดังกล่าวข้างต้น ได้มีการบัญญัติระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วย คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มี กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ ซึ่งประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่โดยมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจในแต่ละพื้นที่ รับคำร้องเรียนและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ อีกทั้ง ยังได้มีการกำหนดระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยกำหนดให้เป็นบทบาทภาระหน้าที่ ของ กต.ตร.สถานีตำรวจ เป็นองค์กรส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม นำปัญหา และความต้องการของแต่ละท้องถิ่นเข้าสู่ที่ประชุม กต.ตร.สถานีตำรวจ เพื่อนำไปสู่การ แก้ไขและตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยให้ กต.ตร.กทม. และ กต.ตร.จังหวัด เป็นองค์กรให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำ

ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ จึงได้กำหนดกรอบการพิจารณา เพื่อเสนอแนะ เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานตำรวจในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วข้างต้น ให้สามารถมีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วม หรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำรวจได้ โดยในเบื้องต้นได้พิจารณาเห็นควร ปรับปรุงองค์คณะและบทบาทหน้าที่จากคณะกรรมการตามกฎระเบียบกำหนดเดิม ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ รวมทั้งกำหนดคณะกรรมการเพิ่มเติม เพื่อให้

มีความเชื่อมโยงกับคณะกรรมการที่มีอยู่เดิม ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยออกระเบียบ ก.ต.ช. เพื่อแต่งตั้งองค์คณะในรูปอนุกรรมการหรือคณะทำงานของ ก.ต.ช. ได้แก่ กต.ตร. ของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาคต่าง ๆ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เพื่อเชื่อมโยงระหว่าง ก.ต.ช. กับ กต.ตร.จังหวัด) และ กต.ตร. ของกองบังคับการตำรวจนครบาล (เพื่อเชื่อมโยงระหว่าง กต.ตร.กทม. กับ กต.ตร.สถานีตำรวจนครบาล)

สำหรับแนวทางการดำเนินการจัดตั้งองค์กรในการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. การจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการที่มีหน้าที่คล้าย ก.ต.ช. ในระดับต่างๆ โดยรูปแบบคณะกรรมการระดับต่างๆ ที่ปรับปรุงพัฒนาหรือเพิ่มเติม แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) ระดับกองบัญชาการ กต.ตร.กทม. กต.ตร.ตำรวจภูธรภาค ๑-๙ (กต.ตร.ภ.๑-๙) และ กต.ตร. ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กต.ตร.ศชต.)

๒) ระดับกองบังคับการ กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.กองบังคับการตำรวจนครบาล ๑- ๙ (กต.ตร.บก.น.๑-๙)

๓) ระดับสถานีตำรวจ กต.ตร.สถานีตำรวจนครบาล และตำรวจภูธร

๒. การปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่มีอยู่เดิมให้สามารถเข้ามาตรวจสอบหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจมากยิ่งขึ้น มีหลักการ ดังนี้

๑) มีองค์ประกอบที่มาจากประชาชนในระดับที่ยอมรับได้มาจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ตามสัดส่วนที่เหมาะสม มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและเป็นไปได้ตามความเป็นจริง

๒) มีอำนาจในการกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการบริหารงาน

๓) มีภาระหน้าที่

- ตรวจสอบและติดตามการบริหารงานของหน่วย
รวมทั้งตัวบุคคล

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน
อาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
โดยนำปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเข้าสู่การประชุม กต.ตร.พิจารณา
(ร่วมคิด ทำ ประเมินผล และแก้ไข)

- สนับสนุนการทำงานของตำรวจ

๔) มีอำนาจในการรับเรื่องร้องทุกข์ และรับข้อเสนอแนะ
จากประชาชน เพื่อการตรวจสอบและแก้ไข

๕) กำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง กต.ตร. แต่ละระดับให้มีความ
เชื่อมโยงและตรวจสอบการทำงานกันได้

๖) กำหนดให้ กต.ตร. ระดับ กทม. ภาค จังหวัด และ บก.
มีบทบาทเน้นเรื่องการกำหนดยุทธศาสตร์ ทิศทางการบริหารงาน และการตรวจสอบ
ติดตามการบริหารงาน ส่วนระดับสถานีตำรวจ เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้าง
ความเข้มแข็งให้กับชุมชน/ท้องถิ่น

๓. แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดผลทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) วางระบบที่เป็นรูปธรรมในการกำหนดนโยบาย
การประชุม และการทำกิจกรรมอย่างจริงจัง (ทำให้เป็นงานประจำ ต่อเนื่อง มีชีวิต)

๒) กำหนดรูปแบบการติดตามผล เชื่อมโยง (เร็ว กระชับ
ไม่เป็นภาระ)

๓) ระบบจูงใจ (ให้คุณ/ให้โทษ)

๔. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรมี
องค์ประกอบ ดังนี้

๑) ประธาน เป็นผู้แทนจากประชาชน

๒) กรรมการ มาจาก ๓ ส่วน

- หัวหน้าหน่วยงาน และรองหัวหน้าหน่วยงาน

ที่หัวหน้าหน่วยงานมอบหมาย

- ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกต.ตร.จริงๆ ได้แก่ ฝ่ายปกครอง กระบวนการยุติธรรม และส่วนราชการท้องถิ่น
- ภาคการเมือง หรือประชาชน จากผู้แทนชุมชน หรือจากปัจเจกชน

๓) ฝ่ายเลขานุการ ข้าราชการตำรวจที่รับผิดชอบงาน กต.ตร.ของหน่วย หรือผู้ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ทั้งนี้ จะต้องมีกระบวนการตรวจสอบที่มาของบุคคลที่จะเป็น กต.ตร. โดยวิธีตรวจสอบประวัติ (ประวัติอาชญากรรม การต้องคำพิพากษาคดีอาญา คดีแพ่ง คดีล้มละลาย) และการให้สังคมช่วยตรวจสอบ เช่น แนวทางการตรวจสอบนักการเมือง แนวทางการเลือกผู้บริหารองค์กรอิสระ แนวทางการรับรอง (เช่นเดียวกับการรับรองการสมัครสอบเป็นอัยการ ผู้พิพากษา) ฯลฯ

๓. แนวทางดำเนินการ

การกำหนดให้มีคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ กต.ตร. กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ ตามกรอบการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ โดยให้มีผลเมื่อกรรมการ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ พ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ประมาณ ๒ ปี) และวางระเบียบ ก.ต.ช. เพิ่มเติม เพื่อให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการตำรวจ นครบาล โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

๓.๑ นำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณาแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และวางระเบียบ ก.ต.ช. เพิ่มเติมให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของตำรวจภูธรภาคและกองบังคับการตำรวจนครบาล

๓.๒ เลขานุการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. อนุมัติจัดเข้าระเบียบวาระการประชุม ก.ต.ช.

๓.๓ ก.ต.ช. ประชุมพิจารณา

๓.๔ ฝ่ายเลขานุการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. ลงนามในร่างระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ที่ปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติม

๓.๕ นำเสนอเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลใช้บังคับ

ส่วนที่สอง ได้แก่ การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ได้เสนอแนะระบบสนับสนุนให้การดำเนินการในการผลักดันให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นกลไกในการปฏิบัติงานของ ก.ต.ช. และคณะกรรมการต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งสำนักงาน ก.ต.ช. และการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจให้เป็นอิสระจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และขึ้นตรงต่อ ก.ต.ช. มีเลขาธิการซึ่งมาจากการสรรหาของ ก.ต.ช. เป็นผู้รับผิดชอบในการทำงานของสำนักงานและปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของ ก.ต.ช. อีกตำแหน่งหนึ่ง โดยองค์กรนี้ จะมีหน้าที่ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ ในการพัฒนาระบบงานตำรวจ เสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างทัศนคติ และค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับระบบคุณธรรมและจริยธรรมสร้างคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลขององค์กรตำรวจ

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ เห็นควรปรับปรุงหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีลักษณะกระจัดกระจาย ไม่เป็นหมวดหมู่ โดยการนำตำแหน่งที่มีอยู่เดิมมาจัดกลุ่มใหม่ เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรในการพัฒนาระบบงานตำรวจ โดยพัฒนาสำนักงาน ก.ต.ช. ซึ่งมีฐานะเป็นกองบังคับการในปัจจุบันให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม โดยเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ยกระดับ สง.ก.ต.ช. ขึ้นเป็นส่วนราชการระดับ บช. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. ปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อเลขานุการ ก.ต.ช. กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนา

ระบบงานตำรวจและพัฒนากระบวนการยุติธรรม และมีหน่วยงานระดับกองบังคับการในสังกัดเพื่อรองรับงานแต่ละด้าน ดังนี้

๑) สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (สกก.ก.ต.ช./สง.ก.ต.ช. เดิม)

๒) สำนักงานตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (สง.กต.ตร.)

๓) สำนักงานวิจัยและพัฒนาระบบงานตำรวจ (สง.วพ.ตร.)

๒.๒ ปรับเปลี่ยนตำแหน่งฝ่ายอำนวยการใน สง.ผบ.ตร. และตำแหน่งประจำมารองรับการแบ่งส่วนราชการตามข้อ ๒.๑ โดยไม่มีการเพิ่มจำนวนตำแหน่ง

๒.๓ แก้ไข พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยเพิ่มความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ดังนี้

“ มาตรา ๔ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

ก. สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แบ่งเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๙) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ”

“ มาตรา ๕ กองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

(๘/๑) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นฝ่ายอำนวยการให้คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(ข) ศึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์และกำหนดนโยบายต่อ ก.ต.ช. ในการพัฒนาโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการระบบงานตำรวจ ระบบงานบุคคล ระบบงานอำนวยความสะดวก ระบบงานงบประมาณและระบบงานการพัสดุของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย

(ค) ควบคุม ตรวจสอบและให้คำแนะนำการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานในสังกัด

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔ ปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ดังนี้

๒.๔.๑ เพิ่มข้อความในข้อ ๒ ดังนี้

“ ข้อ ๒ ให้แบ่งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แบ่งเป็นดังต่อไปนี้

(๑.๑) ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองบัญชาการ
ฯลฯ

(๘/๑) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ
แบ่งเป็นดังนี้

(๑) สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบาย
ตำรวจแห่งชาติ

(๒) สำนักงานตรวจสอบและติดตามการบริหาร
งานตำรวจ

(๓) สำนักงานวิจัยและพัฒนาระบบงานตำรวจ

๒.๔.๒ เพิ่มข้อความในข้อ ๓ ดังนี้

“ ข้อ ๓ ส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ฯลฯ

(๘/๑) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(ก) สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการนโยบาย
ตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ งานสารบรรณ งานกำลังพล งานงบประมาณ การเงินและพัสดุ งานยุทธศาสตร์ งานศึกษาอบรม และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติและสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติและคณะอนุกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติมอบหมาย

(๓) ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(ข) สำนักงานวิจัยและพัฒนาระบบงานตำรวจ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาวิจัยและเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์และการกำหนดนโยบายต่อ ก.ต.ช. ในการพัฒนาโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการระบบงานตำรวจ ระบบงานบุคคล ระบบงานอำนวยความสะดวก ระบบงานงบประมาณและระบบงานพัสดุของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) ติดต่อประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือองค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการวิจัยประเมินผล

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับสถิติตามหลักวิชาการ และจัดทำสถิติเพื่อวิจัยติดตามประเมินผลและสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายและแผนงานของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะอนุกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(ค) สำนักงานตรวจสอบและติดตามการบริหารงาน
ตำรวจ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของนโยบาย
ก.ต.ช. ในการพัฒนาระบบงานตำรวจ ระบบงานบุคคล ระบบงานอำนวยความสะดวก
ระบบงานงบประมาณ และระบบงานพัสดุ เพื่อนำเสนอ ก.ต.ช. ปรับนโยบาย

(๒) ประสานงานให้คำปรึกษาแนะนำ และ
สนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ
ตลอดจนติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อเสนอแนะต่อ ก.ต.ช. ในการปรับปรุงพัฒนา
ระบบงานตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ

(๓) จัดทำรายงานประจำปีของคณะกรรมการ
นโยบายตำรวจแห่งชาติ

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของ
คณะอนุกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน
ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๔.๓ ยกเลิกความในข้อ ๑.๒ (ฎ) และข้อ ๓ ๑ (๑๒) ของกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการหน่วยอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ.๒๕๕๒

๒.๕ ตำแหน่งงานในสังกัดสำนักงาน ก.ต.ช. ส่วนหนึ่งปรับเกลี่ยจากตำแหน่ง
ประจำและตำแหน่งในหน่วยงานฝ่ายอำนวยการในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๒.๖ กำหนดเป็นมติ ก.ต.ช. ให้แต่งตั้งผู้บัญชาการสำนักงาน ก.ต.ช. เป็น
เลขานุการ ก.ต.ช.

๒.๗ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนี้มี ๒ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ เป็นข้าราชการตำรวจ

กลุ่มที่ ๒ เป็นนักวิจัยอิสระ และพนักงานที่มีสัญญาจ้าง
ตามห่วงระยะเวลาจากเงินกองทุน

๒.๘ งบประมาณที่ใช้มี ๒ ส่วน

ส่วนที่ ๑ งบประมาณปกติ

ส่วนที่ ๒ เงินสนับสนุนเป็นกองทุนบริหารจัดการ

๓. แนวทางการดำเนินการ

ต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อยกฐานะสำนักงาน ก.ต.ช. จากหน่วยงานระดับกองบังคับการเป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ พร้อมทั้งดำเนินการวิเคราะห์และกำหนดตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน ก.ต.ช. ใหม่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ นำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการ ให้นำเสนอ ก.ต.ช. กำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการเกี่ยวกับการยกระดับสำนักงาน ก.ต.ช. เป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ รวมทั้งการวิเคราะห์และกำหนดตำแหน่งในสำนักงาน ก.ต.ช. และนำเสนอ ก.ต.ช. กำหนดแนวทางการคัดสรรบุคลากร แล้วนำเสนอ ก.ตร. ปรับปรุงแก้ไขกฎ ก.ตร. ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกัน

๓.๒ เลขานุการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. อนุมัติจัดเข้าระเบียบวาระการประชุม ก.ต.ช.

๓.๓ ก.ต.ช. ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบกำหนดนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติไปดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๓.๔ เลขานุการ ก.ต.ช. แจ้งมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ

๓.๕ สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ

๑) ร่างปรับปรุงแก้ไข พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการฯและกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ

๒) วิเคราะห์งานของสำนักงาน ก.ต.ช. แล้วนำเสนอ ก.ตร. กำหนดตำแหน่ง

อย่างไรก็ดีข้อเสนอแนะดังกล่าว อาจจะยังไม่ตรงกับข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ แต่การแก้ไขให้มีหน่วยงานเป็นอิสระขึ้น ตรงต่อ ก.ต.ช. แยกขาดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเป็นจะต้องเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ จึงเห็นว่าไม่อาจจะสำเร็จได้โดยง่ายภายใต้ข้อจำกัดของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ถ้าเป็นการ แก่ระเบียบหรือกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยให้ทำหน้าที่ ที่สอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจก็อาจจะดำเนินการ ในแนวทางข้างต้น ซึ่งจะมีการควบคุมโดย ก.ต.ช. ในการตรวจสอบและกำกับดูแล ให้หน่วยงานใหม่ที่จะจัดตั้งขึ้นนี้ อยู่ในทิศทางที่พึงประสงค์ต่อไปได้

ประเด็นที่ ๓ การสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของตำรวจ

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

จากสภาพปัญหา ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เสียหาย จากการกระทำ หรือการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจบางส่วน ประกอบกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเสนอให้

๑.๑ จัดตั้งคณะกรรมการที่เป็นอิสระไม่อยู่ในกำกับของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ (ก.ร.ต.)

๑.๒ ยังคงมีกระบวนการรับเรื่องร้องทุกข์ ที่เป็นองค์กรภายใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมีหน่วยงานดังกล่าวตามข้อ ๑.๑ คู่ขนานกันไป

๑.๓ ก.ร.ต. จะเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นและตรวจสอบทำให้ กลไกการตรวจสอบภายในของตำรวจทำงานได้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

๑.๔ องค์ประกอบ ก.ร.ต. มีเพียง ๕ คน จากกระบวนการที่เหมาะสม ทำงานเต็มเวลา มีอำนาจตรวจสอบคำร้องทุกข์ พิจารณาวินิจฉัยและพิจารณาเสนอแนะ ให้มีการดำเนินการเมื่อมีการกระทำผิด และคำวินิจฉัยมีผลผูกพันหน่วยงานเช่นเดียวกับ ผลการดำเนินการทางวินัยขององค์กร

๑.๕ จัดตั้งสำนักงาน ก.ร.ต. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานของ ก.ร.ต. และติดตามผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย

๑.๖ รายงานผลการดำเนินการของ ก.ร.ต. ต่อ ก.ต.ช. และ ค.ร.ม. เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการดำเนินการในเชิงนโยบายต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจ ตามข้อเสนอข้างต้น คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ กำหนดแนวทางดำเนินการโดยเสนอเป็นร่าง พ.ร.บ.คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ พ.ศ. เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ (ก.ร.ต.) เป็นคณะกรรมการในรูปขององค์กรอิสระ มีบทบาทอำนาจหน้าที่ตามหลักการข้างต้น โดยมีสำนักงาน ก.ร.ต. เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับประธานกรรมการ รับผิดชอบงานราชการของ ก.ร.ต.

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๑ ศักยภาพข้อกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๒.๑.๑ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๑๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารงานตำรวจ และกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามนโยบาย

มาตรา ๑๘ (๕) กำหนดให้ ก.ต.ช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ ก.ต.ช.มอบหมาย

๒.๑.๒ ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยการรับคำร้องเรียนและข้อเสนอแนะของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๙ กำหนดให้ ก.ต.ช. กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ มีหน้าที่รับคำร้องเรียนของประชาชนที่เกิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่ แล้วพิจารณาส่งให้ผู้มีอำนาจดำเนินการ แล้วทำการตรวจสอบว่าได้มีการปฏิบัติต่อเรื่องร้องเรียนนั้น ๆ ตามขั้นตอนกระบวนการที่ระเบียบ ข้อกฎหมาย กำหนดไว้แล้วหรือไม่ แล้วแจ้งผู้ร้องทราบ

๒.๒ การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นเช่นเดียวกับหลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ที่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่รับคำร้องทุกข์ของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และทำหน้าที่ตรวจสอบรวมทั้งขับเคลื่อนกลไกการตรวจสอบภายในของตำรวจ

ให้ทำงานดีขึ้น แต่การดำเนินการจะต้องกำหนดเป็นกฎหมายเพื่อให้มีคณะกรรมการรูปแบบดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการในกรอบข้อกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในเบื้องต้นคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเสนอเห็นควรให้มีการดำเนินการในหลักการดังนี้

๒.๒.๑ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ก.ต.ช. เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจ (ก.ร.ต.) เพื่อเปิดช่องทางเลือกให้กับประชาชน หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนในระดับพื้นที่ รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานจเรตำรวจ) เกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนของประชาชน

๒.๒.๒ วางระเบียบ ก.ต.ช. เพื่อกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของ ก.ร.ต. ในการตรวจสอบการรับเรื่องร้องเรียนและกระบวนการดำเนินการและการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้มีความชัดเจน เช่น เรื่องที่จะรับไว้พิจารณา อำนาจในการกำกับดูแล เป็นต้น

๒.๒.๓ องค์คณะของ ก.ร.ต. ประกอบด้วยบุคลากรจากกระบวนการยุติธรรม และจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรับเรื่องร้องเรียนหรือการพิจารณาให้ความเป็นธรรม เช่น ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นายกฤษฎา นายความ ประธานสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด โดยมีกรรมการ ก.ต.ช. ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน จเรตำรวจแห่งชาติ เป็นรองประธาน และบุคลากรในสำนักงานจเรตำรวจเป็นฝ่ายเลขานุการ

๒.๒.๔ ให้สำนักงานจเรตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานธุรการและ การดำเนินงานของ ก.ร.ต.

๒.๓ ข้อสังเกตเพิ่มเติมของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๓.๑ การดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจตาม ข้อ ๒.๒ เป็นการดำเนินการในระยะแรก และควรมีการพัฒนาโดยกำหนดเป็นกฎหมายให้มีคณะกรรมการอิสระเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวต่อไปในอนาคต

๒.๓.๒ อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ ก.ต.ช. ที่จะตั้งขึ้นตามข้อ ๒.๒ นอกจากทำหน้าที่รับคำร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจแล้ว ควรกำหนดให้มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารงานตำรวจในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการตรวจสอบในรูปแบบการรับรองมาตรฐานอีกส่วนหนึ่งด้วยเพื่อเป็นการตรวจสอบในเชิงรุกและครอบคลุมยิ่งขึ้น

๒.๓.๓ องค์คณะของ ก.ร.ต. อาจกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ภาคประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมตรวจสอบการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ของตำรวจ เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

๓. แนวทางการดำเนินการ

การดำเนินการเป็นอำนาจของ ก.ต.ช. ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับดูแล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการแต่งตั้งอนุกรรมการ ก.ต.ช. เพื่อกำกับดูแลงานด้าน การรับเรื่องร้องเรียน และการพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ เรื่องที่ได้รับการร้องเรียน โดยวางเป็นระเบียบเพื่อให้มีความชัดเจน จึงเห็นควรดำเนินการดังนี้

๓.๑ นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการดังกล่าว และส่งเรื่องให้ ก.ต.ช. พิจารณาดำเนินการ

๓.๒ เลขาธิการ ก.ต.ช. นำเสนอนายกรัฐมนตรี/ประธาน ก.ต.ช. อนุมัติจัดเข้าเป็นระเบียบวาระการประชุม ก.ต.ช.

๓.๓ ก.ต.ช. ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการ

๓.๔ ฝ่ายเลขานุการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. ลงนามในร่าง ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจ

ประเด็นที่ ๔ การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ของตำรวจไปยังหน่วยงานที่ รับผิดชอบโดยตรง

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

องค์กรตำรวจเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ที่มีการกิจกรรมมากมายหลายลักษณะ ทั้งภารกิจที่เป็นภารกิจหลักของตำรวจ และภารกิจอื่นที่อาจไม่จำเป็นต้องให้ตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ ภารกิจที่เป็นภารกิจหลัก (Core Functions) มีดังนี้

๑.๑ การรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

๑.๒ การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

๑.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร การกิจกรรมในงานปฏิบัติการบางประเภทและงานสนับสนุนบางประเภท ควรดำเนินการถ่ายโอนให้หน่วยงานอื่น อาทิ งานตรวจคนเข้าเมือง งานตำรวจท่องเที่ยว งานตำรวจป่าไม้ ควรถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานอื่นรับผิดชอบ

การปรับเปลี่ยนรูปแบบของหน่วยงานในการกิจสนับสนุนบางประเภท อาทิ งานโรงพยาบาลตำรวจ งานออกแบบสถาปัตยกรรม ควรปรับรูปแบบไปเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit) เพื่อการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวสูง

ภารกิจบางเรื่องควรมีการกระจายบทบาทไปสู่ความร่วมมือกับชุมชน ตามแนวทางยุติธรรมชุมชน (Community Justice) เช่น การป้องกันอาชญากรรม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ไม่ร้ายแรง เป็นต้น

การถ่ายโอนภารกิจที่มีใช่เป็นภารกิจหลักไปยังหน่วยงานอื่นนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจเป็นไปได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม การถ่ายโอนภารกิจเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยกำหนดให้มีการวางแผนการส่งมอบภารกิจ จัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการดำเนินการถ่ายโอน และการตรวจสอบติดตามผล

๒. การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปงานตำรวจ

๒.๑ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗

มาตรา ๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

(๒) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ฯลฯ

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะ และตกอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๓) (๔) หรือ (๕) จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนอำนาจหน้าที่ตาม (๓) (๔) หรือ (๕) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ้นจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๗ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

มาตรา ๑๘ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

ฯลฯ

(๒) เสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง

ฯลฯ

๒.๑.๒ ระเบียบ ก.ต.ช.ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.)

๒.๑.๓ ระเบียบ ก.ต.ช.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ให้ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และกำหนดให้องค์กร กต.ตร. เป็นองค์กรกำหนดลักษณะ รูปแบบ และวิธีการให้ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน

๒.๑.๔ พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) กำหนดให้ ตร. ถ่ายโอนภารกิจให้้องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๒.๑.๔.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) การคมนาคมและการขนส่ง

กลุ่มภารกิจทางบก

ภารกิจวิศวกรรมจราจรทางบก

- ภารกิจที่ ๑๕ วิศวกรรมจราจรใน

เขตทางของ อปท.

- ภารกิจที่ ๑๖ การกำหนดมาตรฐาน

ด้านวิศวกรรมและการจัดการจราจรในเขต กทม. (และเมืองพัทยา)

๒.๑.๔.๒ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและ

การรักษาความสงบเรียบร้อย

(๑) ภารกิจการออกใบสั่งการกระทำความผิด

ตามกฎหมายจราจร

- ภารกิจที่ ๒๐ การออกใบสั่งการ

กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เฉพาะความผิดการจอดรถในที่ห้ามจอดหรือกีดขวางการจราจร

(๒) ภารกิจการเปรียบเทียบปรับ

- ภารกิจที่ ๒๑ อำนาจการเปรียบเทียบปรับตาม

ก. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ อปท.

มีอำนาจเปรียบเทียบปรับตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในข้อหาจราจรในที่ห้ามจอดหรือจอดรถกีดขวางการจราจร

ข. ข้อบัญญัติท้องถิ่น อปท. มีอำนาจดำเนินการได้เอง

ค. พ.ร.บ. ต่างๆ ให้ อปท. มีอำนาจเปรียบเทียบปรับในความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงกว่าความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว

(๑) พ.ร.บ.รักษาคล่อง รศ. ๑๒๑

(๒) พ.ร.บ.คันและคูน้ำ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๓) พ.ร.บ.ควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

พ.ศ. ๒๕๒๘

(๔) พ.ร.บ.ควบคุมและการฆ่าและการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๖) พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

(๗) พ.ร.บ.การรักษาความสะอาดและ

ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๒ ข้อมูลการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจรองในงานปฏิบัติการ บางประเภทและงานสนับสนุนบางประเภท ควรดำเนินการถ่ายโอนให้หน่วยงานอื่น อาทิ งานตรวจคนเข้าเมือง งานตำรวจท่องเที่ยว งานตำรวจป่าไม้

(๑) งานตรวจคนเข้าเมือง เป็นงานในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจคนเข้าเมือง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และกฎหมายอื่น

ที่เกี่ยวข้องความผิดทางอาญา งานตรวจคนเข้าเมืองของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจึงมีทั้งงานบริการและสนับสนุนเกี่ยวกับคนเข้าเมืองและทะเบียนคนต่างด้าว และในขณะเดียวกันก็มีงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางคดีอาญา เช่น การปลอมแปลงเอกสาร การค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของตำรวจรวมอยู่ด้วย และงานตรวจคนเข้าเมืองนั้นในประเทศต่าง ๆ บางประเทศอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ และบางประเทศอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ตำรวจ ที่ผ่านมามีแนวคิดในการถ่ายโอนงานตรวจคนเข้าเมืองไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้

(๒) งานตำรวจท่องเที่ยว และงานตำรวจรถไฟ เป็นงานในความรับผิดชอบของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว และกองตำรวจรถไฟ การปฏิบัติในปัจจุบัน หน่วยงานผู้รับโอนยังไม่พร้อม และหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการรถไฟแห่งประเทศไทย ใช้วิธีการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติภารกิจแทนโดยการท่องเที่ยวฯ และการรถไฟฯ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ (ทั้งหมดเงินเดือนและหมวดอื่นๆ) ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อรับผิดชอบงานดังกล่าว

(๓) งานตำรวจป่าไม้ เป็นงานในความรับผิดชอบของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๒ ภารกิจสนับสนุนบางประเภท อาทิ งานโรงพยาบาลตำรวจ งานออกแบบสถาปัตยกรรม ควรปรับปรุงรูปแบบไปเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit) เพื่อการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวสูง

(๑) งานโรงพยาบาลตำรวจ เป็นงานในความรับผิดชอบของโรงพยาบาลตำรวจ ปัจจุบันจากแนวทางการกระจายอำนาจให้ผู้บัญชาการมีอำนาจในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามนัยมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบระเบียบ ก.ต.ช.ว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้อำนาจของผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ทำให้โรงพยาบาลตำรวจมีอำนาจในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัวสูง และการที่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีชั้นยศยังเป็นสิ่งจูงใจบุคลากรด้านการแพทย์ได้ดี

(๒) งานออกแบบสถาปัตยกรรม ปัจจุบันคงเหลือ

เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานวิชาชีพและเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกองกำกับการในสังกัดกองโยธาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาผู้บังคับบัญชาทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับงานในหน้าที่สถาปนิก วิศวกร และมัณฑนศิลป์ ดำเนินการวางโครงการและออกแบบบูรณาการอาคารสิ่งก่อสร้างทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมสาขาต่าง ๆ และงานที่เกี่ยวกับมัณฑนศิลป์

๒.๒.๓ การกิจบางเรื่องควรมีการกระจายบทบาทไปสู่ความร่วมมือกับชุมชนตามแนวทางยุติธรรมชุมชน (Community Justice) เช่น การป้องกันอาชญากรรม การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ไม่ร้ายแรง เป็นต้น

(๑) การป้องกันอาชญากรรม ปัจจุบัน ก.ต.ช. ได้วางระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อรองรับความตามนัยมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยกำหนดให้สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ให้ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และกำหนดให้องค์กร กต.ตร. เป็นองค์กรกำหนดลักษณะ รูปแบบ และวิธีการให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ ในการนำปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชนเข้าสู่การพิจารณาแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้แยกนำเสนอเพื่อให้ปรับปรุงระบบงาน กต.ตร. โดยกำหนดให้มีบทบาทอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ทิศทางการทำงานและการตรวจสอบกำกับดูแลหน่วยต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และทิศทางการกำหนด โดยเฉพาะในระดับสถานีตำรวจรวมทั้ง กำหนดให้มีสัดส่วนประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นให้ และให้มีระบบคัดเลือกและการตรวจสอบที่มาของประชาชนที่เข้ามาเป็น กต.ตร. ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของสังคมในแต่ละพื้นที่ไปส่วนหนึ่งแล้ว

(๒) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ไม่ร้ายแรง แนวคิดดังกล่าวสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบร่าง พ.ร.บ.ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. และส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อมากระทรวงยุติธรรม ได้เสนอร่าง พ.ร.บ.มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. ซึ่งเป็นการรวมหลักการตามร่าง พ.ร.บ.ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ของตำรวจ และ ร่าง พ.ร.บ.ชะลอการฟ้อง พ.ศ. ของอัยการมารวมไว้

ในฉบับเดียวกัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ ๒๔ ก.พ. ๒๕๕๓ ให้ความเห็นชอบ โดยให้ถอนร่าง พ.ร.บ. โกล่เกลี่ยฯ ของตำรวจ และเสนอร่าง พ.ร.บ. มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. แทน ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาชั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒.๒.๔ การถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดำเนินการตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) ที่กำหนดให้ ตร. ถ่ายโอนภารกิจบางประการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในทางปฏิบัติยังคงเป็นปัญหาที่การดำเนินการจะต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ รวมทั้งความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมไม่เท่ากัน ตลอดจนขอบเขตของอำนาจที่จะถ่ายโอนที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาการทับซ้อนของการใช้อำนาจ ขณะนี้ใกล้ครบกำหนดตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้กำหนดรูปแบบการถ่ายโอนเพื่อปรับปรุงแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น ๖ รูปแบบ เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ไปพิจารณาเป็นกรอบในการพิจารณาทบทวนและจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ดังนี้

- (๑) ภารกิจที่ อปท. ดำเนินการเอง
- (๒) ภารกิจที่ อปท. อาจซื้อบริการจากภาคเอกชน ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือ อปท. อื่น
- (๓) ภารกิจที่อปท. ร่วมดำเนินการกับอปท. อื่นๆ หรือ สหการ
- (๔) ภารกิจที่อปท. ดำเนินการร่วมกับรัฐ (Share Functions)
- (๕) ภารกิจที่รัฐยังคงดำเนินการอยู่ แต่ อปท. สามารถดำเนินการได้
- (๖) ภารกิจที่ อปท. อาจมอบหมายเอกชนดำเนินการแทน

๒.๓ ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

คณะกรรมการฯ เห็นว่าการถ่ายโอนภารกิจที่มีใช้เป็นการกิจหลักไปยังหน่วยงานอื่นนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น เพื่อให้ภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติน้อยลง และจะทำให้การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานในภารกิจหลักที่เหลือของตำรวจเป็นไปได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม การถ่ายโอนภารกิจของตำรวจเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดที่จะต้องพิจารณา และต้องพิจารณาดำเนินการด้วยความรอบคอบทั้งขอบเขตภารกิจ และการดำเนินการเกี่ยวกับการออกหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความพร้อมของหน่วยผู้รับการถ่ายโอนภารกิจ โดยจะต้องมีการวางแผนการส่งมอบภารกิจ จัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการดำเนินการถ่ายโอน และการตรวจสอบติดตามผล ซึ่งการดำเนินการไม่สามารถดำเนินการได้ทันทีด้วยการบริหารจัดการหรือระเบียบข้อบังคับและข้อกฎหมายที่มีอยู่ ที่ประชุมจึงมีความเห็นควรกำหนดเป็นนโยบายในการปฏิบัติไว้ดังนี้

๒.๓.๑ กำหนดเป็นหลักการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาย้ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในรูปแบบต่างๆ โดยให้ดำเนินการในรูปคณะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันพิจารณา

๒.๓.๒ ในระหว่างที่หน่วยงานที่รับผิดชอบผู้รับโอนยังไม่มีความพร้อมให้พิจารณาในแนวทางให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการแทน เพื่อแบ่งเบาภาระของตำรวจ และหน่วยงานที่รับผิดชอบจะได้เร่งรัดพัฒนาเพื่อให้พร้อมในการถ่ายโอนภารกิจต่อไป

๒.๔ ความเห็นและข้อสังเกตเพิ่มเติมของกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๔.๑ การพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ อาจต้องปรับกระบวนการคิดใหม่ เนื่องจากมีกฎหมายจำนวนมากที่กำหนดให้มีบทลงโทษเป็นโทษทางอาญา ทำให้ต้องเป็นภาระหน้าที่ของตำรวจ จึงควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเหล่านั้นให้มีเพียงบทลงโทษเป็นโทษทางปกครองแทน เช่น การปรับ การบังคับทรัพย์ เพื่อลดภาระหน้าที่ของตำรวจ

๒.๔.๒ การโอนภารกิจงานตรวจคนเข้าเมือง ควรจัดตั้งเป็นส่วนราชการใหม่ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบกระบวนการตามกฎหมายคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวทั้งหมด รวมทั้งอำนาจการสืบสวนสอบสวนในความผิดตามกฎหมายดังกล่าว โดยกำหนดอัตรากำลังขึ้นใหม่ตามภารกิจงานตรวจคนเข้าเมืองนั้น เนื่องจากอัตรากำลังของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนดังกล่าวยังคงต้องมีการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในส่วนนี้อยู่ หากโอนเฉพาะงานตรวจคนเข้าเมืองและตัดโอนอัตรากำลังไปด้วย จะทำให้สำนักงานตำรวจชาติยังคงมีการรับผิดชอบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในส่วนนี้เพิ่มมากขึ้น โดยอัตรากำลังบางส่วนลดลงด้วย ซึ่งจะไม่เป็นไปตามแนวคิดที่ต้องการลดภาระงานที่มีเชิงงานหลัก

๒.๔.๓ มีกฎหมายบางเรื่องที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถรับผิดชอบทั้งกระบวนการ รวมทั้งการสืบสวนสอบสวน ดำเนินคดีเองได้ จึงควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นมีอำนาจหน้าที่แล้วจึงโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือข้าราชการตำรวจให้กับหน่วยงานนั้นทั้งหมด

๒.๔.๔ การถ่ายโอนงานบางเรื่องของตำรวจซึ่งไม่ใช่งานปราบปรามจับกุมผู้ร้ายที่ตำรวจไม่อยากจะทำ แต่ว่าการถ่ายโอนก็มีความยุ่งยากและหน่วยงานที่รับโอนก็ไม่ค่อยอยากจะรับและไม่มีความพร้อมที่จะรับ จึงจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาให้รอบคอบ โดยคำนึงถึงพันธกิจของรัฐที่กำหนดให้รัฐส่วนกลางเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อย

๓. แนวทางการดำเนินการ

นำเสนอ ก.ต.ช. กำหนดเป็นนโยบาย ดังนี้

๓.๑ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลักให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในรูปแบบต่างๆ โดยให้ดำเนินการในรูปคณะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันพิจารณา

๓.๒ ในระหว่างที่หน่วยงานที่รับผิดชอบผู้รับโอนยังไม่มีความพร้อมให้พิจารณาในแนวทางให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการ

ดำเนินการกิจ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการกิจแทน เพื่อแบ่งเบาภาระของตำรวจ และหน่วยงานที่รับผิดชอบจะได้เร่งรัดพัฒนาเพื่อให้พร้อมในการถ่ายโอนภารกิจต่อไป

ประเด็นที่ห้า การปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

พนักงานสอบสวนเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานและ ทำสำนวนความเห็นในทางคดี จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นวิชาชีพและมีความอิสระปราศจากการถูกแทรกแซง จึงควรมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

๑.๑ ควรมีหน่วยงานสอบสวนส่วนกลาง เพื่อพัฒนาทางวิชาการ ด้านงานสอบสวน ที่เป็นลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นมาตรฐานทั่วประเทศ

๑.๒ การส่งเสริมพนักงานสอบสวนให้มีความเป็นวิชาชีพและมีทักษะความรู้ ความชำนาญในงานสอบสวน รวมถึงการให้การช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน

๑.๓ การปรับปรุงให้สายงานสอบสวนมีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงตามสายการบังคับบัญชา ตลอดจนการสร้างคุณภาพของบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน

๑.๔ การกำหนดค่าตอบแทนให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยเทียบเคียงกับบุคลากรหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๑ หลักการตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗

พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ระบุหลักการเกี่ยวกับการพัฒนางานสอบสวน โดยกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนแยกต่างหากจากตำแหน่งข้าราชการตำรวจที่มีอยู่เดิม ตลอดจนจัดให้มีกองทุน เพื่อสนับสนุนและพัฒนา เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา อันจะทำให้การดำเนินการยุติธรรมในส่วนที่ ข้าราชการตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบมีศักยภาพยิ่งขึ้น ซึ่งปรากฏตามนัยมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา ๔๔ กำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนแยกต่างหากจากข้าราชการตำรวจอื่นตั้งแต่ระดับรองสารวัตรถึงผู้บังคับการ

มาตรา ๔๖ ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๔๔ ได้รับเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษตามระเบียบที่ ก.ตร. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยในการกำหนดจำนวนเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษดังกล่าว ให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรม ได้อย่างมีเกียรติโดยเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนที่รัฐจ่ายให้แก่ข้าราชการฝ่ายอื่นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วย

มาตรา ๔๗ กำหนดให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนให้ได้รับการเลื่อนตำแหน่งโดยวิธีประเมิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

๒.๒ สภาพปัญหาและการดำเนินการในปัจจุบัน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการตามหลักการตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาระบบงานสอบสวนตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ทั้ง ๔ ประเด็น ไปส่วนหนึ่งแล้ว โดยสรุปดังนี้

๒.๒.๑ การกำหนดโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีกลุ่มงานสอบสวนในหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การค้ามนุษย์ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ คຸ້ມครองผู้บริโภค และอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ในสังกัดกองบัญชาการสอบสวนกลาง รับผิดชอบปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในคดีความผิดทางด้านเศรษฐกิจการเงินการคลัง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ เป็นต้น

๒.๒.๒ การส่งเสริมพนักงานสอบสวนให้มีความเป็นวิชาชีพ และมีทักษะความรู้ความชำนาญในงานสอบสวน รวมถึงการให้การช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในคดีที่ยุ่งยากซับซ้อน โดยการแย่งงานสืบสวนและสอบสวนออกจากกัน โดยให้อยู่ในความควบคุมของรองผู้กำกับกับการสืบสวนสอบสวน แต่ในทางปฏิบัติหากกรณีรองผู้กำกับการฝ่ายสืบสวนสอบสวนไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ในการประสานงาน

และควบคุมการปฏิบัติระหว่างพนักงานสอบสวนและพนักงานสืบสวนให้ดำเนินการร่วมกัน ก็จะเกิดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดการประสานงานและการสนับสนุนจากพนักงานสืบสวน

๒.๒.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พัฒนาระบบตำแหน่งพนักงานสอบสวน ให้เป็นสายงานที่สามารถเจริญเติบโตได้ด้วยตนเอง หรือระบบตำแหน่งควบ และมีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงตามสายการบังคับบัญชา ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๘ เป็นต้นมา และ ก.ตร. ได้กำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนเลื่อนไหล รองรับความเจริญเติบโตของพนักงานสอบสวน ให้สามารถเลื่อนระดับตำแหน่งได้ด้วยตนเองโดยวิธีประเมิน โดยกำหนดเป็นตำแหน่งเลื่อนไหล ตำแหน่งพนักงานสอบสวน (สบ ๑) (เทียบรองสารวัตร) ถึง พนักงานสอบสวน (สบ ๓) (เทียบรองผู้กำกับการ) ให้เลื่อนไหลได้ด้วยตนเอง พร้อมกับกำหนดเงินเพิ่มเติมสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวนขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติต่อมาเมื่อ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มีผลใช้บังคับ ก็ยังไม่ได้ดำเนินการในด้านการเจริญเติบโตของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ตามนัยมาตรา ๔๔ ซึ่งกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนแยกต่างหากจากตำแหน่งสายงานอื่น ตั้งแต่ตำแหน่งพนักงานสอบสวน (เทียบรองสารวัตร) ถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (เทียบผู้บังคับการ) โดยปัจจุบันได้จำกัดจำนวนตำแหน่งพนักงานสอบสวน (สบ ๔) (เทียบผู้กำกับการ) ทั่วประเทศไว้เพียงจำนวน ๑๑๒ ตำแหน่ง ซึ่งหากมีพนักงานสอบสวนได้รับการประเมินเป็นพนักงานสอบสวน (สบ ๔) เต็มจำนวนแล้ว พนักงานสอบสวนที่เหลือจะไม่สามารถประเมินเข้าดำรงตำแหน่งได้จนกว่าจะมีตำแหน่งว่าง

๒.๒.๔ การกำหนดค่าตอบแทนให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยเทียบเคียงกับบุคลากรหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม ปัจจุบันได้ดำเนินการตามนัยมาตรา ๔๖ เกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนพนักงานสอบสวนโดย ก.ตร. ได้วางกฎด้วยเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดให้พนักงานสอบสวนได้รับเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติมขึ้นจากเดิม โดยพนักงานสอบสวนจะได้รับต่อเมื่อสำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรม มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบสวน ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวน และปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวน โดยกำหนดอัตราให้ได้รับ ดังนี้

- พนักงานสอบสวน (รองสารวัตร (สบ ๑)) เดือนละ ๑๒,๐๐๐ บาท
- พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ (สารวัตร (สบ ๒)) เดือนละ ๑๔,๔๐๐ บาท
- พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ (รองผู้กำกับการ (สบ ๓)) เดือนละ ๑๗,๓๐๐ บาท
- พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้กำกับการ (สบ ๔)) เดือนละ ๒๐,๘๐๐ บาท
- พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ (รองผู้บังคับการ (สบ ๕)) เดือนละ ๒๕,๐๐๐ บาท
- พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (ผู้บังคับการ (สบ ๖)) เดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท

โดยจะได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ (ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป) ซึ่งอัตราเงินเพิ่มพิเศษตามกฎหมาย ก.ตร. ดังกล่าว ได้กำหนดให้พนักงานสอบสวนได้รับเพิ่มขึ้นจากเดิม แต่ยังคงน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมอื่น ส่วนพนักงานสอบสวนผู้ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะไม่ได้รับเงินประจำตำแหน่ง ซึ่งอัตราเงินเพิ่มพิเศษสำหรับพนักงานสอบสวน สำหรับการควบคุมใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อควบคุมจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนที่ประพฤติผิดระเบียบ กฎเกณฑ์ มีมาตรการพักใช้ใบอนุญาต และจะเพิกถอนใบอนุญาตกรณีกระทำความผิดร้ายแรง

๒.๓ ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ เห็นควรมีการพัฒนา ๔ ประเด็น

๒.๓.๑ ประเด็นพัฒนาระบบตำแหน่งพนักงานสอบสวน

(๑) การเข้าสู่ตำแหน่งใช้ระบบบังคับ และสมัครใจ โดยกำหนดกฎเกณฑ์ในการเข้าสู่ตำแหน่งพนักงานสอบสวนให้ชัดเจน เช่น สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจต้องเป็นพนักงานสอบสวน หรือรับสมัคร สอบเข้าเป็นพนักงานสอบสวนต้องมีเงื่อนไขให้ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติงานด้านสอบสวนอย่างน้อย ๒-๔ ปี จึงจะสามารถย้ายออกนอกสายงานสอบสวน เพื่อเน้นความชำนาญงานในวิชาชีพตำรวจ

(๒) เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งพนักงานสอบสวน ต้องสร้างการเจริญเติบโตในสายงานสอบสวนเพื่อให้มีความเป็นวิชาชีพและมีทักษะ ความชำนาญในงานสอบสวนให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๔๔ และ ๔๖ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้พนักงานสอบสวนสามารถเลื่อนตำแหน่งขึ้นไปได้ จากพนักงานสอบสวน (สบ ๑) ไปจนถึง พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ (สบ ๕) โดยการ ประเมินความรู้ความสามารถและความชำนาญงานด้วยตนเองได้โดยไม่มีข้อจำกัดถึง จำนวนตำแหน่ง ส่วนการเลื่อนตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สบ ๖) จึงจะกำหนดจำนวนตำแหน่งตามปริมาณและคุณภาพของงาน ทั้งนี้เป็นไปตามนัยมาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ การเลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นพนักงานสอบสวน ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สบ ๖) จะต้องมียาตำแหน่งว่าง

(๓) การออกนอกสายงานสอบสวน เนื่องจากสายงาน สอบสวนสามารถเลื่อนไหล จึงสามารถเลื่อนตำแหน่งได้เร็วกว่าสายงานอื่น จึงต้อง กำหนดเงื่อนไขเมื่อเลื่อนไหลเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นแล้วจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง พนักงานสอบสวน ตามจำนวนปีที่กำหนดในแต่ละระดับตำแหน่ง เช่น ๓ - ๔ ปี โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของสายงานอื่น ๆ

(๔) การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องใน ๒ ลักษณะ คืออบรมก่อนออกสู่ตำแหน่ง และอบรมเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งปัจจุบันการเลื่อนระดับ ตำแหน่งจะต้องประเมินความรู้ความสามารถ และก่อนออกสู่ตำแหน่งที่ประเมินผ่าน จะต้องผ่านหลักสูตรอบรม ตามกฎ ก.ตร. ว่าด้วยเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับตำแหน่ง พนักงานสอบสวน พ.ศ.๒๕๕๓ จึงจะได้รับเงินเพิ่มพิเศษ โดยจะต้องพัฒนาหลักสูตร และมีการทดสอบความรู้ก่อนบรรจุในตำแหน่งพนักงานสอบสวนในแต่ละระดับ

(๕) การออกนอกสายงานสอบสวน เมื่อปฏิบัติ หน้าที่งานสอบสวนตามจำนวนปีที่กำหนดสามารถออกนอกสายงานได้ โดยก่อนออก นอกสายงานสอบสวน เข้าสู่สายงานบริหารจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรบริหารงาน ในแต่ละระดับ เช่น หลักสูตรสารวัตร หลักสูตรผู้กำกับการ เป็นต้น

๒.๓.๒ ประเด็นพัฒนาระบบงานสอบสวน

(๑) กำหนดกลุ่มงานในสถานีตำรวจ เป็น ๒ กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานป้องกันปราบปราม และกลุ่มงานสืบสวนสอบสวน พนักงานสอบสวนจะปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานสืบสวนสอบสวน และมีผู้ปฏิบัติงานสืบสวนภายใต้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน

(๒) หัวหน้าสถานีตำรวจจะเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจรวมทั้งพนักงานสอบสวน แต่ไม่มีอำนาจควบคุมและสั่งคดี เนื่องจากหัวหน้าสถานีบางส่วนไม่ผ่านงานสอบสวนมาก่อน โดยอำนาจในการสั่งคดีเพื่อให้มีคุณภาพของงานและหลักประกันการแทรกแซงความเห็นทางคดี จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนที่อาวุโสเป็นหัวหน้างานสอบสวนเป็นผู้สั่งคดี

(๓) กำหนดจำนวนพนักงานสอบสวนในแต่ละสถานีตำรวจ ตามคุณภาพและปริมาณงานของแต่ละสถานีตำรวจ สถานีตำรวจขนาดใหญ่ (Large) ขนาดกลาง (Medium) ขนาดเล็ก (Small)

(๔) การปกครองบังคับบัญชา กำหนดให้ตำแหน่งพนักงานสอบสวนเป็นตำแหน่งประจำที่กองบังคับการหรือตำรวจภูธรจังหวัด โดยผู้บังคับการตำรวจจะเป็นผู้บริหารสั่งการให้พนักงานสอบสวนไปปฏิบัติงานในแต่ละสถานีตำรวจตามปริมาณงานและคุณภาพงานของสถานีตำรวจ และตามระดับชั้นของหัวหน้าสถานีตำรวจ เช่น หัวหน้าสถานีระดับผู้กำกับการ กำหนดให้พนักงานสอบสวน (สบ ๑) ถึง พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ (สบ ๔) ปฏิบัติงานสอบสวน ส่วนพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ (สบ ๕) หรือพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สบ ๖) ซึ่งระดับตำแหน่งสูงกว่าผู้กำกับการ กำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำที่กองบังคับการหรือตำรวจภูธรจังหวัด หรือกองบัญชาการแล้วแต่กรณี ซึ่งกรณีนี้มีความสำคัญที่มีความสลับซับซ้อน ผู้บังคับการสามารถมอบหมายให้พนักงานสอบสวนกลุ่มนี้ลงไปปฏิบัติงานสอบสวนในเรื่องนั้น ๆ ในแต่ละสถานีตำรวจได้

๒.๓.๓ ประเด็นพัฒนาระบบสนับสนุนงานสอบสวน

(๑) กำหนดให้ผู้ช่วยพนักงานสอบสวนเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน และมีพนักงานสอบสวนผู้ช่วย คือ กลุ่มที่มีวุฒิปริญญาทางกฎหมายหรือมีคุณสมบัติเป็นพนักงานสอบสวนได้มาทำหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้ช่วยเพื่อเตรียมการเป็นพนักงานสอบสวนเมื่อมีการเปิดการสอบเข้าสู่สายงานสอบสวน

(๒) กำหนดให้มีนิติกร เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านกฎหมายให้กับพนักงานสอบสวน

(๓) กำหนดให้กลุ่มตำแหน่งที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานสอบสวน เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการคดี เจ้าหน้าที่ดูแลของกลาง เจ้าหน้าที่ประจำวันเจ้าหน้าที่พิมพ์มือ ฯลฯ ขึ้นตรงการบังคับบัญชาต่อหัวหน้างานสอบสวน

(๔) จัดให้มีระบบ Online Data เกี่ยวกับ Crime Data ซึ่งสามารถเชื่อมโยงข้อมูลประวัติอาชญากรรม และแผนประทุษกรรม จัดให้มีระบบสนับสนุน การตรวจสอบและค้นคว้าข้อกฎหมายให้สามารถสนองตอบความต้องการของพนักงานสอบสวนได้ตลอดเวลา รวมทั้งมีระบบการรับแจ้งเหตุและแจ้งข้อเท็จจริงเบื้องต้นทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย นอกจากนี้ ยังควรมีระบบสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนคดียุ่งยากสลับซับซ้อนด้วย

๒.๓.๔ ประเด็นการพัฒนาขวัญและกำลังใจบุคลากรในสายงานสอบสวน

(๑) การพัฒนาขวัญและกำลังใจ ซึ่งปัจจุบัน ก.ตร. ได้วางกว่าด้วยเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดค่าตอบแทนให้กับพนักงานสอบสวนเพิ่มเติมจากที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน โดยจะได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป) และเมื่อเทียบกับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมอื่นแล้วยังคงน้อยกว่า ดังนั้นเมื่อปฏิบัติตามกฎ ก.ตร. ดังกล่าวแล้ว สมควรกำหนดหลักการให้มีการพิจารณาปรับปรุงเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษดังกล่าวอยู่เสมอเพื่อให้พนักงานสอบสวนมีค่าตอบแทนที่เป็นไปตามนัยมาตรา ๔๖ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ อย่างแท้จริง และควรเสนอให้รัฐบาลพิจารณาเพื่อกำหนดค่าตอบแทนพิเศษดังกล่าวให้แก่พนักงานสอบสวนย้อนหลังไปนับแต่กฎหมายบังคับใช้ หรืออย่างน้อยโดยเร็วที่สุด โดยไม่ต้องรอให้ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

(๒) การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน นอกจากต้องปฏิบัติหน้าที่เวรสอบสวนเป็นผลัดแล้ว เมื่อออกเวรสอบสวนจะต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนที่ได้รับสำนวนไว้ขณะเข้าเวรสอบสวน เกี่ยวกับการสอบสวนปากคำพยาน และรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ จึงควรพิจารณากำหนดให้ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการตามความเป็นจริง

(๓) การพิจารณาความดีความชอบและขึ้นเงินเดือน ให้แก่บุคลากรในสายงานสอบสวน จะต้องพิจารณาเฉพาะในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในสายงานสอบสวน โดยไม่รวมกับสายงานอื่นในสถานีดำรวจ

๒.๔ ข้อคิดเห็น/ข้อสังเกตเพิ่มเติมของกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๔.๑ ปัจจุบันจำนวนพนักงานสอบสวนมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณคดีที่เกิดขึ้น โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีตำแหน่งพนักงานสอบสวนประมาณ ๑๑,๐๐๐ คน (ก.ตร. กำหนดโดยการวิเคราะห์จำนวนตำแหน่งที่เหมาะสมกับปริมาณงาน) แต่มีผู้ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนเพียงประมาณ ๗,๐๐๐ คน สมควรบรรจุแต่งตั้งพนักงานสอบสวนให้เพียงพอโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถใช้วิธีการปรับระดับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นขั้นสัญญาบัตร (ตามข้อเสนอประเด็นที่ ๙ การส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน) แล้วให้ข้าราชการตำรวจผู้มีวุฒิปริญญาตรีทางกฎหมายสอบแข่งขันเลื่อนตำแหน่งเป็นขั้นสัญญาบัตรทำหน้าที่พนักงานสอบสวน

๒.๔.๒ การเจริญเติบโตของกลุ่มตำแหน่งในสายงานสอบสวน ควรกำหนดให้มีการเจริญเติบโตและมีการปกครองบังคับบัญชาตนเองในสายงานสอบสวน โดยปราศจากการแทรกแซง สายการบังคับบัญชาจึงไม่ควรขึ้นกับหัวหน้าสถานีดำรวจในสายงานบริหาร

๒.๔.๓ การกำหนดจำนวนตำแหน่ง พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สบ ๖) ควรกำหนดตามจำนวนเขตอำนาจศาลจังหวัด เพื่อให้ในแต่ละเขตอำนาจศาลจังหวัดมีพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สบ ๖) เป็นผู้บังคับบัญชาในการควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในเขตรับผิดชอบ

๓. แนวทางดำเนินการ

๓.๑ นำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณากำหนดนโยบายเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการตามข้อเสนอของ คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจตาม ๒.๒

๓.๒ เลขาธิการ ก.ต.ช. นำเสนอประธาน ก.ต.ช. อนุมัติจัดเข้า ระเบียบวาระการประชุม ก.ต.ช.

๓.๓ ก.ต.ช. ประชุมพิจารณากำหนดเป็นนโยบายของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ

๓.๔ กำหนดการติดตามผลการดำเนินงาน โดยให้สำนักงานตำรวจ แห่งชาติรายงานผลการดำเนินการให้ ก.ต.ช. ทราบทุก ๖ เดือน

ประเด็นที่ ๖ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ

๑. หลักการและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

๑.๑ การทบทวนภารกิจและมอบภารกิจที่ไม่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานอื่น เพื่อนำกำลังข้าราชการตำรวจไปให้บริการกับประชาชน และการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมในพื้นที่

๑.๒ เน้นการดำเนินการเชิงป้องกัน โดยใช้หลักการยุติธรรมชุมชน (Community Justice) โดยส่งเสริมให้มีการร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้มากขึ้นในฐานะหุ้นส่วน การทำให้ชุมชนเห็นว่าปรากฏการณ์ ความขัดแย้งการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนเป็นหน้าที่ของชุมชนต้องดูแล เช่น การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา การดูแลผู้เสียหายและผู้พ้นโทษให้กลับสู่สังคม เป็นต้น

๑.๓ การกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาสนับสนุน งบประมาณด้านความปลอดภัยในชุมชนรวมถึงการรักษาความปลอดภัยตามห้างสรรพสินค้า ที่สามารถให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยได้เอง

๑.๔ การปรับเปลี่ยนการแบ่งขนาดสถานีตำรวจใหม่ตามปริมาณงาน ขนาดพื้นที่รับผิดชอบ และสัดส่วนการดูแลประชาชน โดยในแต่ละขนาดของสถานี ตำรวจ จะได้มีการกำหนดบุคลากรวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน

๑.๕ การปรับเปลี่ยนสายงานและการบริหารงานในสถานีดำรวจให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยกับการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๑ สภาพปัญหา

คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจพิจารณาว่าที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันสถานีดำรวจนครบาล และสถานีดำรวจภูธร ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการบริการประชาชนยังไม่สามารถให้บริการได้ตามความต้องการของประชาชนนั้น มีผลมาจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้าง ระบบงาน และการบริหารจัดการสถานีดำรวจ ดังนี้

- ๑) รูปแบบการจัดของสถานีดำรวจไม่สอดคล้องกับภารกิจ
- ๒) การจัดโครงสร้างไม่มีมาตรฐาน
- ๓) ขาดกำลังพลและอุปกรณ์ที่เพียงพอ
- ๔) ขาดการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้งาน
- ๕) ความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นและประชาชนยังไม่ชัดเจนเป็น

รูปธรรม

๒.๒ แนวทางการพัฒนาสถานีดำรวจ

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเห็นว่าควรกำหนดแนวทางการปรับปรุงพัฒนาสถานีดำรวจนครบาลและสถานีดำรวจภูธร ดังนี้

๑) กำหนดขนาดของสถานีดำรวจเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก (S) ขนาดกลาง (M) และขนาดใหญ่ (L) พร้อมกำหนดมาตรฐานครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการให้บริการประชาชนอย่างสมบูรณ์

๒) เปลี่ยนแปลงกลุ่มตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในสถานีดำรวจ เป็น ๒ กลุ่ม

- กลุ่มงานควบคุมอาชญากรรม
- กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน

โดยทั้ง ๒ กลุ่มมีอิสระต่อกัน เพื่อความสะดวกในการสับเปลี่ยนและหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม

๓) นำเทคโนโลยีมาใช้งานให้มากขึ้น เช่น ระบบ Crime Data ระบบตู้แดง อิเล็กทรอนิกส์ ระบบ Call Center ระบบแจ้งเหตุ SMS และระบบสายตรวจ GPRS เป็นต้น

๔) กระจายการบริการลงสู่ชุมชนให้ทั่วถึง นำรูปแบบตำรวจชุมชนมาใช้งานอย่างเป็นรูปธรรม (เช่น ตำรวจอาสา อาสาจราจร หรือ Para police) และกำหนดรูปแบบในการทำงานและประสานงานด้านงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยกระจายการบริการลงสู่ชุมชนให้ทั่วถึง ขยายสาขาสถานีตำรวจและให้ตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่ประจำ ณ ที่ทำการชุมชน หรือ อบต. และร่วมกับท้องถิ่นโดยให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยที่เกี่ยวข้องจัดทำ MOU และ TOR ในการปฏิบัติงานร่วมกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โครงการเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและการรักษาความปลอดภัยของประชาชน โครงการเกี่ยวกับการจราจร เช่น โครงการ D.A.R.E (Drug Abuse Resistance Education) โครงการศูนย์ประสานงานรักษาความปลอดภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น และกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการด้วยงบประมาณในการรักษาความสงบเรียบร้อยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่

๕) ปรับรูปแบบบริหารงานจราจรให้มีประสิทธิภาพ มีกลุ่มงานรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่ระดับสถานีตำรวจและในรูปแบบคณะกรรมการในระดับจังหวัด

๖) การนำระบบตำรวจเกณฑ์มาใช้เพื่อปฏิบัติงานรักษาสถานที่ และการปฏิบัติงานในสถานีตำรวจภายใต้การควบคุมของตำรวจ

๗) กำหนดรูปแบบในการทำงานและประสานงานด้านงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม

๘) การแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์ของตำรวจในสถานตำรวจ เช่น การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนด้านงานจราจร โดยมีผู้รับผิดชอบกลุ่มงานเฉพาะ และมีผู้ควบคุมที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและสารวัตรซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจจราจรเป็นไปเพื่อการบริการประชาชนให้มากขึ้นและมีกำหนดให้มีกลุ่มงานด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยเฉพาะเพื่อจะได้ทำงานด้านการป้องกันและโครงการต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง มีผู้รับผิดชอบชัดเจน เช่น โครงการป้องกันยาเสพติด D.A.R.E (Drug Abuse Resistance Education) โครงการศูนย์ประสานงานรักษาความปลอดภัยประจำท้องถิ่นและการแสดงความร่วมมือกับประชาชนเป็นการแก้ภาพลักษณ์ที่ต้นทาง

๙) นอกจากนี้กรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจยังให้ข้อสังเกตในรายละเอียดประเด็นต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาสถานตำรวจได้ด้วย เช่น สภาพสถานตำรวจที่มีอยู่ในปัจจุบันจำนวนหนึ่งมีสภาพเก่าซึ่งต้องปรับปรุงให้เหมาะสม เป็นต้น

๓. แนวทางการดำเนินการ

นำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณากำหนดนโยบายเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจตามข้อ ๒.๒ โดยสมควรกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินการโดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รายงานผลการดำเนินการให้ ก.ต.ช. ทราบทุก ๖ เดือน

ประเด็นที่ ๗ การพัฒนากระบวนการในการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

จากระบบการบริหารงานบุคคลตำรวจ ที่แบ่งประเภทข้าราชการตำรวจออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดจนถึงผู้บริหารในระดับต่าง ๆ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ในสายงานต่าง ๆ ตามภารกิจของตำรวจที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชนและสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการสรรหา การผลิต และการฝึกอบรมเพื่อ

ให้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของแต่ละสายงาน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรตำรวจอย่างต่อเนื่องให้มีความเชี่ยวชาญในสายวิชาชีพอย่างแท้จริง ดังนี้

๑.๑ ยกระดับหน่วยงานในการผลิตและพัฒนาบุคลากรตำรวจให้เป็นสถาบันการศึกษาวิชาการของตำรวจอย่างแท้จริง โดยควรมีหลักสูตรที่เน้นวิชาการ ตำรวจสมัยใหม่ (modern policing) และการพัฒนาให้เป็นหน่วยงานอิสระในรูปแบบของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษหรือ SDU (Service Delivery Unit) ที่มีการบริหารจัดการที่คล่องตัวไม่ขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บริหารและอาจารย์ซึ่งเป็นนักวิชาการในศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้องและการสนับสนุนการผลิตผู้บังคับใช้กฎหมายให้กับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น

๑.๒ ยกระดับคุณวุฒิตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดประชาชนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักในระดับพื้นที่ ควรยกระดับคุณวุฒิขึ้นจากเดิมที่มีวุฒิการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาปีที่หก ให้เป็นเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับวุฒินุปรียญ รวมถึงการสนับสนุนให้มีการศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรีและสามารถปรับเป็นระดับสัญญาบัตรได้ในอนาคตโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน และการปรับอัตราค่าตอบแทนตำรวจชั้นประทวนให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดีและมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพตำรวจอย่างต่อเนื่องที่เป็นระบบให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมที่แปรเปลี่ยนไป อีกทั้งรูปแบบการประกอบอาชญากรรมนั้นวันจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้น

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปงานตำรวจ

๒.๑ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๑.๑ พ.ร.บ.โรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษาเฉพาะทางที่มีความคล่องตัว มีเสถียรภาพ

ทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงกำหนดสถานภาพของ โรงเรียนนายร้อยตำรวจให้เป็นสถานศึกษาเฉพาะทางด้านวิชาชีพตำรวจที่จะจัดการ ศึกษาระดับปริญญา มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรในวิชาชีพตำรวจตามความต้องการ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอบ การวิจัย การฝึกอบรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคมโดยเน้นทักษะความเชี่ยวชาญ ด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจเป็นสำคัญ

๒.๑.๒ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕ ข (๙) – (๑๙) กำหนดให้ ตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการ ตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการให้ความปลอดภัย แก่บุคคลสำคัญ ประชาชน ตลอดจนการให้บริการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเป็นภารกิจหลัก แล้วยังมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการวิเคราะห์ค้นหาความจำเป็นในการฝึกอบรม การสร้าง และพัฒนาหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน จัดฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการตำรวจ และจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัด

มาตรา ๕ ข (๒๘) กำหนดให้กองบัญชาการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติวางระบบ มาตรฐานการสรรหาและดำเนินการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจให้กับหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการวิเคราะห์ค้นหาความจำเป็นในการฝึกอบรม การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน จัดฝึกอบรมก่อนเข้ารับราชการตำรวจ และจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๕ ข (๒๙) กำหนดให้โรงเรียนนายร้อย ตำรวจ มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

๒.๑.๓ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการ หรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ (เอกสาร ๔) ข้อ ๒ (๓) – (๑๒) กำหนดให้ตำรวจภูธรภาค ๑ – ๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดน

ภาคใต้มีศูนย์ฝึกอบรมเป็นหน่วยงานระดับกองบังคับการ มีอำนาจหน้าที่ บริหารและ พัฒนาการศึกษ ผลิตข้าราชการตำรวจชั้นประทวน อบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะใน การปฏิบัติงานให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัด

๒.๒ ข้อมูลการผลิตและพัฒนาบุคลากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๒.๑ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรหลัก ระดับกองบัญชาการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีดังนี้

(๑) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นหน่วยงานผลิต บุคลากรในวิชาชีพตำรวจให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุง พัฒนาการบริหาร เป็นรูปแบบสถาบันการศึกษาวิชาการตำรวจ โดยเป็นไปตาม พ.ร.บ.โรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการบริหารงานรูปแบบพิเศษ และมีความเป็นอิสระแยกจากการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามสมควร ซึ่งตามโครงสร้างของโรงเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวมีการพัฒนาสอดคล้องกับหลักการ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

(๒) กองบัญชาการศึกษามีหน้าที่ผลิตและฝึกอบรม ข้าราชการตำรวจกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและ ประกันคุณภาพการศึกษาของทุกหน่วยฝึกอบรมต่าง ๆ ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓) ศูนย์ฝึกอบรมในสังกัดตำรวจภูธรภาค ๑ – ๘ และศูนย์ฝึกอบรมศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหน้าที่จัดฝึกอบรมให้ กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ฝึกอบรมศูนย์ปฏิบัติการ ตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๔) หน่วยฝึกอบรมเฉพาะทางอื่น ๆ ได้แก่ วิทยาลัย พยาบาลตำรวจ สังกัดโรงพยาบาลตำรวจ สถาบันฝึกอบรมและวิจัยการพิสูจน์หลักฐาน ตำรวจ สังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐาน กองบังคับการฝึกพิเศษ สังกัดกองบัญชาการ ตำรวจตระเวนชายแดน สถาบันส่งเสริมงานสอบสวน สังกัดสำนักงานกฎหมายและคดี รวมทั้งมีหน่วยฝึกอบรมระดับกองกำกับการในสังกัดกองบัญชาการต่าง ๆ อีกส่วนหนึ่ง

จากโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา ได้กำหนดให้ส่วนราชการระดับกองบัญชาการมีหน่วยฝึกอบรม เพื่อกระจายอำนาจให้แต่ละกองบัญชาการสามารถสร้างและพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจในสังกัดของตนเองได้ ดังนั้นจึงได้แยกศูนย์ฝึกอบรม ๑-๙ ซึ่งเดิมสังกัด กองบัญชาการการศึกษา ให้ไปสังกัดตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยที่ตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจหลักเป็นหน่วยปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย และการให้ความปลอดภัยแก่บุคคลสำคัญ ประชาชน ภารกิจด้านการฝึกอบรม ซึ่งไม่ใช่ภารกิจหลักจึงไม่ได้รับการพัฒนาและให้ความสำคัญ รายละเอียดความแตกต่างของศูนย์ฝึกอบรมในสังกัด กองบัญชาการการศึกษา และตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามเอกสารที่แนบ

๒.๒.๒ การยกระดับคุณวุฒิชั้นประทวน ก.ต.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓ มีมติกำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฝึกอบรมภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรี บรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยศสิบตำรวจตรี (ยกเว้นการบรรจุแต่งตั้งผู้มีวุฒิปริญญาตรี ทายาทข้าราชการตำรวจที่เสียชีวิตเนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ นักเรียนทุน หรือผู้มีวุฒิปริญญาในสาขาวิชาที่ ก.ตร.กำหนดให้เป็นวุฒิที่ใช้คัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการตำรวจได้ (วุฒิขาดแคลน) หรือกรณีที่มีเหตุพิเศษตามที่ ก.ตร. กำหนดหรือกรณีผู้ที่ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ของ ก.พ. หรือ คณะกรรมการข้าราชการประเภทร้อยตำรวจตรี โดยให้ได้รับเงินเดือนตามวุฒิ และกำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เปิดรับสมัครและสอบคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ผู้มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรร้อยตำรวจตรี เพื่อเปิดโอกาสให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีประสบการณ์ในงานตำรวจได้มีโอกาสเลื่อนฐานะไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูงขึ้น และปฏิบัติงานที่มีความยากมากขึ้น และคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจได้พิจารณาประเด็นที่เกา การส่งเสริมความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวนไปส่วนหนึ่งแล้ว

๒.๒.๓ ข้อมูลงบประมาณด้านการศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ด้านการศึกษา จำนวน ๒๙๘,๓๙๘,๖๐๐ บาท
- ได้รับงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ด้านการศึกษา จำนวน ๓๖๔,๙๐๓,๗๐๐ บาท

โดยงบประมาณด้านการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นงบประมาณในการผลิตและพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และกองบัญชาการศึกษาสำหรับหลักสูตรการศึกษาเพื่อเลื่อนระดับชั้น เช่น หลักสูตรสารวัตร หลักสูตรผู้กำกับการ หรือหลักสูตรนักบริหารงานตำรวจชั้นสูง ส่วนงบประมาณด้านการศึกษาสำหรับพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จากข้อมูลสถิติการอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวนใน ๕ สายงาน ของกองบัญชาการศึกษา ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๐ จนถึงปี ๒๕๕๓ ดังนี้

(๑) หลักสูตรการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จำนวนตำรวจ ๙๕,๘๒๕ คน ผ่านอบรม ๔,๒๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๙

(๒) หลักสูตรการจราจร จำนวนตำรวจ ๑๑,๖๑๘ คน ผ่านอบรม ๓,๐๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๕

(๓) หลักสูตรธุรการและกำลังพล จำนวนตำรวจ ๕,๘๓๓ คน ผ่านอบรม ๓,๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๖

(๔) หลักสูตรการสืบสวน จำนวนตำรวจ ๑๐,๗๙๙ คน ผ่านอบรม ๓,๕๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓๘

(๕) หลักสูตรผู้ช่วยงานสอบสวน จำนวนตำรวจ ๓,๔๙๐ คน ผ่านอบรม ๒,๘๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๕

สรุป สถิติในรอบ ๔ ปี ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ใน ๕ สายงาน จำนวน ๑๒๗,๕๖๕ คน ผ่านการอบรม ๑๖,๗๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๖ (หรือหนึ่งปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๔) ดังนั้น หากยังคงปล่อยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการฝึกฝนและพัฒนาเพียงอัตราร้อยละ ๓.๒๔ คนต่อปี ก็จะเป็นการยากอย่างยิ่งที่จะทำให้บุคลากรตำรวจมีคุณภาพที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค

ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันที่ปัญหาของสังคมและรูปแบบอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงจากอาชญากรรมทั่วไปในอดีตอย่างมาก

๒.๓ ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒.๓.๑ การยกระดับหน่วยงานในการผลิตและพัฒนาบุคลากรตำรวจให้เป็นสถาบันการศึกษาวิชาการของตำรวจอย่างแท้จริงพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) การบริหารการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นสถาบันทางวิชาชีพตำรวจ และมีความเป็นอิสระตามสมควร ซึ่งสอดคล้องเหมาะสมกับแนวทางของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

(๒) การบริหารการศึกษาและฝึกอบรมข้าราชการตำรวจระดับปฏิบัติการโดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งรับผิดชอบปฏิบัติงานสัมผัสใกล้ชิดประชาชน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และในปัจจุบันมีกองบัญชาการศึกษา และมีศูนย์ฝึกอบรมในสังกัดตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานฝึกอบรม แต่จากโครงสร้างแบ่งส่วนราชการซึ่งแยกศูนย์ฝึกอบรมไปอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ไม่มีการพัฒนาทางวิชาการและบุคลากร ทางการศึกษา จึงเห็นควรปรับโครงสร้างให้ศูนย์ฝึกอบรมของตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการศึกษา

๒.๓.๒ การยกระดับคุณวุฒิตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดประชาชน เห็นว่าปัจจุบันมีนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติรับบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรี บรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ยศสิบตำรวจตรี และเปิดรับสมัครและสอบคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นประทวนผู้มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ยศร้อยตำรวจตรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจแล้ว

๒.๓.๓ ให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพตำรวจอย่างต่อเนื่องที่เป็นระบบ เห็นว่าการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชน ซึ่งเป็นภารกิจหลักและเป็นข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมทบทวนเกี่ยวกับการปฏิบัติ

หน้าที่อยู่ในเกณฑ์ที่น้อยมาก จึงสมควรกำหนดเป็นมาตรการพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้มีมาตรฐานการฝึกอบรมอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ต่อปี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อขอแยกแผนงานการศึกษาอบรมข้าราชการตำรวจออกเป็นอีกแผนงานหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาอบรมและการพัฒนาบุคลากร และรัฐบาลควรต้องสนับสนุนงบประมาณในส่วนดังกล่าวให้เพียงพอ

๓. แนวทางการดำเนินการ

นำเสนอ ก.ต.ช. กำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการดังนี้

๓.๑ ปรับโครงสร้างให้ศูนย์ฝึกอบรมของตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการศึกษา

๓.๒ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ให้มีมาตรฐานการฝึกอบรมอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ต่อปี (เพิ่มจากปัจจุบันที่ได้รับงบประมาณจัดการฝึกอบรมเพียงร้อยละ ๓.๒๔ เท่านั้น) โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อขอแยกแผนงานการศึกษาฝึกอบรมข้าราชการตำรวจออกเป็นอีกแผนงานหนึ่งโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณในส่วนดังกล่าวให้เพียงพอ

ประเด็นที่ ๘ การปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

ภารกิจตำรวจเป็นภารกิจที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายที่ให้คุณให้โทษแก่ประชาชน ตำรวจจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความอดทนเสียสละและเป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นผู้ที่ให้บริการที่ดีแก่ประชาชน แต่จากสภาพปัญหาตำรวจที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำ และมีสวัสดิการในการประกอบอาชีพน้อย ในขณะที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย จึงอาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในวงกว้างได้ จึงมีแนวทางในการพัฒนา โดยการกำหนดเงินเดือน เงินพิเศษ ค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่นๆ ที่มีการแยกบัญชีเงินเดือนออกจากบัญชีเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน

ให้สามารถเทียบเท่ากับบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และให้มีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบและสภาพเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบัน

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ส่วน

ส่วนที่หนึ่ง เป็นการปรับปรุงเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษและค่าตอบแทน ให้เทียบเท่ากับบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งแยกบัญชีเงินเดือนออกจากบัญชีเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน

ส่วนที่สอง เป็นการปรับปรุงด้านสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ เพื่อให้เป็นระบบสนับสนุนให้ข้าราชการตำรวจสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติในสังคม สามารถปฏิบัติงานโดยทุ่มเทและเสียสละชีวิต ร่างกาย และความวิริยะอุตสาหะเพื่อประชาชน ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ

๒.๑ การปรับปรุงเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ และค่าตอบแทน

๒.๑.๑ ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๖๗ กำหนดให้อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง การให้ได้รับเงินประจำตำแหน่งและการจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

๒.๑.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่าง พ.ร.บ.เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อขอแยกบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตำรวจออกจาก พ.ร.บ.เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ.๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยนำมากำหนดไว้ท้าย พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ และกำหนดให้ข้าราชการตำรวจยศ พันตำรวจเอก อัตราพันตำรวจเอก (พิเศษ) ลงมาให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นได้ เช่นเดียวกับข้าราชการทหาร โดยในขณะนี้ที่กำลังพิจารณาจัดทำข้อเสนอ นั้น ร่างกฎหมายดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร (ปัจจุบันได้ผ่านเป็นพระราชบัญญัติบังคับใช้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา)

๒.๑.๓ การปรับปรุงเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ และค่าตอบแทนของข้าราชการตำรวจตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ได้มีการดำเนินการไปส่วนหนึ่งแล้ว คงเหลือประเด็นการปรับปรุงอัตราเงินเดือนให้เทียบเท่าบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งประเด็นนี้ในเบื้องต้นควรนำเสนอคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ พิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติไปศึกษาความเป็นไปได้ในเรื่องนี้แล้วนำเสนอปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

๒.๒ การปรับปรุงด้านสวัสดิการ

โดยลักษณะงานของตำรวจเป็นงานที่มีความเสี่ยงต่อภัยอันตรายสูง เป็นงานที่ไม่อาจคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และต้องปฏิบัติการโดยฉับพลันทันทีเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิตของประชาชนให้มัน้อยที่สุด ดังนั้น จึงเห็นว่าควรจัดสวัสดิการที่สำคัญใน ๓ เรื่องด้วยกัน คือ การจัดหาที่อยู่อาศัย การประกันชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และการจัดตั้งกองทุนเพื่อข้าราชการตำรวจ

๒.๒.๑ การจัดหาที่อยู่อาศัยแบ่งเป็น๒ส่วนคือ อาคารบ้านพักของทางราชการ และการจัดหาที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ให้กับข้าราชการตำรวจ ดังนี้

๑) อาคารบ้านพักของทางราชการ

อาคารบ้านพักของทางราชการตำรวจทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๕,๗๑๘ หน่วย คิดเป็นประมาณร้อยละ ๕๐ ของจำนวนข้าราชการตำรวจที่มีอยู่ในปัจจุบัน จึงไม่พอสนับสนุนเป็นสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เป็นต้น โดยมีข้าราชการตำรวจ จำนวน ๕๗,๙๔๘ คน มีบ้านพักจำนวน ๓๔,๖๗๔ หน่วย คิดเป็นประมาณร้อยละ ๖๐ ยังมีความต้องการเพิ่มขึ้นอีกประมาณ ๒๓,๐๐๐ หน่วย ประกอบกับอาคารที่มีอยู่เดิมมีอายุการใช้งานมานาน มีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก รวมทั้งมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ที่จะใช้ก่อสร้างต้องอยู่ไม่ไกลกับสถานที่ทำการ ต้องสามารถเดินทางมาถึงที่ทำการได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดหาสถานที่ใหม่สำหรับการก่อสร้างอาคารบ้านพักของทางราชการจะต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก ดังนั้น จึงมีความเห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) พัฒนabanพื้นที่บ้านพักเดิมที่มีอยู่ ซึ่งใช้งานมานาน และทรุดโทรม เช่น บ้านพักตำรวจซอยสี่ขาและซอยเฉลิมลาภ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท บ้านพักตำรวจทุ่งสองห้อง บ้านพักตำรวจบางนา เป็นต้น โดยจัดทำเป็น โครงการระยะยาว ๓-๕ ปี เพื่อก่อสร้างอาคารบ้านพักขึ้นทั้งในพื้นที่ว่าง และรื้อถอน อาคารเดิมที่มีสภาพเก่าทรุดโทรม แล้วก่อสร้างอาคารใหม่เป็นอาคารสูงและใช้ประโยชน์ ได้เต็มพื้นที่เพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนห้องพักให้มากกว่าเดิม

๑.๒) เงินงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้าง ควรใช้วิธีให้บริษัท ที่กระทรวงการคลังถือหุ้นอยู่มาลงทุนก่อสร้างให้ก่อนแล้วให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งงบประมาณใช้คืนในระยะยาว

๒) การจัดหาที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ให้กับข้าราชการตำรวจ เห็นว่าควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดทำโครงการขอใช้ พื้นที่ราชพัสดุที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์ สร้างอาคารบ้านพักให้ข้าราชการตำรวจเช่าในลักษณะเดียวกับอาคารของการเคหะแห่งชาติ โดยขอให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นผู้ลงทุน

๒.๒) อีกทางหนึ่งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดทำ โครงการร่วมกับธนาคารภาครัฐ หรือเอกชน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัยได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และผ่อนส่งระยะยาว

๒.๓) ขอสนับสนุนงบประมาณประเภท เงินกองทุนหมุนเวียนเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัย

๒.๒.๒ การประกันชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จากสถิติข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง ส.ค.๒๕๕๓ มีข้าราชการตำรวจที่เสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๓๕๒ คน บาดเจ็บ จำนวน ๑,๘๐๒ คน ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องจัดหาเงินสวัสดิการจ่ายช่วยเหลือให้ โดยกรณีเสียชีวิตได้จ่ายไปเป็นเงินรวม ๒๖,๖๖๗,๕๐๐ บาท กรณีบาดเจ็บ ได้จ่ายไป เป็นเงิน รวม ๔๑,๒๑๕,๐๐๐ บาท

จึงเห็นว่าการสนับสนุนให้มีการทำประกันชีวิตให้ กับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยอันตราย โดยรัฐเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันให้

และต้องกำหนดนโยบายให้กรมการประกันภัยพลักดันให้บริษัทประกันชีวิตรับประกันชีวิตให้กับข้าราชการตำรวจด้วย ทั้งนี้เพื่อลดภาระให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๒.๓ การจัดตั้งกองทุนเพื่อข้าราชการตำรวจ

ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อข้าราชการตำรวจ สำหรับใช้ในการบริหารจัดการด้านสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจในภาพรวม เงินรายได้ของกองทุนดังกล่าวนี้ อาจให้พิจารณาสนับสนุนจากเงินรายได้แผ่นดินบางประเภท อันเกิดจาก ค่าธรรมเนียมหรือรายได้ต่าง ๆ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดเก็บและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เช่น ค่าขายของกลาง ค่าขายของเบ็ดเตล็ด ฯลฯ หรือเงินสนับสนุนจากส่วนอื่น ๆ โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดให้มีการบริหาร กำกับดูแลเงินกองทุน ในรูปคณะกรรมการลักษณะเช่นเดียวกับกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา

๓. แนวทางดำเนินการ

เนื่องจากการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว นายกรัฐมนตรีและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สามารถใช้อำนาจในฐานะหัวหน้ารัฐบาล และหัวหน้าส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการได้ จึงเห็นควรนำเสนอนายกรัฐมนตรีอนุมัติ ในหลักการให้นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปดำเนินการตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ และในส่วนที่จะต้องมีการประสานงานหรือสั่งการข้ามกระทรวง ก็ให้เสนอนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล พิจารณาสั่งการต่อไป

ประเด็นที่ ๙ การส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งมีบทบาทที่สำคัญและกำลังหลักของตำรวจในการบริการประชาชน จึงควรส่งเสริมความก้าวหน้าให้ตำรวจชั้นประทวน ดังนี้

๑.๑ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีการพัฒนาตนเองได้วุฒิระดับปริญญาตรีในสาขาที่เหมาะสมและจากสถาบันที่มีคุณภาพ ได้รับการเลื่อนระดับไปเป็นชั้นสัญญาบัตรโดยเร็วที่สุด

๑.๒ กำหนดความก้าวหน้าของตำรวจชั้นประทวน ให้สามารถไปสู่ ตำรวจชั้นสัญญาบัตรอย่างชัดเจน โดยการกำหนดให้มีตำแหน่งสัญญาบัตรเพิ่มเติม ในตำแหน่งด้านการให้บริการประชาชน

๑.๓ การลดความถี่ของชั้นยศในระดับชั้นประทวน โดยกำหนดให้มีชั้นยศดาบตำรวจเพียงชั้นยศเดียว

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปงานตำรวจ

๑.ระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ วางระบบการบริหารงานตำรวจไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๔ ยศตำรวจมีตามลำดับดังต่อไปนี้

พลตำรวจเอก

พลตำรวจโท

พลตำรวจตรี

พันตำรวจเอก

พันตำรวจโท

พันตำรวจตรี

ร้อยตำรวจเอก

ร้อยตำรวจโท

ร้อยตำรวจตรี

ดาบตำรวจ

จ่าสิบตำรวจ

สิบตำรวจเอก

สิบตำรวจโท

สิบตำรวจตรี

มาตรา ๒๕ ชั้นข้าราชการตำรวจมีดังต่อไปนี้

(๑) ชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ผู้ยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

(๒) ชั้นประทวน ได้แก่ ผู้ยศสิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท

สิบตำรวจเอก จ่าสิบตำรวจ และดาบตำรวจ

(๓) ชั้นพลตำรวจ ได้แก่ พลตำรวจสำรอง

มาตรา ๔๔ ตำแหน่งข้าราชการตำรวจมีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๒) จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจ

แห่งชาติ

(๓) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๔) ผู้บัญชาการ

(๕) รองผู้บัญชาการ

(๖) ผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ

พิเศษ

(๗) รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ

(๘) ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ

(๙) รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญ

การพิเศษ

(๑๐) สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ

(๑๑) รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน

(๑๒) ผู้บังคับหมู่

(๑๓) รองผู้บังคับหมู่

ก.ตร. จะกำหนดให้มีตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น

โดยจะให้มีชื่อตำแหน่งใดเทียบกับตำแหน่งตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยให้กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร.

มาตรา ๔๕ ในส่วนราชการต่างๆของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จะให้ให้มีตำแหน่งข้าราชการตำรวจตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ

ตำแหน่งอย่างใด และจะให้มียศหรือไม่ และถ้าให้มียศจะให้มียศใด รวมตลอดถึงการตัดโอน

ตำแหน่ง จากส่วนราชการหนึ่งไปเพิ่มให้อีกส่วนราชการหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ ก.ตร.

กำหนดโดยให้คำนึงถึงลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงาน รวมทั้งความมีประสิทธิภาพและการประหยัด

มาตรา ๕๐ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ ตำรวจชั้นพลตำรวจ ชั้นประทวน และชั้นสัญญาบัตร ให้บรรจุจากบุคคลผู้ได้รับคัดเลือก หรือสอบแข่งขันได้

มาตรา ๖๘ ให้ข้าราชการตำรวจได้รับเงินเดือนดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙

(๒) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๘

(๓) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจโท ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๗

(๔) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรี ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๖

(๕) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอกอัตราเงินเดือน พันตำรวจเอก (พิเศษ) ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๕

(๖) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอก ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๔

(๗) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจโท ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๓

(๘) ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจตรี ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ส.๒

(๙) ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจเอก ร้อยตำรวจโท และร้อยตำรวจตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ส.๑

(๑๐) ข้าราชการตำรวจยศดาบตำรวจ ให้ได้รับ เงินเดือนระดับ ป.๓

(๑๑) ข้าราชการตำรวจยศจำสิบตำรวจอัตราเงินเดือน จำสิบตำรวจ (พิเศษ) ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๒

(๑๒) ข้าราชการตำรวจยศจ่าสิบตำรวจ สิบตำรวจเอก สิบตำรวจโท และ สิบตำรวจตรี ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๑

(๑๓) ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจสำรอง ให้ได้รับเงินเดือนระดับ พ.๑

ให้ข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือนในขั้นต่ำของระดับนั้น ๆ ในกรณีที่จะให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของระดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ข้าราชการตำรวจตาม (๒) ถึง (๑๓) อาจได้รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้นไปกว่าที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการได้รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้นไปดังกล่าวและการรับเงินประจำตำแหน่งไว้ด้วย

๑.๒ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ มีมติเห็นชอบมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐตามที่สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอ ซึ่งตามมาตรการดังกล่าว

- ไม่ให้เพิ่มอัตราใหม่ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๑

- ให้ส่วนราชการยุบเลิกตำแหน่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนตำแหน่งที่ว่างลงจากการเกษียณอายุ สำหรับที่เหลืออีกร้อยละ ๒๐ ให้นำมารวมกันแล้วจัดสรรให้ส่วนราชการที่มีความจำเป็น หากจัดสรรไม่หมดให้ยุบเลิก

๑.๓ พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๐ กำหนดการใช้จ่ายสำหรับส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในแต่ละรายการตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ดี พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมก็ดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการ (สำนักงบประมาณ) กำหนด

๑.๔ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๑ การใช้รายจ่ายที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณ หรือการโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายในแต่ละงบรายจ่ายของแต่ละผลผลิตหรือโครงการภายใต้แผนงบประมาณหรือแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการเดียวกัน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

“ (๑) งบประมาณการ ให้ใช้จ่ายเป็นรายจ่ายใดๆ ที่สำนักงบประมาณกำหนดว่าเป็นรายจ่ายงบรายจ่ายนี้ และให้ถัวจ่ายกันได้”

ฯลฯ

๑.๕ หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนมาก ที่ ๐๔๒๐.๘/ว ๔๔๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ กำหนดให้ส่วนราชการที่ไม่มีข้อมูลอยู่ในระบบฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐของกรมบัญชีกลาง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งรายงานบัญชีสรุปจำนวนเงินและจำนวนผู้ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการ บัญชีเงินเดือนข้าราชการรายอัตรา และแบบสรุปยอดเงินงบประมาณตั้งอัตราเงินเดือนข้าราชการไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อการควบคุมการเบิกจ่ายเงินเดือนและเป็นฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐในการพิจารณาสิทธิประโยชน์อื่นใดที่จำเป็นตามนโยบายของภาครัฐ

๒. ตามระเบียบและข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ ระบบบริหารงานบุคคลของตำรวจ

๒.๑.๑ ยศจะมีความเชื่อมโยงกับขั้นข้าราชการตำรวจ เชื่อมโยงกับตำแหน่ง และการได้รับอัตราเงินเดือน

๒.๑.๒ จำนวนตำแหน่งของข้าราชการตำรวจจะมีตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด ก.ตร. จะเป็นผู้กำหนด ซึ่ง ก.ตร. ได้วิเคราะห์ปริมาณงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกำหนดจำนวนตำแหน่งไว้แล้ว

๒.๑.๓ ส่วนอัตราเงินเดือนที่จะใช้บรรจุแต่งตั้งข้าราชการตำรวจต้องเป็นไป ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี และบัญชีถือจ่ายเงินเดือนประจำปีงบประมาณ

๒.๑.๔ การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตำรวจต้องมีตำแหน่งว่างและอัตราเงินเดือนว่าง (อัตรามีเงิน) จึงจะสามารถบรรจุและแต่งตั้งได้

๒.๑.๕ ระบบอัตราเงินเดือนที่ใช้ในการบริหารงานตำรวจ เป็นระบบรายอัตรา ไม่ผูกติดกับตำแหน่ง สามารถตัดโอนตามตัวไปตั้งจ่ายที่ตำแหน่งอื่นได้ และสามารถปรับอัตราให้สูงขึ้นตามเงินเดือนของข้าราชการตำรวจที่ได้รับได้ แต่จะต้องมีงบประมาณหมวดเงินเดือนเพียงพอ

๒.๒ จากข้อกฎหมายและระบบการบริหารงานบุคคลดังกล่าวข้างต้น มีข้อพิจารณา ดังนี้

๒.๒.๑ ประเด็นการลดความถี่ของชั้นยศในระดับชั้นประทวนโดยกำหนดให้มี ชั้นยศตำรวจเพียงชั้นยศเดียวนั้น จะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ในขณะนี้

๒.๒.๒ ประเด็นกำหนดความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้สามารถไปสู่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรอย่างชัดเจน โดยกำหนดให้มี ตำแหน่งสัญญาบัตรเพิ่มเติมในตำแหน่งด้านการให้บริการประชาชน มีข้อพิจารณา ดังนี้

(๑) การเลื่อนชั้นจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรนั้น ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๕๐ ได้กำหนดไว้แล้วโดยให้ใช้วิธีการคัดเลือกหรือสอบแข่งขัน จึงสามารถกระทำได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีตำแหน่งระดับรองสารวัตรและอัตราเงินเดือนชั้นสัญญาบัตรว่างจึงจะดำเนินการได้

(๒) การกำหนดตำแหน่งในสถานีดำรวจ กำหนดขึ้นตามเหตุผล ความจำเป็นของงาน และตำแหน่งที่ ก.ตร. กำหนดไว้ให้กับสถานีดำรวจเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ให้บริการประชาชนในด้านต่างๆ อยู่แล้ว ประกอบกับปัจจุบันมีตำแหน่งระดับรองสารวัตรว่างอยู่ประมาณ ๒๔,๑๓๑ ตำแหน่ง แบ่งเป็นกลุ่มงานต่างๆ ดังนี้

- กลุ่มงานป้องกันปราบปราม จำนวน ๑๗,๒๒๖ ตำแหน่ง
- กลุ่มงานอำนวยการและสนับสนุนจำนวน ๕,๖๓๖

ตำแหน่ง

- กลุ่มงานเทคนิค จำนวน ๑,๒๖๙ ตำแหน่ง

ซึ่งมีจำนวนตำแหน่งระดับรองสารวัตรมากเพียงพอที่จะรองรับการบรรจุแต่งตั้งได้ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดตำแหน่งเพิ่มเติม

(๓) ส่วนอัตราเงินเดือนขั้นสัญญาบัตรนั้นมีข้อจำกัด เนื่องจากต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๑ จึงไม่มีอัตราเงินเดือนเพียงพอที่จะบรรจุแต่งตั้งข้าราชการตำรวจระดับรองสารวัตรในตำแหน่งที่ว่างดังกล่าวได้

(๔) แนวทางกำหนดความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนไปสู่ขั้นสัญญาบัตรสามารถทำได้โดยวิธีปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันขึ้นไปเป็นอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณในงบบุคลากรที่ได้รับจัดสรรตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๕) การปรับอัตราเงินเดือนตาม (๔) จะมีจำนวนคนในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่าเดิม (ไม่เพิ่มจำนวน) แต่การปรับดังกล่าวจะทำให้อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ถูกปรับขาดจำนวนไปเท่ากับที่ถูกปรับขึ้นไปเป็นระดับขั้นสัญญาบัตร ซึ่งจะบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนทดแทนตามจำนวนดังกล่าวไม่ได้

(๖) การปรับระดับตำแหน่งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร อยู่ในอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในฐานะหัวหน้าส่วนราชการในการใช้จ่ายงบประมาณในงบบุคลากรตามที่ได้รับจัดสรรตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งสามารถให้ถ้อยคำยืนยันได้ ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๒๑ โดยต้องรายงานบัญชีสรุปจำนวนเงินและจำนวนผู้ที่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการ บัญชีเงินเดือนข้าราชการ รายอัตรา และแบบสรุปยอดเงินงบประมาณตั้งอัตราเงินเดือนข้าราชการไปยังกรมบัญชีกลางเพื่อการควบคุม ตามนัยหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนมาก ที่ ๐๔๒๐.๘/ว ๔๔๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

๒.๓ ประเด็นการเลื่อนระดับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีวุฒิปริญญาตรี เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สามารถกระทำได้โดยการปรับระดับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจ ชั้นประทวนเป็นขั้นสัญญาบัตร แล้วจัดให้มีการเลื่อนขั้นโดยวิธีคัดเลือกหรือสอบแข่งขัน ซึ่งอยู่ในอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการได้โดยตรง

โครงการจราจรกระจายเสียง สน.บุคคโล

๓. แนวทางการดำเนินการ

นำเสนอ ก.ต.ช. กำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดทำแผนการสรรหากำลังพลระดับรองสารวัตร โดยเลื่อนจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นแผนระยะ ๓ ปี ปีละ ๗,๕๐๐ อัตรา

๓.๒ อัตราเงินเดือนที่ใช้รองรับการบรรจุแต่งตั้ง ใช้วิธีการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นอัตราเงินเดือนชั้นสัญญาบัตร และให้ขอสนับสนุนอัตราเงินเดือนชั้นประทวนที่ขาดไปจากรัฐบาลทดแทนตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไปในอนาคต

๓.๓ ลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งบรรจุแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรี ให้เหลือไม่เกิน ๒ ปี เพื่อให้มีสิทธิสอบแข่งขันเลื่อนระดับตำแหน่งเป็นชั้นสัญญาบัตร (ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดหลักเกณฑ์ให้ดำรงตำแหน่ง ๔ ปี จึงจะมีสิทธิสอบแข่งขัน)

๓.๔ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอคืนอัตราเงินเดือนที่ว่างจากการเกษียณอายุราชการคืนจาก ก.พ.ร. เพื่อใช้ในการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกรณีอื่น ๆ เช่น การบรรจุแต่งตั้งผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ บุคลากรด้านการแพทย์ ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นต้น

ประเด็นที่ ๑๐ การจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม

๑. หลักการตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจเห็นว่า เพื่อให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้ง “สถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรม หรือ Institute for the Advancement of the Rule of Law” ที่มีลักษณะเป็นองค์กรมหาชนที่เป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมและพัฒนาหลักนิติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ทั้งนี้หน่วยงานดังกล่าว จะต้องมีการระบบบริหารงานงบประมาณได้อย่างคล่องตัวในลักษณะเหมาจ่าย (Block grant) มีคณะกรรมการมาจากสัดส่วนภาคประชาชน นักวิชาการ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูง และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วนในด้านการส่งเสริมความเป็นธรรมและความยุติธรรมของสังคม เข้ามาทำหน้าที่คณะกรรมการที่อิสระตามสมควร

จากการการกำกับดูแลของฝ่ายการเมือง มีกองทุนเป็นของตนเอง ในลักษณะเดียวกับสถาบันวิจัยและพัฒนาาระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยเงินกองทุนอาจจะมาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากค่าปรับจากการกระทำผิดอาญา หรือ การสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้เพื่อหน่วยงานนี้สามารถผลักดันนโยบายสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้เกิดการปฏิรูปและพัฒนากิจกรรมในการเคลื่อนไหวทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการจัดตั้งสถาบันส่งเสริมหลักนิติธรรมดังกล่าวนี้ มีวัตถุประสงค์หลักในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการงานยุติธรรม ซึ่งถือเป็นกลไกในการพัฒนาระบบงานยุติธรรมแห่งชาตินั้น หน่วยงานนี้ จะต้องเป็นหน่วยงานในลักษณะของหน่วยงานรูปแบบพิเศษ

- ๑) มีการบริหารจัดการคล่องตัว
- ๒) มีอิสระจากการกำกับของการเมือง
- ๓) มีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน
- ๔) มีกองทุนของตนเอง

๒. ข้อพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปงานตำรวจ

กรณีนี้ คณะอนุกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ พิจารณาเห็นว่า การจัดตั้งองค์กรดังกล่าว หากกระทำตามข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ จะต้องมีการควบรวมการตราเป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรมหาชน เนื่องจากมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณแผ่นดินที่แตกต่างจากระบบบริหารงานงบประมาณปกติ และจะต้องมีคณะกรรมการบริหารที่มีความเป็นอิสระเป็นพิเศษ เพื่อให้มีความสามารถในการผลักดันนโยบายสำคัญ ๆ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น ในเบื้องต้น จึงเห็นว่าไม่อาจจะกระทำได้ในเวลาจำกัด และจำเป็นต้องมีแรงผลักดันทางการเมือง ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการฯ เห็นชอบตามคณะอนุกรรมการฯ ที่เห็นว่า ควรจะมีการผลักดันจากหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบันไปพลางก่อน โดยพัฒนาสำนักงาน ก.ต.ช. ที่มีอยู่ให้มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนาทางกฎหมายและหลักนิติธรรม เพื่อให้เสนอต่อ ก.ต.ช. ในการพัฒนาและกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมต่อไป ตามข้อเสนอที่ได้กล่าวไปแล้วตามประเด็นในข้อ ๓.๑.๒ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ

ผลการดำเนินการภายหลังจากคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจมีข้อเสนอแนะ ต่อนายกรัฐมนตรี

ภายหลังจากที่คณะกรรมการประมวลงานปฏิรูประบบงานตำรวจ ได้จัดทำ
ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ เพื่อพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นแล้ว
คณะกรรมการฯ ได้นำมาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวกลับมาพิจารณา
ทบทวนแล้วเสนอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อให้ความเห็นชอบที่ละประเด็นไป ทั้งนี้
เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการจัดทำข้อเสนอแนะ อันนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
ต่อไป เมื่อคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบแล้ว ประธานคณะกรรมการปฏิรูประบบ
งานตำรวจ ได้จัดทำรายงานนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อส่งการต่อไป

นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธาน ก.ต.ช. ได้สั่งการให้นำข้อเสนอแนะของคณะ
กรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเข้าสู่การพิจารณาของ ก.ต.ช. เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย
ถาวรต่อไป โดยข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ ที่ประชุม ก.ต.ช. ได้เห็นชอบด้วยในหลักการ และ
ได้มอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาจัดทำให้
เกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมต่อไป และมีเพียงประเด็นเดียว ซึ่งที่ประชุม ก.ต.ช.
เห็นว่ายังไม่ควรดำเนินการ ได้แก่ การจัดตั้งอนุกรรมการ ก.ต.ช. หรือ คณะกรรมการ
รับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจขึ้นมาควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าตำรวจ อย่างไรก็ตาม
ประเด็นดังกล่าวนี้ อาจจะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาในการจัดตั้งองค์กรอิสระหรือ
คณะกรรมการอิสระเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจขึ้นอย่างเป็นทางการในอนาคต
เช่นเดียวกับ คณะกรรมการอิสระเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจที่จัดตั้งในประเทศ
อังกฤษหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเชื่อว่าแนวคิดดังกล่าวจะได้รับการพัฒนาขึ้นใน
อนาคตต่อไป

ก.ต.ช. มีการพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ
ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การประชุม ก.ต.ช. ครั้งที่ ๔ / ๒๕๕๓ วันอังคารที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓
เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓ ที่ประชุม
ก.ต.ช. ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจในประเด็น
ที่ ๑ การกระจายอำนาจการบริหารงาน โดยมีมติดังนี้

๑. เห็นชอบให้กระจายอำนาจให้ผู้บัญชาการเพิ่มขึ้น โดยสงวนไว้เป็นอำนาจของบัญชาการตำรวจแห่งชาติ ๔ เรื่อง ได้แก่

๑.๑ การวางแผนสรรหากำลังพล

๑.๒ การให้ความยินยอมให้ข้าราชการตำรวจโอนไปรับราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น

๑.๓ การอนุญาตให้ข้าราชการตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว นอกสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๔ การจัดหาพัสดุประเภทยุทธภัณฑ์บางประเภทตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

๒. มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ก.ต.ช. ด้านกฎหมายพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการของ ผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๑ ให้เป็นไปตามมติข้อ ๑ แล้วนำเข้าที่ประชุม ก.ต.ช. อีกครั้ง หากยังไม่มีการประชุมให้นำเรียนกรรมการทุกท่านให้ความเห็นชอบก่อน แล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรี/ประธาน ก.ต.ช. พิจารณาลงนามในร่างระเบียบดังกล่าว

การประชุม ก.ต.ช. ครั้งที่ ๔ / ๒๕๕๓ วันอังคารที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓ ที่ประชุม ก.ต.ช. ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจในประเด็นที่ ๒ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ และประเด็นที่ ๑๐ การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม ดังนี้

ประเด็นที่ ๒ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติดังนี้

๑. ให้ความเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานงานตำรวจกรุงเทพมหานคร จังหวัด และสถานีตำรวจ และกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจของตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการตำรวจนครบาลตามเสนอของคณะปฏิรูประบบงานตำรวจ

๒. มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ก.ต.ช. ด้านกฎหมาย ไปพิจารณาปรับปรุง แก้ไขระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และวางระเบียบ ก.ต.ช. ฯ เพิ่มเติมตามมติข้อ ๑ แล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรี / ประธาน ก.ต.ช. พิจารณา ลงนามในร่างระเบียบดังกล่าว โดยไม่ต้องนำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณาอีก

ประเด็นที่ ๑๐ การจัดตั้งหน่วยงานในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยที่ประชุม ก.ต.ช. ได้มีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำเรื่องนี้ไปพิจารณารายละเอียด ระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีความคิดเห็นก่อน แล้วจึงนำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณาต่อไป

การประชุม ก.ต.ช. ครั้งที่ ๕ / ๒๕๕๓ วันพุธที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓ ที่ประชุม ก.ต.ช. ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจในประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน โดยมีมติเห็นชอบกำหนดเป็น นโยบาย ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดทำแผนการสรรหากำลังพล ระดับรองสารวัตร โดยเลื่อนจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นแผนระยะ ๓ ปี (ปีงบประมาณ ๒๕๕๔-๒๕๕๖) ปีละ ๗,๕๐๐ อัตรา แบ่งเป็นผู้มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน ๕,๐๐๐ อัตรา และผู้ที่ไม่มียุฒิปริญญาตรี จำนวน ๒,๕๐๐ อัตรา

๒. อัตราเงินเดือนที่ใช้รองรับการบรรจุแต่งตั้งใช้วิธีการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเป็นอัตราเงินเดือนขั้นสัญญาบัตร และให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติขอสนับสนุนอัตราเงินเดือนขั้นประทวนที่ขาดไปจากรัฐบาลทดแทนตามความจำเป็นและเหมาะสมในโอกาสต่อไป

๓. ลดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ผู้มีวุฒิปริญญาตรีที่มีสิทธิสอบคัดเลือกเลื่อนระดับตำแหน่งเป็นขั้นสัญญาบัตร จาก ๔ ปี ให้เหลือ ๒ ปี

๔. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขอคืนอัตราเงินเดือนที่ว่างจากการเกษียณอายุราชการจากคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) เพื่อใช้ในการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกรณีอื่นๆ เช่น การบรรจุแต่งตั้งผู้

สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ บุคลากรด้านการแพทย์ ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นต้น

โดยให้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการ ก.ต.ช. ในเรื่องความก้าวหน้าและแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ต้องการก้าวหน้าในสายงานของตำแหน่งชั้นประทวนไปพิจารณาด้วย

การประชุม ก.ต.ช. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ วันพุธที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๒ อาคาร ๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ประชุม ก.ต.ช. ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจในประเด็นที่ ๕ เรื่องการปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน และประเด็นที่ ๖ เกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ ดังนี้

ประเด็นที่ ๕ เรื่องการปรับปรุงพัฒนาระบบงานสอบสวน โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบกำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการพัฒนาระบบงานสอบสวนใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑.๑ พิจารณาปรับปรุงการสอบสวน และการพัฒนาองค์ความรู้ในงานสอบสวนให้อำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน

๑.๒ ปรับปรุงระบบการปกครองในสายงานสอบสวนและโครงสร้างตำแหน่งในสถานีตำรวจ

๑.๓ การพัฒนาบุคลากรในงานสอบสวนให้เป็นไปตามกฎหมาย

๑.๔ การพัฒนาขวัญกำลังใจของพนักงานสอบสวน

๒. ก.ต.ช. มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปพิจารณา ดังนี้

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒.๒ หัวหน้าสถานีตำรวจจะต้องเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในสำนวนการสอบสวน มีอำนาจในการทำความเห็นทางคดีและปกครองบังคับบัญชาพนักงานสอบสวนในสังกัดทุกคน

๓. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติไปดำเนินการนำเสนอ ก.ตร. เพื่อดำเนินการตาม มาตรา ๔๔ , ๔๕ , ๔๖ และ ๔๗ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เสร็จสิ้นภายในสามเดือน

ประเด็นที่ ๖ เกี่ยวกับการปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติดังนี้

๑. กำหนดขนาดของสถานีตำรวจเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็ก (S) ขนาดกลาง (M) และขนาดใหญ่ (L) พร้อมกำหนดมาตรฐานครุภัณฑ์และอุปกรณ์ในการให้บริการประชาชนอย่างสมบูรณ์

๒. เปลี่ยนแปลงกลุ่มตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มงานควบคุมอาชญากรรม และกลุ่มงานสืบสวนสอบสวน โดยทั้ง ๒ กลุ่มมีอิสระต่อกัน เพื่อความสะดวกในการสับเปลี่ยนและหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม

๓. นำเทคโนโลยีมาใช้งานให้มากขึ้น เช่น ระบบ Crime Data ระบบตู้แดง อิเล็กทรอนิกส์ ระบบ Call Center ระบบแจ้งเหตุ SMS และระบบสายตรวจ GPRS เป็นต้น

๔. กระจายการบริการลงสู่ชุมชนให้ทั่วถึง นำรูปแบบตำรวจชุมชนมาใช้งานอย่างเป็นรูปธรรม (เช่น ตำรวจอาสา อาสาจราจร หรือ Para police) และกำหนดรูปแบบในการทำงานและประสานงานด้านงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยกระจายการบริการลงสู่ชุมชนให้ทั่วถึงหรือขยายสาขาสถานีตำรวจและให้ตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่ประจำ ณ ที่ทำการชุมชน หรือ อบต. และร่วมกับท้องถิ่นโดยให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้หน่วยที่เกี่ยวข้องจัดทำ MOU และ TOR ในการปฏิบัติงานร่วมกันและกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการด้วยงบประมาณในการรักษาความสงบเรียบร้อยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่

๕. ปรับรูปแบบบริหารงานจราจรให้มีประสิทธิภาพ มีกลุ่มงานรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยเฉพาะที่ระดับสถานีตำรวจและในรูปแบบคณะกรรมการในระดับจังหวัด

๖. การนำระบบตำรวจเกณฑ์มาใช้เพื่อปฏิบัติงานรักษาสถานที่และการปฏิบัติงานในสถานีตำรวจภายใต้การควบคุมของตำรวจ

๗. กำหนดรูปแบบในการทำงานและประสานงานด้านงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม

๘. การแก้ไขปัญหาภาพลักษณ์ของตำรวจในสถานีตำรวจ เช่น การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนด้านงานจราจร โดยมีผู้รับผิดชอบกลุ่มงานเฉพาะและมีผู้ควบคุมที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและสารวัตร ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจจราจรเป็นไปเพื่อการบริการประชาชนให้มากขึ้น และกำหนดให้มีกลุ่มงานด้านการป้องกันอาชญากรรมโดยเฉพาะ เพื่อจะได้ทำงานด้านการป้องกันและโครงการต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

๙. นอกจากนี้ กรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจยังให้ข้อสังเกตในรายละเอียดประเด็นต่างๆ สำหรับการพัฒนาสถานีตำรวจไว้ด้วย เช่น สภาพสถานีตำรวจที่มีอยู่ในปัจจุบันจำนวนหนึ่งมีสภาพเก่าซึ่งต้องปรับปรุงให้เหมาะสม เป็นต้น

โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบกำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจตามแนวทางที่คณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจเสนอ

๒. ก.ต.ช. มีข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ กระจายงานที่ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของตำรวจให้กับองค์กรอื่น หรือภาคเอกชนรับไปดำเนินการ โดยให้เหลือเฉพาะงานที่เป็นอำนาจหน้าที่ของตำรวจโดยตรง

๒.๒ ดำเนินการเชิงป้องกันโดยใช้หลักการยุติธรรมชุมชน การกระจายการบริการสู่ชุมชนให้ทั่วถึง และการนำรูปแบบตำรวจชุมชนมาใช้งานอย่างเป็นรูปธรรมโดยร่วมกับท้องถิ่น และให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการจัดทำ MOU (Memorandum of Understanding) และ TOR (Terms of Reference) ในเรื่องนี้กับกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงยุติธรรม

๒.๓ ศึกษาว่ามีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อตกลงกับกระทรวงกลาโหม กำหนดให้นาระบบตำรวจเกณฑ์มาใช้กระทำได้หรือไม่

๒.๔ พิจารณาปรับปรุงกฎหมาย กรณีรณีเดียวกันให้สามารถถอยอมความกันได้ เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรติดขัด

๒.๕ กำหนดรูปแบบการทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนในเรื่องงบประมาณ

การประชุม ก.ต.ช. ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๔ วันศุกร์ที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสี่เขียว ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุม ก.ต.ช. ได้พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจในประเด็นที่ ๓ การสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจ ประเด็นที่ ๔ การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ของตำรวจ ประเด็นที่ ๗ การพัฒนากระบวนการในการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ และ ประเด็นที่ ๘ การปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ ดังนี้

ประเด็นที่ ๓ การสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติให้ฝ่ายเลขานุการ ก.ต.ช. ไปศึกษาข้อมูล ประเด็นข้อร้องเรียนแต่ละประเภท และองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ก.ต.ช. ที่จะรับไว้พิจารณา ก่อน แล้วนำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณา

ประเด็นที่ ๔ การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ของตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติดังนี้

๑. ให้ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะงานที่ไม่ใช่ ภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่สมควรถ่ายโอนให้กับหน่วยงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น รวมตลอดทั้งรูปแบบการถ่ายโอน นำเสนอ ก.ต.ช. พิจารณา โดยให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล อินนา เป็นประธานคณะทำงาน ส่วนคณะทำงาน ให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพดล อินนา ดำเนินการสรรหาแล้วแจ้งรายชื่อให้เลขาธิการ ก.ต.ช. เพื่อนำเสนอ นายกรัฐมนตรี / ประธาน ก.ต.ช. แต่งตั้ง

๒. ให้คณะทำงาน ฯ นำข้อสังเกตของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ไปประกอบการพิจารณาด้วย

ประเด็นที่ ๗ การพัฒนากระบวนการในการสรรหา การผลิต และการพัฒนาบุคลากรตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติเห็นชอบ กำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ ดังนี้

๑. ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยให้ศูนย์ฝึกอบรมของตำรวจภูธรภาค ๑-๘ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปอยู่ในสังกัดของกองบัญชาการการศึกษา

๒. ให้จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้ได้รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานการฝึกอบรมอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี และให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติขอทำความเข้าใจความตกลงกับสำนักงานงบประมาณ เพื่อขอแยกแผนงานการศึกษาอบรมข้าราชการตำรวจออกเป็นอีกแผนงานหนึ่งโดยเฉพาะ และให้กระทรวงการคลังพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ

ประเด็นที่ ๘ การปรับปรุงเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการของข้าราชการตำรวจ โดยที่ประชุม ก.ต.ช. มีมติเห็นชอบ กำหนดเป็นนโยบายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินโครงการจัดสร้างที่พักอาศัยทดแทนอาคารบ้านพักเดิมที่มีอายุการก่อสร้างมานาน โดยจัดทำโครงการร่วมกับบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด ตามแนวทางที่สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำเสนอในโครงการอาคารบ้านพักตำรวจขอยืมลือชา ทั้งนี้ ให้ขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลังและกรมธนารักษ์ เพื่อดำเนินโครงการเป็นกรณีเร่งด่วน

๒. การประกันชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และการจัดตั้งกองทุนเพื่อข้าราชการตำรวจ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจไปศึกษารายละเอียดโดยประสานข้อมูล กับกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลังเกี่ยวกับเงินอุดหนุนการจัดทำประกันชีวิตฯ และการจัดตั้งกองทุนฯ แล้วนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยให้นางสาวสุภา ปิยะจิตติ กรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ พิจารณาในเรื่องดังกล่าวด้วย

ผลการดำเนินการตามมติ ก.ต.ช. ที่ดำเนินการข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจและคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ

หลังจาก ก.ต.ช. มีมติในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ แต่บางประเด็นเท่านั้น ก.ต.ช. ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูประบบงานตำรวจ เช่น การจัดตั้งคณะอนุกรรมการ ก.ต.ช. เพื่อรับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจนั้น ก.ต.ช. มีข้อพิจารณาและข้อห่วงใยว่า อาจจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง เนื่องจากปัจจุบันมีองค์กรที่ทำหน้าที่ตำรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งภายในและภายนอก รวมถึงสื่อสารมวลชนด้วย หากสร้างองค์กรใหม่ขึ้นมาอีกจะยิ่งทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและกระทบต่อกำลังขวัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ หรือบางประเด็น ก.ต.ช. ที่ได้ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียด เพื่อนำกลับไปเสนอเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้ง เช่น การจัดตั้งสำนักงานพัฒนาระบบงานตำรวจได้ มอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติไปศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียด เป็นต้น

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

เกียรติพงษ์ มีเพียร, พ.ต.อ.(พิเศษ). ๒๕๔๕. คุณธรรมและจรรยาบรรณของ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน. นครปฐม : โรงเรียน
นายร้อยตำรวจ.

เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๘. คุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่
ตำรวจ. รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
เอกสารอัดสำเนา.

กฤษณะ ผลอนันต์, พล.ต.ต.. ๒๕๔๑. กลยุทธ์การพัฒนาระบบการบริหาร
งานบุคคลของกรมตำรวจ : ศึกษากรณียศและระบบงาน
สายตรวจ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

คณะกรรมการจัดการบริหารและการยุติธรรม วุฒิสภา. ๒๕๓๙. กระบวนการ
ยุติธรรมและเรื่องพัฒนาการขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและทางแพ่ง.
รายงานการประชุมทางวิชาการและสรุปผลการพิจารณา
ศึกษา. กรุงเทพฯ : เค.พี.พรินติ้ง.

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. ๒๕๔๙. ยุติธรรมชุมชน: กรอบแนวคิดและ
แนวทางการปฏิบัติในสังคมไทย. คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. เอกสารอัดสำเนา.

จตุพร บานชื่น. ๒๕๓๓. **กิจการตำรวจไทย**. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารอัดสำเนา.

จิราภรณ์ สว่างเนตร. ๒๕๔๔. **ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์**. นครปฐม : ภาควิชาสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณรงควิช ไทยทอง, พ.ด.ต.. ๒๕๓๕. **การจัดองค์กรและรูปแบบการบริหารของตำรวจภูธร**

ในทศวรรษหน้า. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

หินพันธุ์ นาคะตะ. ๒๕๒๓. **การศึกษาและวิเคราะห์ระบบการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ**.

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันจิตพัฒนาบริหารศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. ๒๕๔๗. “การพัฒนากระบวรราชการไทย.” ใน **รัฐประศาสนศาสตร์ :**

ขอบข่ายและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. ๒๕๒๕. **การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎี**

และมาตรการ. รายงานการวิจัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันจิต

พัฒนาบริหารศาสตร์.

_____. ๒๕๓๐. **การบริหารงานตำรวจ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

พงษ์ภุชณ มงคลสินธุ์และคณะ. ๒๕๔๒. **กระบวนการยุติธรรมกับการถ่วงดุลอำนาจ**

โดยรัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

พิชิตชัย ศรียานนท์, พ.ด.ท.. ๒๕๓๙. **ตำรวจของประชาชน**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

สถาบันพระปกเกล้า.

พิทยา บวรวัฒนา. ๒๕๒๗. **รัฐประศาสนศาสตร์: ทฤษฎีและแนวการศึกษา (ค.ศ. ๑๘๘๗-๑๙๗๐)**.

กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

พรเพ็ญ เพชรสุศิริ. ๒๕๔๓. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบงานยุติธรรมในศตวรรษหน้า :**

การประเมินสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมทางอาญา,

รายงานการวิจัย สถาบันจิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. ๒๕๒๗. “นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในยุทธศาสตร์

การพัฒนาปัจจุบัน.”ใน **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. ทวีทอง

หงษ์วิวัฒน์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภการพิมพ์.

ยันยงค์ คำบันลือ. ๒๕๔๙. **การศึกษาเพื่อปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานของตำรวจ**. ประมวลแนวคิดมุมมองของคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาเพื่อการปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานของตำรวจ คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา. เอกสารอัดสำเนา. วัฒนา สักกวัตร, พ.ต.อ.. ๒๕๔๒. **การบริหารงานสถานีตำรวจ**. นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

วรเดช จันทรศร. ๒๕๓๕. “การบริหารการเมือง.” ใน **รัฐประศาสนศาสตร์ : ทฤษฎีและการประยุกต์**. วรเดช จันทรศรและอังณาพรณ เทะปะรณะ บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกและการพิมพ์.

_____. ๒๕๓๖. “การปฏิรูปงานตำรวจไทย.” ใน **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์** ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๔ เดือนตุลาคม ๒๕๓๖. หน้า ๔๔๓-๔๗๓.

_____. ๒๕๔๐. **ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ.

วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์, พล.ต.ต.. ๒๕๓๘. **การใช้พลเรือนเพื่อปฏิบัติงานบางหน้าที่ในกรมตำรวจ**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สมเกียรติ อัครวิชัย. ๒๕๓๐. **ปัญหาการบริหารงานตำรวจ**. กรุงเทพฯ : ๖๘ การพิมพ์.

สัมฤทธิ์ ภาตรา, พล.ต.ต.. ๒๕๓๘. **การสรรหาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานตำรวจของกรมตำรวจไทย**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สุวัฒน์ อารังศรีสกุล, พล.ต.ต.. ๒๕๔๑. **การวิเคราะห์หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ : ความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

โสภณ ศรีวพจน์, พ.ต.อ.. ๒๕๔๘. **การบริหารงานตำรวจยุคใหม่**. นครปฐม : พันตำรวจพันตั้ง. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ. ๒๕๔๙. **พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗**. กรุงเทพฯ : มปท..

ศุภชัย ยาวะประภา. ๒๕๔๖. **การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย**, กรุงเทพฯ : จุฑาทอง.

อชิรวิทย์ สุพรรณเภสัช, พล.ต.ต.. ๒๕๔๒. **พระบรมราโชวาทและพระบรมราโชบายในการบริหารงานตำรวจ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ พันธ์ตั้ง เว็นเตอร์.

อรรถพร ชูบำรุงและคณะ. ๒๕๓๕. **การปรับปรุงโครงสร้างงานตำรวจไทย**. รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารอัดสำเนา. อยุธยา เพชรอินทร, พ.ต.ต.. ๒๕๔๒. **ตำรวจกับการเมืองไทย**. นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. อำนวนย เพชรศิริ, พล.ต.ต.. ๒๕๓๖. **ก.ตร. กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการกรมตำรวจ**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. เฮอร์แมน โกลด์สไตน์. ๒๕๓๙. **การคอร์รัปชันของตำรวจ : แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและการควบคุม**. แปลและเรียบเรียงโดย พ.ต.ท.โสภณ ศรีวาทน์ จาก Police Corruption : Perspective on Its Nature and Control. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- Bayley, David H. 1991. **Forces of Order : Police Modern Japan.** 2nded. Berkeley and Los Angeles, California : University of California Press.
- _____. 1996. **Police for the Future : Studies in Crime and Public Policy.** Oxford : Oxford University Press.
- Cohn, Alvin W. (Editor). 1978. **The Future of Policing.** Beverly Hills, California : SAGE Publications.
- Cox, Steven M., & Wade, John E. 2002. **The Criminal Justice Network : An Introduction.** 4thed. New York : McGraw-Hill.
- Fairchild, Erika. 1993. **Comparative Criminal Justice Systems.** California : Wadsworth Publishing.
- Fairchild, Erika & Dammer, Harry R. 2001. **Comparative Criminal Justice Systems.** 2nded. California : Wadsworth/Thompson Learning.
- Friedmann, Robert R. 1992. **Community Policing : Comparative Perspectives and Prospects.** Hertfordshire : Harvester Wheatsheaf.
- Haberfeld, M. R. 2006. **Police Leadership.** Upper Saddle River, N.J. : Pearson/Prentice Hall.

- Miller, Seumas & Blackler, John. 2005. **Ethical Issues in Policing**. Hants : Ashgate.
- Holden, Richard N. 1994. **Modern Police Management**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall Career and Technology.
- Peak, Kenneth J.; Gaines, Larry K. and Glensor, Ronald W. 2003. **Police Supervision and Management : In An Era of Community Policing**. 2nded. New Jersey : Prentice Hall.
- Reichel, Philip L. 1994. **Comparative Criminal Justice Systems : A Topical Approach**. New Jersey : Prentice Hall Career & Technology.
- _____. 2002. **Comparative Criminal Justice Systems : A Topical Approach**. 3rded. New Jersey : Pearson Education.
- Reid, Sue Titus. 2006. **Crime and Criminology**. Boston : McGraw-Hill.
- Reiner, Robert. 2000. **The Politics of The Police**. Oxford : Oxford University Press.
- Swanson, Charles R.; Territo, Leonard and Taylor, Robert W. 2004. **Police Administration : Structures, Process and Behavior**. 6thed. New Jersey : Prentice Hall.
- Thibault, Edward A.; Lynch, Lawrence M. and McBride, R. Bruce. 2006. **Proactive Police Management**. 7thed. New Jersey : Prentice Hall.
- Uglow, Steve. 1995. **Criminal Justice**. London : Sweet and Maxwell.
- Walker, Samuel. 2005. **The New World of Police Accountability**. California : SAGE Publications.

วิทยานิพนธ์ภาษาไทย

- กำธร จันทิ, พ.ต.ต.. การวิเคราะห์เชิงกฎหมายเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างตำรวจ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เฉลิมพล เกียรติทาทราย, ร.ต.อ.. ๒๕๔๕. **ทัศนะของประชาชนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล ๖**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ซึ้ง เจริญทอง, จ.ส.ต.. ๒๕๔๓. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานตำรวจ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชาญชัย จิตรเหล้าธรรม. ๒๕๔๙. รัฐตำรวจสมัยใหม่ : ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคมภายใต้รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พ.ศ. ๒๕๔๔ – ๒๕๔๙. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาตรี เชื้ออภัย, ร.ต.ท.. การพัฒนาพนักงานสอบสวนเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามแนวนโยบายสำนักงานตำรวจแห่งชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพล โกมินทรชาติ. ๒๕๔๔. ทักษะของเจ้าหน้าที่สืบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล ๖ กับการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพดล เพ็ชรคำ, ร.ต.อ.. ๒๕๓๖. การเมืองกับตำรวจ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรณินทร์ ศิริโพธิสมพร. ๒๕๔๒. ความพึงพอใจในงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปริญญา ปาละ, ร.ต.ท.. ๒๕๔๓. บทบาทพนักงานสอบสวนในการอำนวยความสะดวกตามแนวทางรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์ธร ธัญญสิริ, พ.ต.ท.. ๒๕๔๕. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำรวจ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงษ์สยาม มีขันทอง, ร.ต.อ.. ๒๕๓๗. นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรกับการกระจายอำนาจการปกครอง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พงษ์ศักดิ์ เฉลิมแสน, ร.ต.อ.. ๒๕๔๑. **การปรับปรุงโครงสร้างกิจการตำรวจไทย**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรเทพ ประเสริฐพันธุ์, พ.ต.อ.. ๒๕๔๒. **การศึกษาเจตคติของผู้บริหารผ่านการปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานตำรวจแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิบูลย์ กิตติอัมพานนท์, พ.ต.ท.. ๒๕๔๑. **ตำรวจกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดนันทบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ประไพพ, ร.ต.อ.. ๒๕๔๘. **บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจ : ศึกษากรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัณยา ทับเป็นไทย, พ.ต.ต.(หญิง). ๒๕๔๘. **การบริหารงานตำรวจ : ศึกษาเกณฑ์การแบ่งข้าราชการตำรวจประเภทมียศและไม่มียศ**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิพันธุ์ ทินกร. ๒๕๓๙. **ระดับรายได้ที่เหมาะสมของข้าราชการ : กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจ**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุชิน กิจกสิกร, พ.ต.ต.. ๒๕๓๙. **วิเคราะห์การบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สีชมพู โพธิ์ชัย. ๒๕๔๔. **การพัฒนาบุคลากรของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดเลย**, วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาติ เสี่ยงศักดิ์, ร.ต.อ.. ๒๕๔๔. **ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย : ศึกษากรณีการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาภรณ์ งบสูงเนิน. ๒๕๔๗. **บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.สถานีตำรวจ) ในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล ๕**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สิริวิวัฒน์ เมนะเสวต, พ.ต.ท.. ๒๕๔๓. การเมืองกับการปรับโครงสร้างกรมตำรวจ
เป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สหกันันต์ พูลเพิ่มบุญกุลศุล, ส.ต.อ.(หญิง). ๒๕๔๓. ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
กรมตำรวจเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการ
ตำรวจ. วิทยานิพนธ์ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนุกุล รัชชธรรมเสมอ. ๒๕๓๗. การสรรหา คัดเลือก บรรจุ แต่งตั้ง และเลื่อนตำแหน่ง
ข้าราชการตำรวจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษากรณีจังหวัดยะลา.
ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตร มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์.
- อภิรักษ์ อมราพิทักษ์, ร.ต.อ.. ๒๕๔๐. สภาวะขวัญของพนักงานสอบสวน : ศึกษากรณี
กองบังคับการตำรวจนครบาล๒. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาคผนวก

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๗๒๐-๗๒๑/๒๕๕๐

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ และผู้บังคับการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕)

(๒) ปรับปรุงองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การได้มา และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะ ๓ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๔๑)

(๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการ (เพิ่มหมวด ๒ คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการ มาตรา ๒๓/๑ ถึงมาตรา ๒๓/๓)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมยศและตำแหน่งข้าราชการตำรวจชั้นประทวน รวมทั้งการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๔)

(๕) กำหนดให้มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓/๑ ถึงมาตรา ๔๓/๕)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับบรรจุ การแต่งตั้ง และการเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการตำรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ถึงมาตรา ๕๕ เพิ่มมาตรา ๕๕/๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๘)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของข้าราชการตำรวจ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๖)

(๘) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจ (เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังมีความไม่เหมาะสม ซึ่งมีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการบังคับบัญชา และการบริหารงานของข้าราชการตำรวจ การกำหนดยศและตำแหน่งของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ และการกำหนดกลไกในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจ อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๓/๑ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนถึงอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๖”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การแบ่งส่วนราชการตาม (๑) เป็นกองบัญชาการ และการจัดตั้งหรือการยุบกองบัญชาการตาม (๒) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่เป็นการแบ่งส่วนราชการในกองบัญชาการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวงนั้นแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมติของ ก.ต.ช.

(๒) กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติราชการที่ ก.ต.ช. กำหนด รวมทั้งกำกับเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติรองจากนายกรัฐมนตรี

(๔) เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๕) วางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจหรือพนักงานสอบสวนปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ผู้บัญชาการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกองบัญชาการ และบริหารราชการของกองบัญชาการนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการ และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของกองบัญชาการ ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติราชการที่ ก.ต.ช. ก.ต.ส. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกองบัญชาการ

(๓) ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของกองบัญชาการนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) วางระเบียบหรือทำคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการอย่างอื่นเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๑ (๕) สำหรับการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการนั้น

(๕) เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับราชการของกองบัญชาการนั้น

(๕) เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับราชการของกองบัญชาการนั้น

(๖) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและ ก.ต.ส. ทุกสัปดาห์ หรือตามระยะเวลาที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ ก.ต.ส. กำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายและกฎ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. ก.ตร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด กำหนดให้การดำเนินการใดเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจเช่นนั้น ในฐานะเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการนั้น ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต.ช. กำหนด

ทั้งนี้เว้นแต่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น จะกำหนดให้เป็นอำนาจเฉพาะของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้บังคับแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องดำเนินการให้กองบัญชาการแต่ละกองบัญชาการได้รับงบประมาณ ตามที่ปรากฏในเอกสารประกอบ งบประมาณรายจ่ายที่เสนอต่อรัฐสภา

ในการกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการ ตาม (๒) ให้ผู้บัญชาการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับผู้บังคับการทุกคนในกองบัญชาการนั้น รวมตลอดทั้งรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือองค์กรของประชาชนประกอบด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้บังคับการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารราชการของกองบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. และ ก.ตร.

(๒) ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุสถานที่และทรัพย์สินอื่น ของกองบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. และ ก.ตร.

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายและกฎ รวมทั้งนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมติของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. และ ก.ตร.”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในลักษณะ ๓ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ มาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ลักษณะ ๓ การบริหารงานตำรวจ

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ต.ช.” มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารราชการตำรวจ นโยบายระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจในภาพรวม รวมตลอดทั้งนโยบายการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตำรวจ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ ให้ ก.ต.ช. ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(ก) ประธาน ก.ต. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรมหรือผู้แทน

(ข) ประธาน ก.อ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการหรือผู้แทน

(ค) ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ง) ปลัดกระทรวงยุติธรรม

(จ) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(ฉ) ประธานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตำรวจในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีตำรวจหรือรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จำนวนสี่คน และผู้ซึ่งไม่เป็นและไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจจำนวนหกคน

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ต.ช.

ให้นายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม(๓)ในราชกิจจานุเบกษา
ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดตาม(๒)ให้กรรมการโดยตำแหน่งตาม(๒)
ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๘ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ ให้ ก.ต.ช. มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พิจารณาดำเนินการคัดเลือกข้าราชการตำรวจเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ หรือโยกย้ายผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๒) กำกับและประเมินผลการปฏิบัติงานนโยบายยุทธศาสตร์และการบริหารราชการ
ตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการนี้ให้มีคณะกรรมการกำกับและประเมินผล
ประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๗ (๓) ไม่เกินสามคนที่ ก.ต.ช. แต่งตั้ง
แล้วรายงาน ก.ต.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(๓) เสนอแนะและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง
และมาตรา ๑๐ วรรคสอง และกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง

(๔) เสนอแนะและเร่งรัดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือ ก.ตร. ทบทวนและแก้ไข
กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใดๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือไม่เป็นไปตามนโยบายหรือ
ยุทธศาสตร์ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๖

(๕) กำหนดแผนและขั้นตอนการพัฒนาระบบงานตำรวจ วางระบบงาน ระบบอัตรา
ข้าราชการตำรวจ และอัตราค่าตอบแทนในสถานตำรวจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี ค่านิยม
เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต ระบบคุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

(๖) ออกระเบียบ ประกาศ หรือมีมติในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการตำรวจ
และวิธีปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามแบบแผน นโยบาย และยุทธศาสตร์
ที่ ก.ต.ช. กำหนด

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ ก.ต.ช. มอบหมาย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้
ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ต.ช.

ระเบียบหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในการดำเนินการตาม (๕) ก.ต.ช. จะกำหนดให้มีหน่วยงานหรือคณะบุคคลขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อศึกษาและเสนอแนะต่อ ก.ต.ช. หรือจะมอบหมายให้ส่วนราชการใดช่วยศึกษาและเสนอแนะก็ได้

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นและไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๑๗ (๓) ต้องแต่งตั้งจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงทางด้านการบริหารงานตำรวจ การบริหารงานยุติธรรม ด้านอาชีวศึกษา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ การธนาคาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวนสี่คน และจากผู้มีประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือสิทธิมนุษยชน จำนวนสองคน

มาตรา ๒๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นที่ปรึกษาของข้าราชการการเมือง หรือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม
- (๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง
- (๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๘) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
- (๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๑๐) ไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๒๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

(๕) ก.ต.ช. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน ในกรณีนี้จะไม่ดำเนินการให้มีการสรรหาก็ได้

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๓ การประชุมของ ก.ต.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ก.ต.ช. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ประธานกรรมการและกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๒) (ค) (ง) (จ) และ (ฉ) จะมอบหมายบุคคลใดให้มาประชุมแทนไม่ได้

ให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมและการลงมติของ ก.ต.ช. ในการนี้ ก.ต.ช. จะออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุมและการลงมติของ ก.ต.ช. ของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๘(๒) และของคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๘(๓) ด้วยก็ได้

หมวด ๒

คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการ

มาตรา ๒๓/๑ ให้ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค และกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีคณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการดังกล่าวแห่งละหนึ่งคณะ เรียกโดยย่อว่า “ก.ต.ส.” โดยออกนามกองบัญชาการนั้นประกอบ มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและแผนการปฏิบัติงานของกองบัญชาการและสนับสนุนการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการให้บรรลุตามเป้าหมาย

มาตรา ๒๓/๒ ให้ ก.ต.ส. ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีว่าการเขตที่อยู่ในพื้นที่กองบัญชาการสำหรับ ก.ต.ส. ประจำตำรวจภูธรภาค และอธิบดีการฝ่ายคดีอาญาสำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาล

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดคนหนึ่งที่อยู่ในเขตกองบัญชาการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดสำหรับ ก.ต.ส. ประจำตำรวจภูธรภาค และปลัดกรุงเทพมหานครสำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาล

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาการต่างๆ ทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ กรณีตำรวจภูธรภาคให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ของภาคนั้น

(ข) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคัดเลือกจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือจากประชาชนว่าเป็นผู้ประพฤติตนสุจริตและเที่ยงธรรม

(ค) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคัดเลือกจากผู้ซึ่งเคยเป็นข้าราชการตำรวจที่เคยดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บังคับการขึ้นไปและเป็นที่ยอมรับนับถือของข้าราชการตำรวจและประชาชน

ให้กรรมการตามมาตรานี้เลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นประธานกรรมการ

ให้ข้าราชการตำรวจในสำนักงานจเรตำรวจตามที่จเรตำรวจแห่งชาติกำหนดเป็นเลขานุการคณะกรรมการคนหนึ่ง และผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ต.ช. กำหนด

ให้ผู้บัญชาการแจ้งรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้ ก.ต.ช. ทราบ
ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ ก.ต.ส. ประกอบด้วย
กรรมการเท่าที่มีอยู่ แต่ทั้งนี้ต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ
ทั้งหมดตามมาตรา

ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับ
กับ ก.ต.ส. ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓/๓ ให้ ก.ต.ส. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกองบัญชาการ

(๒) กำกับ เร่งรัด และติดตามการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการให้เป็นไปตาม
แผนปฏิบัติราชการประจำปี

(๓) ประเมินผลการปฏิบัติราชการของกองบัญชาการและผู้บัญชาการ

(๔) เสนอแนะให้มีการออก แก้อภัย หรือปรับปรุงระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง
ในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารราชการตำรวจ และวิธีปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจ

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ ก.ต.ส. มอบหมาย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ต.ช. มอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้
ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ต.ส.”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ยศตำรวจมีตามลำดับ ดังต่อไปนี้

พลตำรวจเอก

พลตำรวจโท

พลตำรวจตรี

พันตำรวจเอก

พันตำรวจโท

พันตำรวจตรี

ร้อยตำรวจเอก

ร้อยตำรวจโท

ร้อยตำรวจตรี

นายดาบตำรวจ

นายสิบตำรวจ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) และ (๓) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ชั้นประทวน ได้แก่ผู้มียศนายสิบตำรวจและนายดาบตำรวจ

(๓) ชั้นพลตำรวจ ได้แก่ พลตำรวจและพลตำรวจสำรอง”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งยศตำรวจชั้นสัญญาบัตรหากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการจะแต่งตั้งว่าที่ยศตำรวจชั้นสัญญาบัตรเป็นการชั่วคราวก็ได้ โดยให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้แต่งตั้ง

(๑) ตั้งแต่ว่าที่ยศพลตำรวจตรีขึ้นไป ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง

(๒) ตั้งแต่ว่าที่ยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าที่ยศพันตำรวจเอก ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้แต่งตั้ง

(ก) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้แต่งตั้งสำหรับข้าราชการตำรวจที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(ข) ผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งสำหรับข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นประทวน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร. โดยให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้แต่งตั้ง

(๑) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้แต่งตั้งสำหรับข้าราชการตำรวจที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๒) ผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งสำหรับข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

การแต่งตั้งยศตำรวจชั้นประทวนเป็นกรณีพิเศษ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการ แล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ตร.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๓๕

ผู้ซึ่งจะได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ ต้องเป็นผู้เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอกและพ้นจากความเป็นข้าราชการตำรวจไปแล้วเกินสองปี

(๒) กรรมการข้าราชการตำรวจโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการ ก.พ. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติซึ่งมีอาวุโสสูงสุดตามลำดับจำนวนสองคน ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการภาคซึ่งที่ประชุมผู้บัญชาการภาคคัดเลือกกันเองจำนวนสามคน

(๓) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๓๕ ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการบำนาญที่เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจโทขึ้นไปจำนวนสามคน

(ข) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญในสาขานิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ หรืออาชีววิทยาและงานยุติธรรม และไม่เคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจจำนวนห้าคน

ให้ผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจเป็นเลขาธิการ ก.ตร. และ ก.ตร. จะแต่งตั้งข้าราชการตำรวจไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ ก.ตร. ก็ได้

ให้นายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อประธานกรรมการข้าราชการตำรวจและกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“(๒/๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการคัดเลือกข้าราชการตำรวจเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการขึ้นไป”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ นอกจากคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ แล้ว ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจและกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

ในกรณีที่ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของประธานกรรมการข้าราชการตำรวจและกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ ก.ตร. เป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๓๔ กรรมการข้าราชการตำรวจจะเป็นกรรมการใน ก.ต.ช. ก.ต.ส. ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาคในขณะเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้บัญชาการ

มาตรา ๓๕ การคัดเลือกประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๐ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๓๐ (๑) ให้ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจตรีขึ้นไปเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือก

(๒) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๐ (๓) (ก) ให้ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจตรีขึ้นไปเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือกหนึ่งคน ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจตรีถึงพันตำรวจเอกเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือกหนึ่งคน และให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรซึ่งมียศร้อยตำรวจเอกลงมาเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือกหนึ่งคน

(๓) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๐ (๓) (ข) ให้ข้าราชการตำรวจยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือก

มาตรา ๓๖ การคัดเลือกประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งมีสิทธิได้รับคัดเลือกเป็นประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วแต่กรณี แล้วจัดส่งบัญชีรายชื่อบุคคลดังกล่าวโดยเรียงลำดับตามตัวอักษรไปยังผู้มีสิทธิเลือกก่อนวันคัดเลือกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน

(๒) สำหรับการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๐ (๓) (ข) ให้ ก.ต.ช. ตั้งคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบคน เพื่อดำเนินการสรรหาให้ได้รายชื่อผู้เหมาะสมไม่น้อยกว่าสิบเท่าของจำนวนที่จะมีการคัดเลือก และให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจจัดส่งรายชื่อดังกล่าวโดยเรียงตามลำดับตัวอักษรไปยังผู้มีสิทธิเลือกก่อนวันเลือกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบวัน

(๓) ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีสิทธิได้รับเลือกดำเนินการใดอันมีลักษณะเป็นการแนะนำตัว หรือหาเสียง และห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ซึ่งมีสิทธิเลือกดำเนินการใด ในลักษณะเป็นการบังคับ ชี้นำ จูงใจ ใช้ หรือสนับสนุนผู้ใดบังคับบัญชาเพื่อผลอย่างใดในการออกเสียงลงคะแนน

(๔) ในการคัดเลือกให้ใช้วิธีออกเสียงโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ และห้ามไม่ให้ทำด้วยประการใดให้เป็นที่รู้ว่าผู้ใดลงคะแนนคัดเลือกผู้ใด

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนมากตามลำดับลงมาตามจำนวนที่กำหนดไว้เป็นผู้ได้รับคัดเลือก ในกรณีที่มิได้ผู้ได้รับคัดเลือกหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับคัดเลือกตามจำนวนที่จะพึงมีได้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทำการจับสลาก เพื่อให้ได้ผู้ได้รับคัดเลือกจนครบจำนวน

(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการอื่นตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

เมื่อได้ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้เสนอไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๓๗ ให้ชั้นบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งไม่ได้รับคัดเลือกแต่ละประเภทซึ่งอยู่ในลำดับถัดจากผู้ได้รับคัดเลือกตามมาตรา ๓๖ ลงมาตามลำดับตามจำนวนที่ ก.ตร. เห็นสมควรไว้ด้วย

มาตรา ๓๘ ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๓๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๘ ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๓

(๔) ก.ตร. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการข้าราชการตำรวจทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการข้าราชการตำรวจ

(๕) สมักรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ หรือกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อในประเภทนั้นตามมาตรา ๓๗ ในลำดับแรกเป็นประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ หรือกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิแทน แล้วแต่กรณี และให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

การดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งแทน หากมีกำหนดเวลาไม่ถึงสองปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตาม มาตรา ๓๘

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ หรือกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการจัดให้มีการคัดเลือกประธานกรรมการข้าราชการตำรวจ หรือกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ภายในหกสิบวันก่อนวันครบวาระ”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๓/๑ มาตรา ๔๓/๒ มาตรา ๔๓/๓ มาตรา ๔๓/๔ และมาตรา ๔๓/๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๔๓/๑ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจสำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค แห่งละหนึ่งคณะ เรียกโดยย่อว่า “ก.ตร. กองบัญชาการ” หรือ “ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค” โดยออกนามกองบัญชาการหรือภาคนั้นประกอบด้วย และให้แต่ละ ก.ตร.กองบัญชาการ และ ก.ตร.ตำรวจภูธรภาค ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ หรือประธานกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๔๓/๒ (๑) จากผู้ซึ่งเคยเป็น

ข้าราชการตำรวจยศตั้งแต่พลตำรวจโทขึ้นไปและพ้นจากราชการตำรวจมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปี

(๒) ผู้บัญชาการ และรองผู้บัญชาการตามลำดับอาวุโสในกองบัญชาการและ ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาคนั้นจำนวนสองคน ผู้แทน ก.ตร. และผู้แทนสำนักงาน ก.พ. เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ในกรณีที่ เป็น ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค ให้มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกรรมการด้วยหนึ่งคน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่อยู่ในเขตตำรวจภูธรภาคเลือกกันเอง ให้เหลือหนึ่งคน

(๓) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการบำนาญและเคยรับราชการเป็นข้าราชการตำรวจ ยศพันตำรวจเอกขึ้นไป ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๔๓/๒ (๒) จำนวนสามคน

(ข) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคัดเลือกจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีหรือผู้มี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ และไม่เป็นข้าราชการตำรวจ ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๔๓/๒ (๓) จำนวนสามคน

ให้ผู้บังคับการกองบังคับการอำนวยการของกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาค แต่ละภาค เป็นเลขานุการ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค และรองผู้บังคับการกองบังคับการอำนวยการของกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาค แต่ละภาคเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค แล้วแต่กรณี

ให้ประธานกรรมการประกาศรายชื่อกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ตาม (๓) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓/๒ การคัดเลือกประธานกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔๓/๑ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ประธานกรรมการตามมาตรา ๔๓/๑ (๑) ให้ข้าราชการตำรวจยศ พันตำรวจตรีขึ้นไปในกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค เป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือก

(๒) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๓/๑ (๓) (ก) ให้ข้าราชการ ตำรวจยศร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค เป็นผู้ลงคะแนน คัดเลือกจำนวนสองคน และให้ข้าราชการตำรวจยศนายดาบตำรวจลงมาในกองบัญชาการ หรือตำรวจภูธรภาคแต่ละภาคเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือกหนึ่งคน

(๓) กรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๓/๑ (๓) (ข) ให้ข้าราชการตำรวจคร้อยตำรวจตรีขึ้นไปในกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคแต่ละภาคเป็นผู้ลงคะแนนคัดเลือก

มาตรา ๔๓/๓ ให้นำความในมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับประธานกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ ประธานกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค และกรรมการข้าราชการตำรวจผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๓/๑ โดยอนุโลม

มาตรา ๔๓/๔ ให้ ก.ตร. กองบัญชาการ และ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค มีอำนาจหน้าที่ในกองบัญชาการและตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการหรือในตำรวจภูธรภาคให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจที่ ก.ตร.กำหนด รวมทั้งวางระเบียบปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับระเบียบแบบแผนและนโยบายของ ก.ต.ช. ก.ต.ส. และ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หรือมติที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ ก.ตร.

(๒) ให้ความเห็นชอบการคัดเลือกข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบสารวัตรขึ้นไปถึงรองผู้บังคับการในกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาค

(๓) ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบสารวัตรขึ้นไปถึงรองผู้บังคับการ ไปหรือมาดำรงตำแหน่งต่างกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาค

(๔) มีมติสั่งการให้กองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่าการดำเนินการของกองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นไปตาม (๑) และให้รายงานต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิจารณาและสั่งการต่อไปในกรณีที่กองบัญชาการหรือตำรวจภูธรภาคไม่ปฏิบัติตามมติดังกล่าว

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาคแต่ละภาค มอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา ๔๓/๕ ในกองบัญชาการอื่นนอกจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรภาค ก.ตร. จะกำหนดให้มี ก.ตร.กองบัญชาการอื่น ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น

ให้นำมาตรา ๔๗/๑ มาตรา ๔๗/๒ มาตรา ๔๗/๓ และมาตรา ๔๗/๔ มาใช้บังคับกับองค์ประกอบ การได้มาอำนาจหน้าที่และการประชุม ของ ก.ตร. กองบัญชาการอื่นดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความใน (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ ดำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๒) ผู้ช่วยสารวัตร และผู้บังคับหมู่

(๑๓) ประจําหมู่”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔) ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ ดำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“(๑๔) ลูกหมู่”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ ดำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“การกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงอำนาจ การสอบสวนของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ เมื่อดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า สามปี และได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ส.๖ อีกทั้งได้ผ่านการประเมินแล้ว ให้ผู้นั้น เป็นพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติ ดำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ตำแหน่งพนักงานสอบสวนจะมีจำนวนเท่าใด และแต่ละตำแหน่งจะเลื่อนได้ ถึงระดับใด ให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจตาม พระราชบัญญัตินี้ให้ผู้บังคับบัญชาตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้ง เว้นแต่เป็นการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตำแหน่งรองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญลงมา ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค และกองบัญชาการอื่นที่มี ก.ตร. กองบัญชาการ ตามมาตรา ๔๓/๕ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๒) ในกองบัญชาการอื่นที่ไม่มี ก.ตร. กองบัญชาการ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความใน (๑๒) และ (๑๓) ของมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๒) ตำแหน่งผู้ช่วยสารวัตรหรือตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศนายดาบตำรวจ

(๑๓) ตำแหน่งประจำหมู่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจยศนายสิบตำรวจหรือนายดาบตำรวจ”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๔) ของมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“(๑๔) ตำแหน่งลูกหมู่ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๑ (๑๒) (๑๓) และ (๑๔) อาจได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและมียศตามมาตรา ๕๑ (๑๑) ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๑ (๑๔) อาจได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและมียศตามมาตรา ๕๑ (๑๒) และ (๑๓) ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ตร.”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๑) ให้ ก.ต.ช. พิจารณาคัดเลือกข้าราชการตำรวจตามมาตรา ๑๘ (๑) แล้วเสนอให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔(๕) ลงมาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) ให้ผู้บัญชาการเจ้าหน้าที่บัญชีรายชื่อข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการนั้นซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วนสำหรับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว แล้วเสนอ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค เพื่อพิจารณาคัดเลือกเสนอ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกองบังคับการที่ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้คัดเลือกรายชื่อข้าราชการตำรวจเสนอ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๗) ถึง (๑๐) ในกองบัญชาการตามมาตรา ๔๓/๑ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้คัดเลือกข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการนั้น เสนอ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค ให้ความเห็นชอบแล้วให้ผู้บัญชาการเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

(๔) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๑๑) ลงมาในกองบัญชาการ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้คัดเลือกและสั่งแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการนั้น

(๕) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ถึง (๑๐) ในกองบัญชาการที่ไม่มี ก.ตร. ตามมาตรา ๔๓/๑ หรือมาตรา ๔๓/๕ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้คัดเลือก เสนอ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วให้ผู้บัญชาการเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

(๖) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกองบังคับการที่ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้คัดเลือกและสั่งแต่งตั้ง

ในการดำเนินการคัดเลือกของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการตาม (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ให้มีการรับฟังความเห็นและข้อเสนอนะของผู้บัญชาการหรือผู้บังคับการที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ประกอบด้วย ในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน

ในการคัดเลือกข้าราชการตำรวจตาม (๓) ให้ผู้บัญชาการนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้บังคับการเสนอให้ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค ทราบด้วย
ให้นำความใน (๑) และ (๓) มาใช้บังคับกับการคัดเลือกและแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการที่มี ก.ตร. ตามมาตรา ๔๓/๕ ด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๕ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๕) ลงมาจากส่วนราชการหนึ่งไปอีกส่วนราชการหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) ระหว่างกองบัญชาการ จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน โดยให้ผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกัน แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการนั้นซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วนสำหรับการดำรงตำแหน่งดังกล่าวเสนอ ก.ตร. กองบัญชาการ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเสนอ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบ แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ถึง (๑๐) ระหว่างกองบัญชาการ จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน โดยให้ผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกันแล้วเสนอ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค เพื่อให้ความเห็นชอบ และให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

(๓) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๑๑) ลงมา ระหว่างกองบัญชาการจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็น การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน โดยให้ผู้บัญชาการที่จะแต่งตั้งเป็นผู้ออกคำสั่ง

(๔) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ระหว่างกองบังคับการที่ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกับกองบัญชาการอื่น ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน โดยให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทำความตกลงร่วมกันกับผู้บัญชาการแล้วเสนอ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค ให้ความเห็นชอบ แล้วให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

ในกองบัญชาการที่ไม่มี ก.ตร.กองบัญชาการ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทำหน้าที่ ก.ตร. กองบัญชาการ”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๕๕/๑ การเสนอ ก.ตร. ตามมาตรา ๕๔ (๑) และมาตรา ๕๕ (๑)

หากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นว่าการคัดเลือกของผู้บัญชาการไม่เหมาะสม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะทำความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะและเหตุผลเสนอ ก.ตร. เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจ ระดับ ส.๘ ระดับ ส.๗ และระดับ ส.๖ ที่อยู่ในสังกัด เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. แล้ว แต่ในกรณีการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจระดับ ส.๖ ให้รับฟังความคิดเห็นของผู้บัญชาการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาประกอบด้วย

การสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมา ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ หรือผู้บังคับการ เป็นผู้สั่ง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความใน (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) ของมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๐) ข้าราชการยศนายดาบตำรวจ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๓ ถึง ส.๓

(๑๑) ข้าราชการตำรวจยศนายสิบตำรวจ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ป.๒ ถึง ป.๓

(๑๒) ข้าราชการตำรวจชั้นพลตำรวจ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ พ.๑ พ. ๒ ถึง ป.๑”

มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๙๖/๑ ในการดำเนินการทางวินัย การสั่งลงโทษ การพิจารณาเพิ่มโทษ ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ ก.ตร. นั้น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ ก.ตร. จะมอบหมายให้ผู้บัญชาการ หรือ ก.ตร. กองบัญชาการ หรือ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค แล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการสั่งหรือพิจารณาแทนก็ได้”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๖ ข้าราชการตำรวจผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือผู้บังคับบัญชาปฏิบัติต่อตนโดยมิชอบ ผู้นั้นอาจร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา ก.ตร.กองบัญชาการ หรือ ก.ตร.ตำรวจภูธรภาค หรือ ก.ตร. แล้วแต่กรณี เพื่อขอให้แก้ไขได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีสิทธิอุทธรณ์ตามหมวด ๘ ให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ในหมวดนั้น”

มาตรา ๓๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“การออกระเบียบตาม(๒)(๕)และ(๗)เฉพาะระเบียบข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวน และสอบสวนคดีอาญา ให้รับฟังความคิดเห็นของ ผู้บัญชาการ ก.ตร. กองบัญชาการ และ ก.ตร. ตำรวจภูธรภาค ประกอบด้วย”

มาตรา ๓๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลักษณะ ๘ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และมาตรา ๑๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

“ลักษณะ ๘

การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

มาตรา ๑๑๗/๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ร.ต.” มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอันเนื่องจากการกระทำหรือไม่กระทำการของข้าราชการตำรวจอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยให้จเรตำรวจแห่งชาติเป็นประธานคณะกรรมการ และให้สำนักงานจเรตำรวจ ทำหน้าที่ธุรการ และรับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการดังกล่าว

องค์ประกอบของคณะกรรมการซึ่งอย่างน้อยก็หนึ่งต้องเป็นผู้ไม่เคยรับราชการ ตำรวจ อำนาจหน้าที่ และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ และการสั่งการ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๓๗ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๗ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน และให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อใช้บังคับกับการสรรหานั้น ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวให้เป็นอันยกเลิกเมื่อคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๓๘ ให้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการติดตามและสนับสนุน การปฏิบัติราชการของกองบัญชาการตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีคณะกรรมการดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาคปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นคณะกรรมการข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ ให้ดำเนินการให้มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค บรรดาอำนาจหน้าที่ของ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจกองบัญชาการ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจภูธรภาค ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๔๑ ความในมาตรา ๕๓(๑) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบกระเทือนการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ ให้ดำเนินการปรับยศข้าราชการตำรวจที่มียศจำสิบตำรวจ เป็นนายดาบตำรวจ และยศสิบตำรวจเอก สิบตำรวจโท และสิบตำรวจตรี เป็นนายสิบตำรวจ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ตร. กำหนดให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับการปรับยศตามวรรคหนึ่ง จะให้ได้รับเงินเดือนระดับใด และขั้นใดให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด

มาตรา ๔๓ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์หรือมีมติในเรื่องใดตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ การใดที่อยู่ระหว่างดำเนินการหรือเคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใด ให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

มาตรา ๔๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก

ยุเอินส่ง4ผู้เชี่ยวชาญ รื้อโครงสร้างตร.ไทย

โพสต์ทูเดย์ — ยุเอินส่ง 4 ผู้เชี่ยวชาญร่วมปฏิรูปตำรวจไทย พร้อมแนะ 4 แนวทางชัดเจนในการปรับปรุง

นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ยธ.) และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ กล่าวว่า ได้รับการยืนยันจาก นายคิมฮีโร จาสลิสต์ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UNODC) และ นายมาร์ก ซอร์ หัวหน้าสำนักงานเพื่อปฏิรูประบบงานยุติธรรม UNODC ว่ายินดีให้คำแนะนำและนำประสบการณ์จากประเทศต่างๆ ทั่วโลก มาเป็นแนวทางนำร่องให้กับคณะกรรมการฯ เพื่อให้การปฏิรูปตำรวจไทยมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นายกิตติพงษ์กล่าวว่า UNODC จะส่งผู้เชี่ยวชาญ 4 คน มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการฯ ช่วงต้นเดือนเมษายนนี้ ซึ่งจะช่วยในการจัดทำแผนระยะยาวในการปฏิรูปโครงสร้างตำรวจ โดยมีกฎหมายกำหนดแผนแน่นอนว่า จะต้องทำอะไรก่อน ใ้รับผิดชอบ และมีงบประมาณที่

ชัดเจน

“ปัญหาที่ถือการปรับโครงสร้างยังมีความทับซ้อนกันอยู่กรอบวาระทำงานของคณะกรรมการฯ จำกัต้องอยู่เพียงแค่ 1 ปีเท่านั้น โดยคณะกรรมการฯ ควรต้องมีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงาน และระบุชัดเจนถึงกรอบการทำงานที่ชัดเจนซึ่งเวลาที่เหมาะสมคือ 3-5 ปี” นายกิตติพงษ์ กล่าว

รองปลัดกระทรวงยุติธรรมกล่าวด้วยว่า การปฏิรูปโครงสร้างตำรวจที่มีประสิทธิภาพ ต้องจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง ซึ่งผู้แทน UNODC แนะนำว่า มี 4 เรื่องเร่งด่วนที่ต้องทำ คือ 1. การทำโมเดลโครงสร้างใหม่ สดช.และการกระจายอำนาจบริหารงาน โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้ชัดเจนระหว่าง สดช. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 และ กองบัญชาการกรมตำรวจ

“2. เร่งจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ที่มีภาคประชาชนเข้ามาตรวจสอบการทำงานของตำรวจ 3. เร่งจัดตั้งคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ และ 4. รับจัดทำโรดแมปในการปฏิรูปองค์กรตำรวจที่มีกรอบระยะการทำงานที่ชัดเจนเพื่อ

เพิ่มประสิทธิภาพการปรับโครงสร้างตำรวจให้รอบด้านมากที่สุด” รองปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าว

นายกิตติพงษ์ กล่าวด้วยว่า ประเด็นการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (นรต.) ไม่ใช่การยุบโรงเรียน แต่เป็นการแยกการบริหารให้เป็นอิสระจาก สดช. โดยบริหารโรงเรียน นรต. ในรูปแบบ SD (Special Delivery Unit) เพื่อให้หลักสูตรและการรับบุคลากรมีคุณภาพ เหมือนมหาวิทยาลัยและเป็นสถาบันระดับชาติแต่ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อ ยังคงเป็นโรงเรียนนรต. ได้เหมือนเดิม

“ผมมั่นใจว่าการปฏิรูปโครงสร้างตำรวจในครั้งนี้จะต้องสำเร็จ และขอยืนยันว่าทางคณะกรรมการฯ ไม่ได้มีอคติหรือรู้แก่อำนาจเพื่อมาเร่งแต่ตรวจ แต่อยากพัฒนาระบบงานใหม่ พัฒนาโครงสร้างใหม่เพื่อให้ได้เป็นข้าราชการยุติธรรมอย่างยุคดิจิทัล ไม่ต้องกังวลให้กับการเมืองเติบโตได้ได้ตามความสามารถที่ไม่มีการโยกย้ายข้ามหัวกับตัวเองและได้ปรับเพิ่มเงินเดือนและงบประมาณทำงานจะดีขึ้น” นายกิตติพงษ์ กล่าว Q

โพสต์ทูเดย์ : ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐

หลากหลายทศนะทั่วถึง

จากเวที ‘สมาคมตำรวจ’

ถึง ‘กก.พัฒนาโครงสร้างสีากัก’

การดำเนินการสำคัญด้านตำรวจแห่งชาติ โดยคณะกรรมการพัฒนา
ระบบงานตำรวจ มีความคืบหน้าเป็นระยะ

จนมีแผนงานการปรับปรุงโครงสร้างออกมาแล้ว แต่ยังไม่ใช่ข้อยุติ ซึ่งคณะกรรมการต้องดำเนินการศึกษาและระดมความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาข้อยุติ

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ “สมาคมตำรวจ” ซึ่ง พล.ต.อ.วิภูธร ถิกิตติวิทย์ อดีตอธิบดีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (รอง ผบ.ตร.) เป็นนายกสมาคมจัดเสวนาเรื่อง “โครงสร้างตำรวจและการพัฒนาขีดความสามารถ” ขึ้นที่ห้องประชุมตำรวจภูธรภาค 1 เมื่อวันที่ 8 มีนาคม

เพื่อระดมความคิดเห็นและสะท้อนไปถึง “คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ”

ซึ่ง “พล.ต.อ.วิภูธร” ให้ความเห็นว่า “ตั้งแต่มีคณะกรรมการพัฒนาขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องออกมาแสดงความคิดเห็นมากมายน่าสังเกตว่าแม้จะมีเจตนาดีแต่เป็นเจตนาที่ลุ่มลึกอยู่นอกคืบ ภาวการณ์จะไม่ชัดเจน ไม่ไว้วางใจ และไม่เข้าใจตำรวจอย่างลึกซึ้งซึ่งจะทำให้มองภาพตำรวจผิดไปบ้าง

กระแสนี้ถ้าไม่สร้างความอดทนให้ตำรวจ แต่ไม่มีโครงการออกมาถึงข้อสังเกตเพราะเชื่อว่าหากออกมาทวนกระแสสังคมจะถูกกล่าวหาว่ายุบพรรค

แนวทางการพัฒนาตำรวจต้องมาจากการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสังเคราะห์อย่างถี่ถ้วน บำเพ็ญจากอิทธิพลของความมีสติ และอดทนของผู้พิจารณา

ที่สำคัญที่สุดไม่ควรเป็นไปตามกระแสสังคม ข้อเสนอทุกข้ออย่างมักอ้างถึงความต้องการและคาดหวังของสังคมเป็นหลัก

แต่ความคาดหวังของสังคมในช่วงกระแสเรียกร้องไปตรงกับความเป็นจริงที่ตำรวจจะเป็นได้”

ขณะที่ พล.ต.อ.มา อารัมภ์ อดีตอธิบดีกรมตำรวจ (อ.ตร.) สะท้อนว่า “การปรับปรุงโครงสร้างตำรวจยากให้ถึงขั้นในฐานสังคมไทย ระบบการเมือง พื้น

ฐานการศึกษาของประชาชน

รูปแบบของต่างประเทศที่ไปดูก็มาจกประเทศที่ประเทศนั้น แต่ประเทศในประเทศเรายังไม่ช่วยให้ช่วยที่ตรงจุดกัน

ผมเคยไปประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อ 40 ปี ก่อน บุตรเริ่มปลดแอกจากอเมริกา ที่นั่นใช้ระบบตำรวจทั้งนั้นเช่นอเมริกา หัวใจตำรวจทั้งนั้นได้รับคิดได้จากนายเกษมสนธิ ที่มาจากการเลือกตั้ง และกลายเป็นว่าเมื่อมีการเมืองท้องถิ่นจังหวัดหัวตำรวจท้องถิ่น เขาใจว่าหัวหน้าตำรวจคือของตนเอง ตัวจริงที่นั่นต้องทำตามคำสั่ง

เป็นประเด็นที่ว่าทำอย่างไรไม่ให้การเมือง ผู้มีอิทธิพล ผู้มีอำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงตำรวจ ตรงนี้คือปัญหาใหญ่ของตำรวจไทย

สมัยก่อนผมมาเป็น อ.ตร. บุคคลตำรวจอยู่ในคำสั่งทหาร

ทหารมาขอตำแหน่งอยู่เรื่อย อ.ตร.ณรงค์ (พล.ต.อ.ณรงค์ มหามณี) อ.ตร.มนต์ชัย (พล.ต.อ.มนต์ชัย พันธุ์เงิน) อิดอัด ผมเข้าใจว่า ตำรวจมีหน้าที่อย่างต่ำหนึ่งไม่ออกทหาร สมัยนั้นการเมืองไม่มีเข้ามาในตำรวจ ผมเข้ามาเป็น อ.ตร. ได้เรียนผู้บัญชาการทั้ง 3 แห่งที่ทัพ ำคอตำรวจทำมาตามความสามารถ ถ้ายกๆออกมาให้ทำ

ต่อมาเริ่มมีนักการเมืองเข้ามาขอ ผมอ้างมีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ยึดข้อต้องขอ ก.ตร. เลยไม่ได้รบ

อีกประการที่อย่างใดให้ตำรวจมีรายได้ที่อยู่ที่ใด เห็นตำรวจผู้โดย เงินไม่มีต้องไปถามผู้มีอิทธิพลซึ่งไม่เหมาะสม

อีกเรื่องที่สำคัญคือโรงเรียนนายร้อยตำรวจหัวว่าผู้บัญชาการคนใหม่จะทำได้หรือไม่ ผมเคยเป็นประธานสภาโรงเรียนนายร้อยตำรวจมา 10 ปี และน่าจะไวไปเทียบว่า ต้องต่อว่าหัวหน้าทหารและที่ทำอะไรไปไม่ถึงไหน

ด้าน พล.ต.อ.สนธิ ลิ้มทองกุล อดีต อ.ตร. ให้ความเห็นว่า “เรื่องโครงสร้างตำรวจควรเชิญ ผบ.ตร.และคณะผู้บริหาร มาให้ไว้ด้วยกัน แม้ยังไม่เคยได้รับการตอบรับ ผมคิดว่าหาก ผบ.ตร.มีมติคณะกรรมการที่จะให้จริงของสำนักงานตำรวจ

8. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลไกในการตรวจสอบ เช่น
ความเชื่อมั่นและทัศนคติของประชาชน

มติชน : ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ปฏิรูปตำรวจ(จบ)

ในการดำเนินการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจที่มี พล.ต.อ.วิฑูรย์ เจริญพร ประธาน ซึ่งจะนำเสนอในวันพุธที่ 16 พฤษภาคม 2550 นี้ มีปัญหาหนึ่งที่จะพบไว้อย่างชัดเจนว่า มีการแทรกแซงจากผู้มีอำนาจเนื่องจากระบบกบฏหรือความผิดของข้ามนักงานตำรวจแห่งชาติที่ง่ายต่อการถูกแทรกแซง การไม่วางตัวเป็นกลางทางการเมือง (ของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่) และการละเลยต่อระบบคุณธรรม

ลักษณะการบรรจุ สรรหาและการแต่งตั้งมีลักษณะของระบบอุปถัมภ์มากกว่าจะแสดงถึงในระบบคุณธรรม ดังจะเห็นได้จากวิธีการพิจารณาการตำรวจที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจจะได้รับพิจารณาความดีความชอบและการเลื่อนตำแหน่งเหนือกว่าวิธีการตำรวจทั่วไป

เจ้าหน้าที่ตำรวจยังถูกใช้เป็นตัวเชื่อมจากผู้มีอำนาจเนื่องจากภารกิจเกี่ยวข้องกับอำนาจ อิทธิพลและผลประโยชน์ของบุคคลหลายฝ่ายทั้งประชาชน พ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง ตลอดจนองค์กรที่ถูกต้องและไม่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้วิธีการตำรวจตกอยู่ภายใต้อำนาจและอิทธิพลต่างๆ

ระบบการบริการประชาชนตำรวจถูกแทรกแซงและบิดเบือนโดยอำนาจอย่างชัดเจนโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่ผ่านมา ตำรวจตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศในลักษณะรัฐตำรวจจึงมีสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการวิ่งเต้นเข้าหาผู้มีอำนาจเพื่อให้ได้ลาภ ยศ และผลประโยชน์ที่หาทางแสวงหาอยู่นี้ลักษณะของแผนกหน่วยประโยชน์ซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศชาติ

แนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอในการพัฒนาระบบงานตำรวจ เช่น การกระจายอำนาจการบริหารงานให้รวมศูนย์อยู่ที่ศูนย์บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผ.ต.) ที่มีผู้บังคับบัญชาทั่ว 260,000 คน สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบอย่างแท้จริง สร้างองค์กร (คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ) ที่ไม่ถูกครอบงำทั้งทางการเมืองและ ผ.ต.ในทางโลกย้ายตำรวจระดับสูง การถ่ายโอนภารกิจที่ไม่ใช่ของตำรวจไปให้หน่วยงานอื่น

ในการกระจายอำนาจการบริหารงานมีข้อเสนอให้ออกญาของบัญชาการตำรวจ (บจร.) ภูธรภาค 1-9 และ บชน.เขตภาคใต้มีรูปแบบเหมือนนิติบุคคลและยกฐานะ บชน.ขึ้นเป็นความสำคัญระดับเดียวกันเพื่อความสอดคล้องและเบ็ดเสร็จในการบริหารงานบุคคลมีหัวหน้าหน่วยงานเรียกว่า "อธิบดีตำรวจภูธรภาค อธิบดีตำรวจนครบาล เขต ผ.ต.ว. มีอำนาจเพียงเท่ากับชุดเท่านั้น แต่ไม่สามารถเข้าไปก้าวล่วงงานระดับปฏิบัติการหรือการบริหารงานภายในของแต่ละกองบัญชาการได้

ประเด็นนี้เคยครุ่นคิดอยู่ครั้งหนึ่งว่า เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตำรวจใหญ่โดยที่บทบาทกระทรวงจะยึดเป็นอุปสรรคในการปฏิรูปตำรวจหรือไม่

๑๑ ข้าราชการ ลีชิตจลน วม.ยุติธรรม กล่าวเปิดสัมมนาว่าถึงความคิดเห็น "การพัฒนากระบวนการตำรวจ" หรือการปรับโครงสร้างตำรวจ ก่อนจะนำร่างแก้ไข พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ 2547 เสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาในครม.ด้าน พล.ต.อ.วิฑูรย์ เจริญพร อธิบดีกรมตำรวจ ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ ระบุว่าองค์กรตำรวจจำเป็นต้องถูกปฏิรูป เพราะองค์กรมีรูปร่างใหญ่เทอะทะ และหลังการปรับโครงสร้างตำรวจ ผลลัพธ์ตามทฤษฎีที่ประชาชนจะได้รับ คือจะได้ตำรวจที่ดีใจทำงาน เพราะมีรายได้ใกล้เคียงกับการทำงาน แต่ พล.ต.อ.ชาณุภูมิ วิสสุทนต์ รอง ผ.ต.ว.ฝ่ายบริหาร ดัดคำแถลงทุกประเด็น และย้ำว่าการ

บริหารงานตำรวจต้องรวมศูนย์อย่างเร่งเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพการแก้ปัญหาต้องเริ่มสร้างให้คนมีคุณธรรม แต่ต้องไม่เริ่มด้วยศรัทธา สันติสุข จะต้องเริ่มที่วินัย ถ้าทำวินัยได้ค่อยลงเฝ้าเพื่อพิทักษ์คนดี ถ้าสังคมเลว เบียดเบียนคนชั่วก็คือยอมไม่ไปยุ่งถึง

Bizweek : ๑๘ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐

มติชน : ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐

“ชาวบ้าน คือเจ้าของตำรวจ ไม่ใช่ตำรวจ คือนายชาวบ้าน” (จบ)

พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร

“ปริทรรศน์” ยังคงอยู่กับ พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร ประธาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ อดีตอธิบดีกรมตำรวจ
และศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ หูตกหูเปิดใจต่อการปรับ
โครงสร้างตำรวจและกระแสดักค้ำที่เกิดขึ้น
ด้วยความที่เป็นตำรวจที่จับทั้งปืนและปากกา เรายังขอยืนยัน
เหมือนเดิม ถึงความมุ่งมั่นแต่หนังก่อนของอดีตนายตำรวจผู้นี้

เปิดร่าง พ.ร.บ.ตำรวจใหม่ ฉบับ ‘กฤษฎีกา’ เห็นชอบ ปรับฐานเงินเดือน ‘ค.ต.’

กียหลัง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี
เซ็นคำสั่งตั้ง พล.ต.อ.วิฑูรย์ เตชะวนิช เป็น
ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

จากนั้นคณะกรรมการได้พิจารณาว่า
โครงสร้างตำรวจในชั้นแรกเสนอให้ส่งคืนกับทบ
กระทรวงมหาดไทยแล้วพิจารณาเรื่องข้อดีและข้อเสีย

กลายเป็นประเด็นวิวาทะระหว่างอดีตตำรวจ
กับ คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ

แต่สุดท้าย เมื่อโครงสร้างตำรวจใหม่ ฉบับคณะ
กรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ และฉบับของ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถูกส่งให้ คณะกรรมการ
กฤษฎีกา พิจารณาปรับปรุง

ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาชุดดังกล่าว มี นายมี
ชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภาอิติบัญญัติแห่งชาติ นั่ง
เป็นประธานพิจารณาแก้ไข

โดยเมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา คณะกรรมการ
กฤษฎีกาที่พิจารณาเรื่องกฎหมายตำรวจฉบับใหม่
เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว และเตรียมเสนอเข้าสู่พระ
ราชกิจจานุเบกษาแล้วในลำดับถัดไป

ซึ่งสาระสำคัญของ พ.ร.บ.ตำรวจ ฉบับที่
ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา
ได้ปรับแก้จากร่างเดิมเพื่อความเหมาะสมไปหลาย
ส่วน อาทิ

คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.)
มี 18 คน โดยตำแหน่ง ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี
ประธานคณะกรรมการข้าราชการตุลาการ (ก.ต.)
ประธานคณะกรรมการข้าราชการอัยการ (ก.อ.) หรือ
ผู้แทน ปลัดกระทรวงยุติธรรมและกระทรวง
มหาดไทย เลขาธิการสภากงนันท์แห่งชาติ (สนช.)

มีผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ซึ่งมีทั้งอดีตข้าราชการ
ตำรวจระดับรองผู้บัญชาการขึ้นไป 4 คน และผู้
เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ อาชญาวิทยา
และนโยบายเป็นข้าราชการตำรวจอีก 6 คน

ที่สำคัญ ในกฎหมายยังระบุให้นักสิทธิมนุษย
ชนหรือผู้ทำงานเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและ
เสรีภาพ 2 คน เป็นคณะกรรมการ

โดยมี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) เป็น
เลขาธิการ ซึ่งเดิมตำแหน่งดังกล่าวกำหนดให้
‘เลขาธิการสำนักงานพัฒนาระบบตำรวจ’ ซึ่ง
กำหนดขึ้นใหม่ทั้งนี้ แต่สุดท้ายสำนักงานดังกล่าวก็
ถูกตัดทิ้งไป

และจากเดิมที่เสนอให้ ก.ต.ช. มีผู้ดำรงตำแหน่ง
ในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย
ก็ถูกคณะกรรมการกฤษฎีกา ตัดออกไป

ซึ่ง ‘ก.ต.ช.’ จะมีการแต่งตั้งกำหนดนโยบาย
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติรวมทั้งแต่งตั้งหรือย้าย
‘ผบ.ตร.’ ได้เพียงตำแหน่งเดียว

ขณะที่ในส่วนของ คณะกรรมการข้าราชการ
ตำรวจ (ก.ตร.) เดิมมีนายกรัฐมนตรี นั่งเป็นประธาน
แต่ ก.ตร. ตามกฎหมายตำรวจใหม่ กำหนดให้มี
ก.ตร. 19 คน ประกอบด้วย ประธาน ก.ตร. และ
ก.ตร. โดยตำแหน่ง 11 คน ประกอบด้วย ผบ.ตร.,
รอง ผบ.ตร.อาวุโสสูงสุด 2 ตำแหน่ง จเรตำรวจ
แห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผบ.น.) ผู้
บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (ผบ.ช.ก.) และผู้

บัญชาการตำรวจภูธรภาค (ผบ.ภ.) 3 คน

โดยให้คัดเลือกกันเองจาก ผบ.ภ.ทั้ง 9 ภาค
ส่วนคณะกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการ
พลเรือน (ก.พ.) เพียงคนเดียว

ส่วน ก.ตร.ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน กลุ่มแรก
จากอดีตตำรวจ ระดับ ‘พล.ต.ท.’ ขึ้นไป จำนวน 3
คน และกลุ่มนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ
และไม่เคยเป็นตำรวจ จำนวน 5 คน

มีผู้บัญชาการสำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการตำรวจ (ผบ.สง.ก.ตร.) เป็นเลขาธิการ
โดยมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งโยกย้ายตั้งแต่ระดับ ‘ผู้
บังคับการ’ ขึ้นไป

สำหรับที่มาของ ‘ประธาน ก.ตร.’ ตามร่าง
พ.ร.บ.ฉบับใหม่ มาจากการเลือกตั้งของนายตำรวจ
ระดับ พ.ต.ต. ขึ้นไปทั่วประเทศ

ซึ่งวิธีการเลือกตั้ง ทาง ส.ก.ตร. จะจัดทำบัญชี
รายชื่อนายตำรวจยศ ‘พล.ต.อ.’ ทุกแห่ง ที่เกษียณ
อายุราชการไปแล้ว 2 ปี ส่งให้หน่วยงานที่มีผู้มีสิทธิ

ลงคะแนนเลือกข้าง

ส่วน ก.ตร. ที่มาจากตำรวจที่เกษียณอายุแล้ว จำนวน 3 คน ทาง ส.ง.ก.ตร. จะคัดเลือกอดีตตำรวจยศตั้งแต่ “พล.ต.ท.” ขึ้นไป ส่งให้ตำรวจทั่วประเทศเลือก

โดยคนที่ 1 จะให้นายตำรวจยศ พล.ต.ต. ขึ้นไปเลือก คนที่ 2 นายตำรวจยศ พ.ต.อ.-พ.ต.ช. เลือก และคนที่ 3 ให้ระดับ ร.ต.อ.-ร.ต.ต. เลือก

ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตำรวจ แต่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาอาชีพ ส.ง.ก.ตร. จะเสนอบัญชีรายชื่ออย่างน้อย 50 คน ให้กองตำรวจระดับ ร.พ.ต. ขึ้นไปทั่วประเทศเลือกเช่นกัน

โดยลงคะแนนผ่านระบบไปรษณีย์ และห้ามผู้ที่ถูกเสนอชื่อคัดค้านเป็น ก.ตร. ทาสีหรือแนะนำตัว ส่วน “ก.ตร.ระดับภาค” คณะกรรมการกาชาดภูมิภาคยังคงได้รวมที่คณะกรรมการเสนอ

มีอำนาจหน้าที่จะคล้ายกับ ก.พร. ชุดใหญ่ แต่มีอำนาจแต่งตั้งโยกย้ายระดับ รอง ผบก.-สารวัตร (สว.) ไปภาคอื่นๆ

มี ผู้บัญชาการภาค เป็นประธานโดยตำแหน่ง ส่วน ก.ตร.ประกอบด้วย รอง ผบ.ช. ตัวแทนข้าราชการ นักวิชาการ อดีตตำรวจยศ พ.ต.อ. และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่ยกตำรวจขึ้นประทวน ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว ได้ยกชั้นของตำรวจชั้นประทวนจาก 5 ขั้นยศให้เหลือ 2 ขั้นยศ คือ “นายตำรวจ” (ต.ต.) เป็น ผู้ช่วยสารวัตร และ “นายสิบตำรวจ” เป็นตัวหลักใหม่

ที่สำคัญยังกำหนดสัดส่วนของอัตราเงินเดือนไว้อย่างชัดเจน

โดยให้เงินเดือนของตำรวจชั้นประทวนได้รับการปรับเพิ่มขึ้นในทุกระดับ

“นายตำรวจ” จะใช้ฐานเงินเดือนตามมาตรา 68

ของ พ.ร.บ.ตำรวจ คือ ตั้งแต่ ป.3 - ส.3

นายสิบตำรวจ ใช้ฐานเงินเดือนตั้งแต่ ป.2 - ป.3

ส่วน พลตำรวจ ใช้ฐานเงินเดือนตั้งแต่ พ.1 - พ.2 เป็นการขยายฐานเงินเดือนสูงสุดของนายตำรวจได้เทียบเท่ากับระดับ พ.ต.ท.

สำหรับประเด็น การกระจายอำนาจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปให้กองบัญชาการตำรวจภาค แม้ระดับภาคจะไม่ได้แยกตัวเป็นนิติบุคคล ที่มีอำนาจบริหารจัดการการเงินแต่จริง

แต่กฎหมายกำหนดให้กองบัญชาการภาคมีอำนาจดูแลงบประมาณ วางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์เอง

โดยส่วนกลางจะแทรกแซงหรือโยกงบประมาณของกองบัญชาการภาคไปให้ส่วนอื่นไม่ได้ รวมถึงอำนาจแต่งตั้งโยกย้ายในระดัมนกต ซึ่งมี ก.ตร. ระดับภาค กำกับดูแล

สำหรับประเด็นร่าง พ.ร.บ.รับรองรางวัลผู้ที่เกี่ยวข้องตำรวจ (ก.ร.ต.) นั้น ได้รับการท้วงติงว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้กำหนดเรื่องจริยธรรมและให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นองค์การอิสระเพื่อบริหารเรื่องร้องทุกข์อยู่แล้ว

จึงแก้ไขให้กระทรวงแห่งชาติดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยให้มีสัดส่วนของภาคประชาชนร่วมพิจารณาการทำงานของจรรยาบรรณแห่งชาติ

ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องทุกข์ คณะกรรมการกาชาดภูมิภาค เห็นควรขยายให้เป็นองค์การอิสระ เพื่อตรวจสอบเรื่องร้องทุกข์ในการบริหารการยุติธรรมทั้งระบบ

ซึ่งร่าง พ.ร.บ.ตำรวจฉบับนี้ ยังไม่ใช้คำตอบสุดท้าย

เพราะยังต้องผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ก่อนเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบอีกทอดหนึ่ง !!

สถาปนิค

เลขที่ 12

ถึงเวลาแล้ว ปฏิรูปตำรวจ

พ.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์เมื่อเข้ารับตำแหน่งว่า ความท้าทายหลัก 4 ประการที่รัฐบาลรักษาการต้องเผชิญใน 12 เดือนข้างหน้าคือ 1.ปฏิรูปการเมืองให้สำเร็จด้วยดี 2.ฟื้นฟูความเชื่อมั่นของชนในชาติ 3.ลดความไม่เท่าเทียมทางรายได้ 4.สถาปนาหลักนิติธรรม

ในการแถลงนโยบายเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2548 นายบอช 3.8 เขียนไว้ชัดเจน ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมโดยไม่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

และหลังจากนั้นพ.อ.สุรยุทธ์ได้เคยพูดถึงเหตุแห่งปัญหาทั้งหลายทั้งเรื่องการเมืองและปัญหาภาคใต้ ล้วนเกิดจากความไม่เป็นธรรมในสังคมเป็นต้นเหตุ

ครับ ทุกประเด็นปัญหาถ้าไม่เกิดจากความบกพร่องของระบบโครงสร้าง ก็เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนของชน ไม่เคารพกฎ หรือยึดเบี่ยงนิตินัยของส่วนรวม

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการปรับปรุงกระบวนการแยกไกล่เกลี่ยกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจ ซึ่งเป็นองค์กรอำนาจแรกที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทางที่สุดเพราะเป็นต้นสายธารแห่งกระบวนการยุติธรรม

มีการสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจขึ้นโดย พ.อ.บอช.วินิจฉัย พช.สุรยุทธ์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรองอธิบดีกรมตำรวจ เป็นประธาน

ข้อเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหลักได้แก่ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เมื่อใหม่ให้ทันสมัยมีโทษขบะเดิม

ที่ผ่านแล้ว ได้แก่ ปรับปรุงองค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การได้มาและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจจากเดิม ให้มีคณะกรรมการตำรวจแต่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมเข้าร่วมด้วย อาทิ ประธาน ก.ค. ประธาน กอ. และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แทนเป็นตำรวจจะจับกุมก่อนเป็นต้น

ทั้งนี้คณะกรรมการยุติธรรมและสนับสุนนการปฏิรูปวิชาการของกองบัญชาการ เพื่อดำเนินการและดำเนินการร่างพระราชกฤษฎีกาขึ้นประพวงใหม่ ลดความซ้ำซ้อนขั้นตอนให้มีความก้าวหน้าเร็วขึ้นปรับคำสอนบทใหม่เพิ่มขึ้น และให้มิตะการการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจ

ทั้งนี้เพื่อกระจายอำนาจการบริหารงานที่มีลักษณะรวมศูนย์และขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มบทบาทการทำงานในระดับพื้นที่ระดับภาค ระดับจังหวัด และสถานีตำรวจ ให้มากขึ้น

นำเสียดายที่ความตั้งใจจะปฏิรูปงานตำรวจให้มีการตรวจสอบการใช้อำนาจใหม่มาสม ถูกต่อต้าน มีความพยายามที่จะฉกฉวยผลประโยชน์ด้วยเหตุผลที่ว่ารัฐบาลและภาคใต้ปัญญาคิดชุดนี้ไม่มีความชอบธรรมเพราะเกิดมาจากอำนาจการรัฐประหาร

ด้วยเหตุผลยุติธรรมที่เกี่ยวกับการคัดค้านจะถึงกฎหมายทุกฉบับที่ผ่านออกไม่และการดำเนินการของรัฐสภาหรือตำรวจในข้อธรรมที่อื่น

กฎหมายความมั่นคงซึ่งรับหลักการไปก่อนหน้าโดยอีก พรรคยังเหตุผลเพื่อที่จะไม่รับมากกว่า แต่ก็เกิดผ่านไปด้วยคะแนนเสียงท่วมท้น

การปรับปรุงกฎหมายซึ่งเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ให้มีศักดิ์ประกันความยุติธรรมอันสำคัญเกิดขึ้น

ถามว่าความเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ลึกซึ้งแค่ไหน คำว่าละเอียดไร เราควรยึดอะไรเป็นหลักในการตัดสินใจระหว่างประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่กับผู้มีอำนาจในวงการตำรวจ

ข้อโต้แย้งของผู้ที่ไม่เห็นด้วยบอกว่าความเปลี่ยนแปลงครั้งนี้จะทำให้เป็นอุปสรรคกับการทำงานของตำรวจ เพราะเป็นองค์กรที่ต้องใช้อำนาจของการบังคับบัญชา ถ้าหากองค์กรตรวจสอบกันหมดแล้ว นอกจากไม่ทันเหตุการณ์แล้วทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ทั้งๆ ที่การปรับปรุงครั้งนี้เป็นการกระจายอำนาจซึ่งรวมศูนย์ให้กระจายออกไปในระดับพื้นที่มากขึ้น เพิ่มกลไกการกำหนดนโยบายติดตาม กำกับให้การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบาย และเป็นธรรมกับชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบ บอชก็ไม่ให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องเท่านี้เอง

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่อำนาจความยุติธรรม ไม่ใช่เป็นตัวสร้างความยุติธรรมเสียเอง

มองในแง่แล้วตำรวจบ้านใต้ประโยชน์ ตำรวจเองก็ได้ประโยชน์ โดยเฉพาะชนผู้น้อย ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น มีหลักประกันชีวิตดีขึ้น

กฎหมายฉบับนี้จะเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 28 พฤศจิกายนนี้ เป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญของประเทศ

จะทำให้การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมการตำรวจเกิดขึ้นหรือไม่

ผมเชื่อว่าถ้าเกิดในกระบวนการยุติธรรมมีการปรับปรุงพัฒนาแล้ว

ขั้นตอนเร็วไป ระบบเก่ากับ ตรวจสอบ ตัวตุลที่มีประสิทธิภาพ เปิดเผยโปร่งใส เกิดขึ้น ความเป็นธรรมในสังคมก็จะตามมา

ใครที่ออกตัวกฎหมายฉบับนี้ ขอให้คิดเถิดรอบนอกบนถนนครับ ว่างานนี้ใครได้ประโยชน์

สมหมาย ปาริจัจด์

มติชน : ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

การแก้ปัญหามั่วสุมการพนัน

เมื่อวันที่ 22 ต.ค. ดร.วิชา ลิ้มวิไล โฆษกกรมตำรวจแถลงว่า การประชุมกรมเห็นชอบร่างพร.บ.ตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ.... ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป โดยประเด็นสำคัญในร่างพร.บ.ตำรวจฉบับใหม่ มีดังนี้ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการบริหารงานบุคคลและแต่งตั้งโยกย้ายระดับบัญชาการขึ้นไป โดยไม่ให้มีนายทนายเป็นประธานก.ตร. เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากการเมือง แต่ให้นายตำรวจยศพล.ต.อ.ที่เกษียณอายุราชการไปแล้วอย่างน้อย 2 ปี ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานก.ตร. ทั้งนี้ให้นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรทั้งหมดเป็นผู้ลงคะแนนเลือก ในส่วนของการลดชั้นยศของตำรวจชั้นประทวนจาก 5 ชั้นยศให้เหลือ "นายสิบตำรวจ" กับ "นายดาบตำรวจ" และขยายฐานเงินเดือนสูงสุดของนายดาบตำรวจให้เทียบเท่ากับระดับพ.ต.ท. สำหรับประเด็นการกระจายอำนาจจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปให้กองบัญชาการตำรวจภาค ไม่ได้แยกตัวเป็นนิติบุคคล แต่กฎหมายกำหนดให้กองบัญชาการระดับภาคมีอำนาจดูแลงบประมาณ วางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์รอง เป็นต้น

ข่าวสด : ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๐

สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ

กับการพัฒนา (หรือไม่พัฒนา) ดำรวจ

สำหรับท่านผู้อ่านที่สนใจเรื่องความพยายามที่จะ “พัฒนากระบวนการ” ของรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ แต่ไม่อาจหรือไม่สามารถจะอ่านจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ (www.police reform.net) ผมขอแนะนำให้อ่านบทวิเคราะห์ “ได้ฝัน” ในหน้า 99 ของหนังสือพิมพ์ มติชน สุดสัปดาห์ ฉบับที่ 1423 (ฉบับว่าเรารู้ที่ 28) ประจำวันที่ 23-29 พฤศจิกายน นี้

ผู้เขียนบทวิเคราะห์นั้นได้ให้หัวข้อมาว่าว่า “ทำร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติฉบับ ‘พล.อ.สุรยุทธ์’ เบ็ดเสร็จครบถ้วนสมบูรณ์-กระชับอ่านง่าย เทอ”

ผมจะไม่ขอโต้แย้งบทวิเคราะห์นั้นมากนักว่าโดยละเอียดในขั้น จะขอสรุปแต่เพียงว่า ผู้เขียนบทวิเคราะห์นั้น นอกจากจะแสดงความเสียใจที่ว่าร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ (ที่คณะกรรมการสนทน และคณะรัฐมนตรีมีหลักการแล้ว) จะถูกตีตกในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ยังเห็นด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับที่คณะกรรมการเสนอเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.2547) (ที่คณะรัฐมนตรีมีหลักการและผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และคณะรัฐมนตรีมีหลักการแล้ว) นั้น แม้จะ “บกพร่อง” แล้วข้างสาหัสหยาบ แต่ไม่ด้วยความหวังว่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี แต่สุดท้ายก็ย้อนกลับสู่ร่างเดิม”

เพราะ “แต่ข้อเท็จจริงที่น่าทึ่ง ผ.บ.ต.ยังเห็นดีเห็นงาม”

ในฐานะที่ผมเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ มีส่วนโดยตรงมาโดยตลอดในการร่างกฎหมายทั้งของฉบับ และได้เข้าร่วมในการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย ผมขอตั้งข้อสังเกตไว้ที่บทวิเคราะห์ “ได้ฝัน” ที่อ้างถึงข้างต้นนั้น คงจะเขียนจากข้อมูลที่ได้มาโดยไม่สมบูรณ์

ประการแรก คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสนอให้ออกใบกฎหมายโดยเฉพาะนั้น ไม่ได้ออกตัวยกเสียเลยก็แล้ว แต่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ยกเอาไปไว้เป็น ฉบับที่ ๘. ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ และได้เปลี่ยนสาระสำคัญของฐานะคณะกรรมการจากเดิม ที่ให้เป็นคณะกรรมการอิสระไม่มีตำรวจเป็นกรรมการ กลายเป็นให้ พ.ร. (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ) อำนาจค่อนข้างจะครอบคลุมอำนาจหน้าที่และหลักเกณฑ์ในการรับและพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ และได้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทำหน้าที่ธุรการให้แก่คณะกรรมการ

ประการที่สอง ที่ว่า “อำนาจ ผ.บ.ต.มีดังนี้เช่นเดิม” ความจริง ในร่างกฎหมายที่ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วนั้น ได้เพิ่มอำนาจให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธรทั้ง 9 ภาค และผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ให้มีความเป็นอิสระมากขึ้นทั้งในด้านการบริหารบุคลากรและงบประมาณ โดยเฉพาะในการแต่งตั้งข้าราชการในกองบัญชาการนั้น ให้มีทั้งคณะกรรมการนโยบายตำรวจ และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจระดับกองบัญชาการ ทำนองเดียวกับคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ต.ร.) ซึ่งยังมีการ “ดึงลูก” ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และในคณะกรรมการระดับกองบัญชาการทั้งสองคณะนั้น ก็ได้กำหนดให้มีผู้แทนหน่วยราชการอื่นและบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเข้าไปเป็นกรรมการเป็นจำนวนมากขึ้น ด้วยความหวังว่าจะได้ความโปร่งใสและมีความสามารถในการพิจารณาของคณะกรรมการ

ผมยอมรับว่า ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น ทำให้ทั้งฝ่ายของร่างกฎหมายที่จะไปสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเปลี่ยนแปลงไป แต่ผมและกรรมการอื่นๆ ก็พอใจ และยังเชื่อว่า หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติใหม่ ก็ยังอาจมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้อีกในขั้นการพิจารณา

ส่วนจะเป็นไปตามสมมติการณ์ของคณะกรรมการหรือไม่ก็ยังไม่ชัดเจน เป็นเรื่องของอนาคตที่ไม่มีใครสามารถทำนายได้

ที่ผ่านถึงข้อนี้ ผู้รักสันติอยู่ที่ในวงกลมภายใต้นิติบัญญัติฯแล้วว่า ขณะนี้มีบุคคลบางคนที่กำลังพยายามจะ “ลิดรอน” สมาชิกสภานิติบัญญัติฯให้เข้าใกล้ชิด เพื่อให้อมลคิดค้นไปรับร่างพระราชบัญญัติที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ

เช่นให้เข้าใจว่า การขอปรับอัตราเงินเดือนของคณะกรรมการสนทน (และผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว) นั้น ร่างโดยคนนอกที่ไม่รู้เรื่องเงินเดือนตำรวจและจะทำให้เงินเดือนของตำรวจขึ้นประทวนสูงกว่าเงินเดือนนายตำรวจสามัญ

และให้เข้าใจว่าร่างกฎหมายฉบับที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วนั้น เป็นผลกรณมอบให้แก่ของกระทรวงยุติธรรมกับคณะกรรมการ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ไม่เห็นและไม่สนับสนุน

ความจริง คณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจนั้น ตั้งขึ้นโดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรี และมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมเป็นเลขานุการทำหน้าที่ด้านธุรการ แต่การพิจารณาหลักการและวิเคราะห์วิจัยด้านเป็นของกรรมการและอนุกรรมการ ที่ประกอบด้วยนายตำรวจในและนอกราชการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานราชการต่างๆ

ผลงานของคณะกรรมการนั้นได้รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบตลอดแล้ว และยังได้ตีพิมพ์เป็นเอกสารเป็นจำนวนมาก แจกจ่ายแก่ประชาชนโดยมวลชนและตำรวจทั่วประเทศ ทั้งยังได้แจกจ่ายแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติฯแล้วด้วยทั้งนี้ด้วย

โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการปรับอัตราเงินเดือนของตำรวจนั้น ได้ร่างขึ้นโดยอนุกรรมการที่เป็นนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ย่อยอยู่ในราชการ และคุ้นเคยกับปัญหาเรื่องรายได้ของตำรวจเป็นอย่างดี มีบัญชีแสดงรายละเอียดประกอบด้วย และการเห็นชอบของสภานิติบัญญัติฯขึ้นประทวนกับนายตำรวจสามัญป็นกรณีเป็นเรื่องธรรมดาเป็นปัจจุบัน

อีกในนามนั้น แท้จริงแล้ว สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะมีมติอย่างไรกับร่างพระราชบัญญัติตำรวจฉบับนี้ และเมื่อมีมติออกมาแล้ว ผมไม่อาจจะรู้ได้ว่า กรรมการอื่นๆ จะรู้สึกอย่างไร แต่ส่วนตัวผมเอง ผมเชื่อว่า มติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องทราบการแก้ไขอย่างแน่นอนเกินกว่าที่รัฐสภา ประชาชนและตำรวจ

ไปรับด้วย และในภาคที่ข้อ

มติชน : ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

สนช.รับหลักการร่างพ.ร.บ.ตำรวจ

เมื่อวันที่ 29 พ.ย. ที่รัฐสภา นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ(สนช.) เป็นประธานการประชุมสนช. พิจารณาร่างพ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ โดยนายชาญชัย ลิขิตจิตถะ รมว.ยุติธรรม ซึ่งแจ้งสาระสำคัญของร่างพ.ร.บ.ฉบับดังกล่าวว่า เนื่องจากพ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มีความไม่เหมาะสมอยู่หลายประการ ทั้งการบริหาร การกระจายอำนาจ ยศ ตำแหน่ง รวมถึงการกำหนดกลไกในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับตำรวจอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบงานตำรวจ จึงสมควรต้องปรับปรุงทบทวนปฏิวัติที่เป็นอุปสรรคดังกล่าว

นายชาญชัยกล่าวว่า ก่อนการยกร่างพ.ร.บ.ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งขึ้นมาพิจารณา มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านตำรวจจำนวนหนึ่งร่วมเป็นกรรมการ ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการตำรวจและประชาชนจากทุกกองบัญชาการทั่วประเทศ จนมีการยกร่างกฎหมายขึ้นมาและได้รับการตรวจทานจากคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เชื่อว่าร่างพ.ร.บ.ฉบับนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ตำรวจชั้นผู้น้อยจะได้ประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างตำรวจครั้งนี้ และเชื่อว่าสนช.จะรับหลักการรับร่างพ.ร.บ.ไว้พิจารณา เพราะประชาชนทั่วประเทศกำลังรอกอยอยู่เช่นกัน

พล.ต.ท.สมศักดิ์ แสงวงโสภณ สนช. กล่าวว่า การปรับปรุงพัฒนาตำรวจเป็นเรื่องดี แต่เรื่องนี้เป็น การปรับปรุงเฉพาะส่วนที่ไม่มากนัก ไม่ครอบคลุมการแก้ปัญหาทั้งระบบ ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่มีอยู่ได้จริง ทั้งนี้พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกษ ได้พูดถึงโดยมีเจตนาที่จะปรับปรุงแก้ไข ปัญหาของตำรวจอย่างครบถ้วนทุกประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่างกฎหมายนี้ไม่มีในเรื่องของการส่งหน่วย บำรุงซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อที่ตำรวจจะได้ไม่ต้องพึ่งพิงระบบที่ไม่ชอบหรืออ้างได้ว่าไม่สามารถปฏิบัติการ ได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ในการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ของตำรวจนี้ไม่ก่อให้เกิดเอกภาพ มีความซับซ้อนไม่เป็นผล ต่อการปฏิบัติหน้าที่

ภายหลังการอภิปรายนานเกือบ 3 ชั่วโมง ที่ประชุมสนช.ได้ลงมติรับหลักการร่างพ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ ด้วยคะแนน 75 ต่อ 30 ขาดลงคะแนน 4 ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาพิจารณาศึกษา 46 คน แบ่งวาระ 7 วัน อาทิ นายชาญชัย ลิขิตจิตถะ รมว.ยุติธรรม นายเจริญ ภักดีธนากุล ปลัดกระทรวงยุติธรรม พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ อดีตครอง.ตร. พล.ต.อ.วงศต มณีรินทร์ รองผบ.ตร. นางอังคณา นีละไพจิตร อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.ร.) ภรรยานายสมชาย นีละไพจิตร อดีตประธาน ชมรมนักกฎหมายมุสลิม มีนายตำรวจร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยจำนวน 11 จาก 46 คน

ข่าวสด : ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ล้มปรับโครงสร้างตำรวจ ปล่อยร่างกฎหมายตกลูก

รัฐบาลและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบกันครึ่งทาง เตรียมปล่อยให้ร่างกฎหมายปรับโครงสร้างตำรวจตกการพิจารณาของ สนช. เพื่อไม่ให้มีผลออกมาบังคับใช้ ระบุเป็นทางออกที่เหมาะสม เพราะรัฐบาลก็ไม่เสียหน้าและตำรวจก็ไม่ต้องปรับโครงสร้างใหม่ ขณะที่ร่าง พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงในราชอาณาจักรจะถูกดันผ่าน สนช. ก่อนสภาหมัดวาระเพื่อให้กฎหมายออกมาบังคับใช้แน่

จากกรณีที่จะมีการเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 23 ธันวาคม 2550 และรัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องเปิดประชุมรัฐสภาภายใน 30 วัน คือภายในวันที่ 23 มกราคม 2551 หลังจากนั้นสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จะเหลือเพียงการทำหน้าที่แทนวุฒิสภา (ส.ว.) เท่านั้น เนื่องจากมีสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เกิดขึ้นแล้ว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ กรรมการธิการวิสามัญการรวม (วิป สนช.) เปิดเผยว่า หลังเลือกตั้ง 1 เดือนต้องมีการเปิดสภาให้ได้ และเมื่อเปิดสภาแล้ว สนช. จะทำหน้าที่เป็น ส.ว. ดังนั้น การพิจารณากฎหมายของ สนช. ในช่วงเวลาที่เหลืออยู่นี้ วิปได้หารือกันแล้ว และมีมติว่าทุกอย่างจะจบภายในสิ้นปี ถ้ากฎหมายใดไม่ผ่านก็จะตกไป

ผู้สื่อข่าวถามว่า ร่าง พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรจะพิจารณาเสร็จทันหรือไม่ นายวัลลภกล่าวว่า คงจะพิจารณาเสร็จทันสภาชุดนี้ เพราะขณะนี้ทราบว่าคณะกรรมการพิจารณาไปได้ 17-18 มาตราแล้ว ส่วนใหญ่เป็นการแก้ไขข้อขัดแย้งและภาษาเพื่อให้เกิดความชัดเจนและให้ทุกฝ่ายรับได้ ส่วนเรื่องคำนิยามคำว่าความมั่นคงนั้น แชนไว เพราะยังถกกันไม่ได้ข้อยุติว่าจะให้นิยามแคบหรือกว้างขวางแค่ไหน สำหรับมาตรา 21 ว่าด้วยเรื่องการพิจารณาทางปกครองและการพิจารณาของศาลปกครองนั้น ยัง

หาวิธีไม่ยุติ เพราะหากศาลปกครองสั่งคุ้มครองชั่วคราวก็อาจกระทบความมั่นคงได้เช่นกัน ส่วนมาตรา 22 ว่าด้วยความรับผิดชอบแห่ง อาญา วินัย ของเจ้าหน้าที่นั้น คงตัดออกได้ เพราะมีกฎหมายฉบับอื่นรองรับอยู่แล้ว

แหล่งข่าวจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติเปิดเผยว่า จากการนี้ที่วิป สนช. มีมติว่ากฎหมายที่อยู่ในชั้นคณะกรรมการวิสามัญจะต้องพิจารณาเสร็จภายในวันที่ 20 ธันวาคม เพื่อจะได้บรรจุวาระการประชุมสภาได้ทันและผ่านสภาได้ก่อนสิ้นปีนั้น สำหรับร่าง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติที่มีกติกานัดประชุมคณะกรรมการวิสามัญนัดแรกวันที่ 3 ธันวาคม เพื่อเลือกประธาน กมธ. อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวิสามัญหลายคนยังไม่ได้รับหนังสือแจ้งประชุม ทำให้กรรมการหลายคนมองว่ากฎหมายฉบับนี้อาจพิจารณาเสร็จไม่ทันสภาชุดนี้

“ร่างกฎหมายนี้สำคัญ เพราะเราจะใช้ปรับโครงสร้างตำรวจใหม่ ซึ่งตำรวจส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ขณะที่รัฐบาลเองก็กลัวเสียหน้าหากจะถอนร่าง พ.ร.บ.นี้ ออกจากการพิจารณาของ สนช. ดังนั้นแนวทางที่จะทำให้ร่างกฎหมายตกการพิจารณาของ สนช. จึงน่าจะเป็นทางออกที่เหมาะสม เพราะรัฐบาลก็ไม่เสียหน้า และตำรวจก็ไม่ต้องปรับโครงสร้างใหม่ตามร่าง พ.ร.บ.นี้” แหล่งข่าวระบุ

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปตำรวจ

เจตจำนงทางการเมือง

๓ ขา ต้อง ปรับ
๓ ขา ต้อง ยับ

เศรษฐกิจ

ประชาชน
เชื่อมั่น
เชื่อถือ
และ ศรัทธา

การเมือง

สังคม

ตำรวจ

ขั้นประทวน - ก้าวหน้า
ขั้นสัญญาบัตร
พนักงานสอบสวน
การให้บริการที่ดี
สถานีตำรวจ

ประชาชน

การมีส่วนร่วมและตรวจสอบ
กค.ตร. - Complaint Board
สื่อมวลชน รับ - ส่ง ข้อมูล
การรับบริการที่ดี
สถานีตำรวจ

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 9

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

<http://www.ops.moj.go.th/mini110>

ISBN : 978-616-7763-01-9